

AB
48403

00

~~De 2m~~

2199

ILLVSTRISSIMI ET

POTENTISSIMI PRINCIPIS DOMINI CHRISTIERNI, DANIAE, SVETIAE,
 Noruegiae, Gothorum, Sclavorum, Vandalorumq; regis, Ducis Slesviae, Holsatiae,
 Stormariae, Dythmersiae Comitis in Oldēborg & Delmenhorst, ad duas episto-
 las, quibus rationem belli aduersus illum suscepti illustrissimus Holsatiae dux
 D. Fridericus illius patruus reddere conatur, Itemq; rationem cur eun-
 dem expulcrit & regnis & ducatibus spoliarit, subiungit. Corne-
 lio Dupliao Saeppero Nouiportuensi illius uicacancellario
 authore responsio.

Christiernus secundus. Dei Gratia. Daniae. Sue-
 diae. Noruegiae. Vandalorum. Gothorumq;
 Rex. Dux Slesuicensis. Holsaciae. Stormariae
 & Dietmarsiae. Comes in Oldenborch & c.

ΟΙ ΘΙΛΟΙ ΜΕ ΝΟΙ
 ΔΕ ΕΥΑΥΤΙΟΙ ΜΕ ΗΥΡΥΝΟΝ ΝΟΙ ΕΣΙΝΟΝ

Amici mei & proximi mei aduersum
 me appropinquauerunt & steterunt,

LVCE VI.

Ve cum laudauerint nos omnes homines.

CHRISTIERNVS 2° DEI GR̄A DANIE
SVETIE NORVEGIE ꝛ CREX DVX
SLFSVICEN̄ HOLSATIE STORMARIE ET
DITMERSIE COMES IN OLDENBORG ꝛ

15 23
S

BEATISSIMO

PATRI DOMINO CLEMENTI SEPTIMO SACRATISSIMO
 Cæsari, D. Karolo quinto Inuictissimo D. Henrico Angliæ Franciæq;
 Regi Illustrissimo D. Ferdinando Archidua &c. omnibus deniq; regibus
 & principibus reipublicæ Christianæ tam spiritualibus q̄ secularibus,
 Dominis, fratribus, sororiis, consanguineis, amicis, confederatis
 CHRISTIERNVS secundus dei gratia Daniæ, Suediæ,
 Noruegiæ, Gothorum, Sclauorum, Vandalorumq; Rex,
 DVX. Slesuiæ, Holatiæ, Stormariæ, Dythmersiæ,
 Comes in Oldenborg & Delmenhorst obse=
 quium, salutem & rerum humana=
 rum uicissitudinis memoriam.

ADEMVM

VICISSITVDO RERVM HVMANARVM
 est, ut cum genere & sanguine digladiari cogamur, Beatissime pater, Sacratissime Cæsar uosq; Illustrissimi reges & principes. Siquidem enim cum Christianis hominibus inhu=
 manum est leui de causa tumultuari, quo nomine appellari potuerit inter patruclum & patruum, atq; cum quem loco patris ille semper coluit, tam atrocis, tam crudelis, tam nefandi deniq; belli prorogatio? Iam pridem satis celsitudines uestræ intellexere, cuius potissimum auspiciis, & ductu, in hanc miseram rerum faciendam coniecti essemus. Porro an id iure an iniuria, potissimum in controuersia erat. Neq; dubitamus uero quin pleriq; ex celsitudine nostra argumentum mutuati, existimauerint deesse nobis, que ad obiecta responderemus, iustoq; dei iudicio actum esse putauerint, q̄ tribus opulentissimis regnis alijsq; dominijs & principatibus exuti fuerimus. Et nos sane id posterius nunq̄ duximus inficiandum esse. Tametsi non omnino Christiane id nobis ab Illustrissimo Holsaciæ duce obiectum est. Alterum autem tantum absuit ne prestaremus, ut semper eadem nobis facultas adfuerit, quam his in responsionibus nostris, Cels. uestræ poterint inueniri. Neq; enim qui diu silet, crimini semp̄ obnoxius

Inhumanū & impium certamen inter patruclum & patruum.

Non omnis qui diu silet crimini semp̄ obnoxius est.

A ij est,

Rei omnia ti-
ment.

Inditiū reorum
& obnoxiam
crimini consā-
entiam haben-
tium.

Existimauere
primāpes iure
expulsum regē
Christiernū etc
cum euulgatā
epistolam ducis
Holsaē intue-
rentur uerū cū
regis excusatio-
nē lecturi sunt
tōge aliud sunt
existimaturi.

Quid curandū
fuit regi.

Nō protinus fit
ut quia tyran-
nus diātur rex
Christiernus,
talis sit, qualis
appellatur.

est, Siluisse enim, ut quidam ait, uix unq̄ nocuit, Multa autem loquutum esse sepe numero & frequenter, quanto minus arbitrari deest Cels. uestras, aut argumenti inopia, aut alia occasione fame & nominis, hactenus tacuisse nos, cum id ipsum, quod nunc prestabimus, parati fuerimus olim coram duorum regnorum consiliarijs, proponere. Reorum is mos est omnia timere, ad leuem auram, ad foliorum strepitum expauescere. Ita q; dubitant semper qui obnoxia sceleri sunt conscientia, atq; ad dimouendam de se omnem suspicionem nullum lapidem intactum dimittunt. Proponunt, excusant, amoliuntur, interpretantur, & si deo placet, euulgant etiam res eas, quae si in controuersiam iuris ueniant, succubitas esse neq; illi ipsi profecto dubitant. Atqui interea magnum opere praedum faciunt, pellectis in sui partes multis hominibus, ad quos altera solum controuersiae pars peruentura est, atq; adeo ex sua ipsis umbra, ingens uoluptas enasatur, dum probe actum putant, q; in iniquissima causa, tam diu primāpū oculos prestigiari possunt. Veluti cum iam Celsitudines uestrae excusationem Illustrissimi Holsaē ducis patruī nostri perlegissent, non dubitamus, quin animo erga nos fueritis demissiore, q; arbitraremini: tamen si alieno exemplo, non omnino tamen iniuste eundem nobis regna, dominia, primāpatus ademisse. Et quamuis duriusculum fuerit atra uestrarum celsitudinum consensum, regem CHRISTIERNVM cum carissima cōiuge, & innocentibus liberis expelli neq; locum, neq; sedem ullam, salutam ab hostibus inuenire, multum nihilominus causae, multum equitati tribuebatis, q; iuste existimabatis ea omnia perpeti nos qui apud Cels. uestras deferebamur, episcopos trucidasse, mortua cadauera in furcas crexisse, tot promissae nobilissimos uiros interemisse, atq; alijs infinitis nominibus sceleratissimi. Proinde id curandum fuit nobis, ut tandem C. V. cognoscerent multa frequenter in primāpes non omnino contemnendos dia, quae si diligenter perpendantur, non omnino eisdem, in quos dicuntur obfutura sint. De nobis parum dicere uolumus, quod arbitramur ubi haec nostra Celsitudines uestrae perlegerint, uiderintq; ea omnia, quae aduersus Danorum seductores scripserimus, easdem facile iudicaturas: qualiter nos ea omnia fecerimus, quae impinguntur: adhuc in questionem iuris & controuersiam uenire posse. Neq; protinus fieri, ut quia tyranni nomenclatura nobis indita est, eadem nobis iuste queat attribui. Atq; haec quidem talia sunt. Enumuero quur tam diu siluerimus multae rationes fuerunt. Et quod, ut alias diximus, Christianum non sit, ita in se mutuo debachari,

bachari, & quod nonnuq̄ aliquid generi, aliquid sanguini tribuē dum sit. Sane autem, si ita iustum est deo immortalī, ut regnis opulētissimis, ut primāpatibus & dominiis exigeremur, si ita fato sanatum est, ut rerum à nobis gestarum ratio reddenda esset, maluissemus extraneum, maluissemus, qui sanguine coniunctus non esset, maluissemus hostem, in quem ex definito dicendum nobis esset. Nam inhumanū est cum uicāno contendere, & impium est cum sanguine digladiari, & in eum quem semper amicum habuimus, demum autem capitalem hostem experimur, difficile est animum & bilē refrenare. Accedit, quod àtra utriusq; partis iacturā, certamen hoc obiri nō potest, cū utriusq; nomē, fama, existimatio exinde periclitetur. Quādoquidem nisi nos iure ostendere possimus, iniquissime fuisse Illustrissimū Holsatię ducē patruū nostrū, quos regnis, primāpatibus, & dominijs exuerit: confestim nobis atq; innocētibus liberis, ingens labe inuritur, q̄ alteri iniustissime uixerint, alteri ex paternis uicijs non parum quid contraxisse uideri possint. Sin uero omnibus innotescere faciamus à nobis Illustrissimo Holsatię duā optime actū esse: illum autem pessimā nobis gratiā rependisse, non parum uicremur, ne idem audire cogatur, id quod nobis impingit, nempe egisse illum preter generis & sanguinis rationem, nequid maius aut grauius dicamus. Neq; enim admodum referre putamus, quod is CHRISTIERNVM regem hostem apertum uocat, ingeminatq; iusto dei iudicio ob abominabile regimen expulsus esse, neq; unq̄ stilum in nos temperet, qui de illo numq̄ nisi bene ad Cels. uestras perscripsimus. Semper enim ab eo culpam omnem, in cōsiliarios & seductores quosdam reicāmus. Idq; fecissemus adhuc, nisi periculum esset, ne mendacij argueremur, quando aduersum nos euulgatā eplam, iamq; excusam sigillo munitā ad Cels. uestras transmisit. H. c. factō Cels. uestrę considerent, num ostendere uoluerit in neminē magis q̄ se criminis huius seriem competere. Eam nos cum uideremus peperāmus tamē calamo, neq; respōdere aperte, uēturis ad posteritatem libris uolebamus, donec & altera ex Flensborgo ad sacrum Cesareum regimen, ab eodem transmitteretur, tunc primū ubi ad nos ab amicis transmissa erat, considerantes, omnem moram impedimento nobis esse: q̄q; uideremus famam & existimationem nostram, trāturnitate periclitari: negotium commisimus nobili & eruditō Domīno Cornelio Duplitio Sæppero uicā cancellario nostro perq̄ syncere nobis dilecto defensionem ut emitteret, qua nostra ex informatiōe diligentissimaq; iuris nostri & sigillatarū que penes nos sunt litterarum perspectione & perpensione, fidem faceret

A iij hominibus

Maluisset rex aliū esse in quē dicendū sibi esset q̄ ^{deu} suum, quia impiū est cum sanguine contendere.

Id certū non potest fieri àtra utriusq; partis grauem iacturā siquidem inter conuictissimos sanguine est.

Illustrissimus dux Holsatię multa in regē Christiernū in

omnia responsum est.

Rex culpā à ducē semper in consiliarios quosdā reiecit.

Bine eplæ ducis aduersus regē Christiernū

Omnis mora uisa impedimēto regi quare iā tandē respōdere uoluit.

Rex Corneliū
Sæpperū iussit
calamū quam
tūm posset tē-
perari
Modestia regis
Christierni. ij.

Rex nisi possit
iure uincere
nullū auxiliū
petit à prināpi-
bus.

Rex paratus
est in perpetua
paupertate ui-
uere modo iure
uincatur.

Rex orat ut
sanguinis &
cōfoederatiōis

Fortuna ratio-
nem nullā prin-
āpes habeant
nisi iure fuerit
superior.

Ludouicus pi-
us filius Karo-
li, quē magnū
uocant regno
spoliatus & im-
perio à filijs
preter causam
quāto minus mi-
rum

hominibus, nihil quo minus prius responderimus, q̄ unicam pietatem de-
fuisse. Temperaret à maledicētia & calamū, quantū in se esset, cōpesceret.
Tamet si non ignorabamus tam æqua in causa, uix fieri posse, ut non ali-
quando modestiæ aliquantulum remitteretur. Ea nobis cura fuit Illustrissi-
mo patruo consulendi, quando ne alia illiratione consuli possit quorundā
hominum maliā effectum est. Atq; hic sane modestiam nostram Cels. uest-
tris obtendere possemus, quod regnis exacti, non protinus cælū terræ mis-
cuerimus, eundem pessimis quibusdam nominibus affecerimus, deniq; tam
diu siluerimus. donec à tra nominis & fame præiudicium, magis silere
non potuerimus, nisi certo certius compertum haberemus Cels. uestras idip-
sum faule perpensuras. Neq; precamur uero, ut si iure inferiores simus,
aliquam sanguinis, aliquam confœderationis rationem habeatis. Auxiliū,
suppetitas nō requirimus, si causæ nostræ iniquitas efficiat, ea nobis ut iuste
suppeditari non possint. Demū sinite Christiernum regem, cum charissi-
ma coniuge, incertis sedibus uagari, nusquam tutum esse, nusquam gratum
nusquam acceptum esse. Sinite uitam periclitari, sinite etiam fame ut inte-
reat, omnibus ludibrio ut sit, postremo etiam sinite sceleratissimis ut nebu-
lonibus illius nomen, fama, existimatio, spurassimis & sordidissimis libel-
lis impune laceretur, si causæ huic succumbere nos uestro etiam omnium iudi-
tio dicamur. Officiū non requirimus. facessat sanguinis respectus, abeat
e & confœderationis uinculum, abeat fortune miseratio tantisper,
induta seuerissimorum iudicum persona determinetis, utris magis
eorum & prināpatuū possessio conueniat. Adeo Cels. uestris subijamur
Christiernum hunc regem, tam tyrannum, tam perfidum, tam sceleratum,
qui iuris umbram non expectaturus esse putabatur. Tam aduæ & fragi-
lia sunt hominū iudicia, tamq; non protinus sit, ut qui existimatione pessi-
mus sit, iure pessimus sit. Adeo etiam accepimus Ludouicū piū Cæsarens
Rromanum & Francorum regem, à liberis regno & imperio ad tempus
exutū fuisse, iniectis illi pessimis criminibus, quæ dei iudicio cū tēpore dis-
cussa sunt. Quanto minus conueniat Cels. uestras mirari, quod idipsum in
nos coniecit Illustrissimus Holsatiæ dux patruus, quodq; regna & prin-
āpatu ademerit. Iudicia hec dei sunt, qui regna alienat, & prināpatu
distribuit. Hoc minime causamur. Solum id indignum esse remur, quod
apud omnes homines tam inique traduamur. Idq; ab his apud quos oportet
maiores generis & sanguinis rationem esse. Verum & hoc donabi-
mus. Vnum à Cels. uestris calamitatum nostrarum solatium requirimus, ut
Illustrissimo

Illustrissimo Holsatiae duā patruo nostro fidem omnē adhibere dignemini, in quantum ne illi fides haberi possit, non esse cerimus. Nolumus enim illius exemplum emulari, qui fidem omnem à Cels, uestris nobis detractam esse uoluit. Hoc si ab iisdem impetrauerimus, æquo animo calamitatem et miseriam feremus et extremā hanc rerum omnium inopiam, et miserum exilium, in quo nullo non die mors nobis ante oculos obuersatur cum charissima coniuge, interpretabimur maioris boni initium nobis esse. Interea uagabimur, Beatissime pater sacratissime Cæsar Illustrissimi reges et principes: omni humana opo et auxilio destituti, inopes et egei et qui prius non omnino contempnēbamur, nunc passim omnibus ludibrium nostri et contumeliā prebebimus, patiemurq; subinde ab illis periculum nobis et mortem intentari, qui iam forte iisdem in calamitatibus, quibus nos sumus: uersarentur, nisi aliquando et nos fuissetis. Sed beneficiū nemini improperabimus. Tantum id Cels. uestris dictum esse uoluimus: ut eedem rerum humanarū instabilitatem perpendant nostroq; exemplo, nihil firmum et stabile, caduca autem omnia esse intelligant. Fuimus et nos aliquando Cels. uestris confederati, fratres, sororij, consanguinei, amici, impertiebamurq; id omne quod potuimus. Nunc confederati, fratres, sororij, cōsanguinei, ut simus amici, fortuna nō patitur. Nihil habemus enim, quo tales esse nos, testari possimus: preter unicum de Cels. uestris bene merendi animum, quem sinistris adhuc rebus, perinde ac secundis conseruauimus. Hic si Cels. uestris usui esse possit, eandem sit, donec alijs ut indicijs propensitatem nostram testemur: deo uisum fuerit, cui Cels. uestras committimus. Simul id obnixe petentes, ut iuris potius q̄ calamitatum nostrarum respectus iisdem obuersetur: quando quidem non ambigimus quosdam esse, quibus calamitatū nostrarū cōmemoratio lachrimas exautiat. Sed nos lachrimis transigi negotium aut commiseratione, non petimus: iudices

q̄ uos esse, q̄ commiserantes præoptamus. Decreuimus enim fortiter aduersum fortunæ insultus contendere, ne à regio fastigio uel decessisse unq̄, uel degenerasse uideamur. Proinde iudicium petimus non cōmiserationē. Datum Aldenburgi Lybonotriæ
Die Mensis Aprilis Decima Anno
Domini saluatoris, M. D.
XXIII.

Exilij nostri ANNO SECVNDO,

rum est regens
Christiernum à
patruo expulsum esse.

Rex petit ut fides Holsatiae duā adhibeatur in omnibus ad quæ rex iure respondere nō possit.

Calamitas regis Christi rni

Rerum humanarū instabilitas

Rex omnibus regibus et principibus offert animū suū quādo non potest aliud iisdē prestare.

Dignum rege dictum.

Rex non cupit commiserationem sed iustitiam.

P. CORNELIVS DVPLICIVS SCEPPERVS
NOVIPORTVENSIS PIO ET CHRIS-
TIANO LECTORI SALVTEM.

ECCE & alteram partem Christiane lector, nondum tamen
catastrophæ tragædiæ uides, quandoquidem subsequutura est.
Enimvero & tu ex duabus his partibus, ut in Care, periculū fa-
cere potes, an Illustrissimo principi meo D. CHRISTIERNNO regi desue-
rint, quæ ad obiecta tot crudelia factiora, dici possent. Ego libere tibi lo-
quar, uisurum te confestim, quæ non existimabas. Nempe Illustrissimum
CHRISTIERNVM regem, quem omnes pessimis criminibus traduxere,
inter bonos principes numerari & haberi posse. Neq; enim maius subij-
ciam. Porro id latere non uelim te, duabus epistolis ex præcepto regio re-
spondisse nos, Ex utraq; germanica, latinam scimus, uerius q̄ doctius in-
terpretati, Verborum enim lenocinia fugimus, maluimusq; rebus, q̄ uerbis
urgere. Regnorum enim & principatum negotium agimus, non fictam
in foro eloquentiam ostentamus. Quod si qua in parte sermo tibi hic noster
immodestior uidetur, (tamen si quantum potuimus calanum temperauimus)
meminisse debes, Illustrissimum regem CHRISTIERNVM loqui non
me, qui si ob summam iniuriam, quæ eidem illata est, subinde modestiæ li-
mites egredi uideatur, dandum hoc est humane imbecillitati. Quem enim
hominum non permouebit, trium regnorum, & totidem opulentissimo-
rum ducatum, extra regna sitorum, tam iniusta amissio? Ius requisit.
In eam rem trium ducatum & quinque episcopatum temporales regios
redditos donec causa iure determinaretur addixit. Neq; admissus est tamē,
sed expulsus, quomodo igitur temperari sermonem posse, existimandum
est? Quod si nos cū pueri sumus. atq; eloquentiæ operam damus, ad par-
uam nominis & famæ nostræ detractionem, ita efferrimur: ut in maledi-
centia, nullum finem inueniamus: quanto magis conueniat hoc in negotio
ubi famæ, & nominis, & existimationis regis, deinde & amissionis tot
regnorum, & principatum res agitur. aliquando imbecillius aliquid in-
culcare? Abhorrent hæc à regis modestia. Petijt ut nullum, etiam quantum-
uis leue conuiciam in hostem retorqueremus: recordatus patrum illum su-
um esse, Atqui fieri non potest, ut in ea defensione is modus obseruetur.
quod & nouumq̄ presamur, Idq; presertim ubi tam indigne regum no-
men traduatur. Nam & ego subinde admirari cogor, rei manifestam ueri-
tatem:

tatem: dum mecum reputo, quot mendacijs egregius princeps obnoxius fuit. Deniq; perpendite si cum hec legetis, uosmet ad quos amissionis & iacturæ pars non pertingit, irasamini & condoletis, quanto magis irasã conueniat eum, qui hec omnia perpessus est: neq; irasatur tamen: & aduersam hanc, & iniquam fortunam, in optimam partem interpretatus est. Id quod ego meo iure testari possum. Duæ igitur epistolæ sunt. Alteram Illustrissimus Holsatiæ dux ex aussia sub sigillo emisit, in quarationes belli cum patruele incepti præscribit, quas illis litteris, quibus regi bellum indicabat, complexus fuerat. Alteram scriptam ad sacrum Cesareum regimen, quod Nuringerger Noricorum huius anni principio, conuenerat Illustrissimus princeps Ferdinandus, ad regem transmisit, que rationem subijãt occupati Daniæ Noruegiæq; regni, & uendicatorum principatuum. Vtriq; nos, quia dispar argumentum fuit, dispari genere dicendi respondimus. In altera Asiaticum, In altera Laconicum rethorem egimus: obseruato in utrisq; more, rebus magis quã uerbis contendendi. Neq; studuimus enim, ut tam elegans & concinna q̃ uera & aperta hec causa in publicum prodiret, nihil ingenio indulsumus. Deierare autem possumus, plurimum ademisse nos. Adeo ut in menstruo hoc labore nostro, persancte iurare possimus, nihil tam laboriosum nobis fuisse, q̃ quod reprimere calami qui sponte curabat, cogebamur. Neq; enim inuentum ullum consiliũ, Serenissimus rex habere uolebat: quo uicem in patruum suam ulasceretur. Adeo generis & sanguinis memor est, indignum arbitratus cum patruo digladiari, quantumuis tot indignis ab eodem modis lacessitus: dicereq; solebat sibi considerandum esse quid se deceat, non quid ille aliorum consilio promeretur. Patruelem esse, tametsi à patruo subinde hostis, subinde pessimis criminibus infamis appelletur. Hec cum sepe numero dicere solitus sit, plurimum impetus & calor mihi detrahit. In summa id effiat, ut frigidior fiam, q̃ rei atrocitas postulare iure uideatur. Hec cum legeris Christiane lector, meminisse te deceat quod aliquando diximus multa in optimos principes, scelerate & pessime àtrãq; rationẽ confingi. uisurus es tandem fabule Catastrophen, aduersus Danorum seductores: qui gentem multis nominibus commendatam, a uero principe, & rege, uel & armis, & promissionibus, abalienauere. Isthic ingenio indulgebimus. quandoquidẽ cũ proditoribus nõquã mihi cõuenire possit uale. Ex Aldenburgo Lybonotriæ Mensis Aprilis die Decima. ANNO salutis. M.D. XXIII.

SVMMARIVM

OBIECTORVM ILLVSTRISSIMI PRINCIPIS,

DOMINI FOEDERICI HOLSACIAE ETC. DVCIS

aduersus dominũ Christiernum regem patruelẽ suum etc.

ILLVSTRISSIMVS HOLSATIAE DVX.

ILLVSS

TRISSIMVS ET POTENTISSIMVS
princeps D. Christiernus. quondã huius no-
minis primus Danorũ Rex, dominus & pa-
ter noster, tria regna, Daniam, Suctiam,
Noruegiam, possedit. Deinde & alios prin-

apatus Slesuicum, Holsatiam, Stormariam. Moriens autem, D. Io-
annem filium suum maiorem natu, & nos qui natu minores eramus,
reliquit heredes. Ioanni quidem fratri nostro regni possessionẽ in quã
eo etiam uiuente electus fuerat. Nobis uero testamento uoluit, ut soli
in ducatus supradictos Slesuicum, Holsatiam, Stormariam. succedere-
mus. quod & dominae matri nostrae cum aliquot episcopis & consili-
arijs alijs, in negocijs datum fuit, ut scz post mortem in eos nos du-
catus inueherent. Id autem fecere. Nosq; tunc nonum annum agentes
in predictos primapatus intulere, populumq; & incolas, ut sacramen-
tum nobis prestarent, induxere. Postq; uero, id à fratre nostro D. Io-
anne resatum est, is confestim, supra dictos primapatus ui coegit, ut
diuisio fieret, uicq; impulit, ut sibi pariter sacramentum, eque ac no-
bis, prestarent. Ceterum, diuisione ducatum facta, nobis minorem
partem reliquit, tutelam nostri assumpsit, eamq; sine aliqua ratione
ad annos maturitatis nostrae sibi continuit.

ILLVSTRISSIMI DOMINI CHRISTIERNI

Daniae &c. Regis ad supradictum Illustrissimi D,

Frederici Holsaciae ducis patru sui clarissimi,

articulum RESPONSIO.

810
POSTQVAM HOSTIVM NOSTRORVM PERFIDIA,
Illustrissimus princeps D. Fridericus Holsatie dux, & c. pa-
trius noster Charissimus, quem loco patris semper habuimus, in par-
tes aduersum nos tractus fuisset, id sibi agendum esse putauit, ut si qua
possetratione, Serenissimo patri nostro Illustrissimo D. Ioanni regi,
aut nobis, inuidiam apud omnes principes conataret, faeliater persun-
ctum negotio se ratus, si indignum utrumq; ostenderet, regnorum pos-
sessione. Id autem si dignum opus est Christiano principe, ceteri existi-
ment. Nos contenti erimus Charissimi domini patris nostri memoria,
tutari, & nostri quoq; nominis rationem habere. demum & liberorum
nostrorum curam agere, ne id ipsum illis de nobis obijci posset, quod
nobis de patre obiecit Illustrissimus patruus noster. Itaque non studebi-
mus, principio illi apud omnes indignationem conflare. Neque hostem
appellabimus, quo nomine non raro nos donat, sed modestiam nostram
malumus obijcere, q; prior ille ad iniuriam conatus est, q; prior ille
regem Christiernum hostem uocauit, q; prior omnes homines conatauit
ne fidem nobis adhiberent. Siquidem hoc agit egregius senex, ut ad-
uersum nos omne hominum genus promiscue prouocet, tum precipue
indignum Christiernum ostendat, cui principes faueant, aut consilium
impartiantur. Qui si hec meritis est quid agendum tandem erit? Reg-
num, opes, uires, illi ademptae sunt a patruo, nomen, famam, existi-
mationem Illustrissimus Fridericus labeseat. Principes populum
hortantur, ne CHRISTIerno subsidio sint, Patris memoriam ho-
minibus inuisam reddit. quo ergo tandem, ut fugamus iubes patruus?
Dania nos spoliasti, Noruegiam ademisti, Nobilissimis ducibus nos
exuisti, omnes principes aduersum nos inatas, omnem populum in pa-
truellem prouocas, premium qui nobis fidem non adhibent proponis,
quod fuit istud tam graue delictum, aut fratris tui Illustrissimi patris
nostri, aut patruelis tui nunq; de te tam male meriti? Saluet uero hanc
eandem mercedem modestiae nostrae ferimus? Hoc nos premio donas,
q; de te nunq; nisi optime senserimus, dixerimus, & ad amicos scrip-
serimus? Nos tot litteris ad sacratissimum Karolum scriptis, num-
quam hostem semper patruum charissimum uocauimus: Nos tot litte-
ris ad Inuictissimum D. Henricum Angliae regem missis, omnem a te
culpam amoliti sumus, integritatem tuam commendauimus, pruden-
tiam tuam miris laudibus extulimus, omnem culpam in hostes nostros

B ij ueteres re se facere ostedit.

Inueteratorum hostium
perfidia D. Fridericus
aduersus patruum suum regem
Christiernum commo-
tus est sine occasione

Illustrissimus rex
Christiernus patris
memoriam tueri uult
aduersus calumnias
& liberorum suo-
rum curam agere.

Rex Christiernus
patruum a quo hostis
uocatus est, hostem
uocare non uult, sed
modestiam suam ma-
uult obiectam esse
tam calamitosis uo-
cabus.

Illustrissimus
Holsaiae dux petit
Regi Christierno
omnem fidem de-
rogari, & aduer-
sus illum omnes ho-
mines inatas non con-
tentus tot regnis il-
lum expoliasse.

Rex Christiernus
semper optime dix-
it, scripsit, sensit,
de patruo suo Hol-
satie duce sed is con-
trarium fecit semper
& ad huc iam cla-

Rex Christiernus

hactenus noluit in suo genere esse qui diceretur tot comississe, quod iam Illustrissimus Holsaciae dux aduersus patruellem comisit.

Fridericus Holsaciae dux, litteras suas fregit quas se obseruaturum solemniter promiserat,

Modestia regis Christierni tanta ut nunquam respondere uoluerit, quamquam dux Fridericus reginam donatione propter nuptias spoliauerat.

Rex Christiernus ducem Holstatae semper laudauit et omnem culpam in hostes retorfit.

Dux Holsaciae regem Christiernum apertum inimicum uocauit, qui illi inimicus esse non uult.

Dux Holsatae calicem a se emissa epistole sigillo suo munijt ne non ab eo perfecta esse a quoquam posse.

ueres, Omnem culpam in eos qui innocentiam tuam labefactassent, reiecamus. Eam hactenus clarissimi generis nostri rationem habuimus. Noluimus in eo unum esse dicere, qui in fratris cineres debaccharetur, qui in patruellem immeritum, senilem impetum conuerteret, qui preter ius, fasque illum tot regnis exueret, qui uanis et effectis assertionibus in genus suum omnes homines commoueret, qui publicam Germaniae partem contra Caesareum edictum primus perturbarct, amoliretur infringeret, qui inaudita dominandi libidine clarissimis principatibus non contentus aliena citra omnem rationem inuaderet, qui cum litteris sigillisque suis recepisset nihil se attentaturum, preter causam, litteras sigilla, principum testimonia qui presentes aderant, frustratus est, qui alieni regni titulum, et possessionem, sibi uendicaret, qui sacratissimi Caesaris sororem donatione propter nuptias spoliaret, et cum mulieribus, perinde ut cum uiris, immeritum bellum capesseret. Noluimus denique, ut haec nosceret posteritas, patrum in patruellem insurrexisse. Et haec tantisper noluimus, donec nos magis nolle, emissa a te ad principem epistola non sineret. Eam uero quantum putas meroris nobis intulisset? Modestiam tuam prius laudaueramus, et tute, ut laudari non posset, effecisti. Innocentiam tuam commendaueramus, et tute, ut commendari non posset, in causa fuisti. Omnem culpam in hostes nostros coniecamus, et ut in dilectionem tuam non posset conijci, epistola a te emissa, conuinat. Titulum prefixisti illumque regis, Christiernum, quondam regem uocas, quem adhuc uiuere tute compertum habuisti: Iterum prefixo nomine, apertum inimicum uocas, qui adhuc tibi apertus inimicus esse non uult. Calicem exaussae epistole, etiam sigillo tuo munijsti ut demum apertum esse, a te profectam epistolam, et non ab alijs, testarere. Credimus et ipsum hoc conatum te, ut ex hac quoque parte, qui te prius laudaueramus coram principibus, qui te authorem huius sceleris non esse, sed periurus quosdam, qui Fridericum impulissent testati fueramus, tanquam mendacij nobis inuidiam conflare. Quod si, quia te semper laudauerimus, ostendere uoluisti, quedam nos a tra ueritatem dicere, ignosces tandem charissime patre, si tecum iure agamus, et ab hac modestia nostra, in iuris disceptationem tecum descendamus, et a charissimo D. patruo nostro, fratre autem tuo, culpam quam tu mortuo impingis, amoliamur: et nostri denique aliquantam in diuellendis, que in nos retorques, criminibus, curam exerceamus.

ercedamus. Diutius enim silere nos epistola tua non patitur. Tametsi iam multis mensibus euulgata, hactenus unquam respondere uoluimus: sperantes in saniolem te mentem reuocatum iri. Quod ubi minime facere te comperimus, quis nobis primapum uitio uersurus est si patris nostri memoriam, & nostram denique tuemur?

PRINCIPIO. ut clarissimo domino patri nostro regi Ioanni & nobis inuidiam conates, tam minus synere, uterque nostrum tecum egerit, testamento relictos tibi esse nobilissimos ducatus Slesuicum, Holsatiam, Stormariam ais. Id uero ita esse, cui fidem facturum es? quomodo enim putas illustrissimum primapem D. CHRISTIERNVM auum nostrum, tuum autem patrem clarissimum, tam ab omni ratione abhorruisse, ut tibi protinus iuniori eos ducatus testamento permitteret? Vbi sunt istae tabellae testamentariae, quibus idipsum possis conuincere? Testamento reliquit: Tabellas ergo reliquit, in quibus ultima illius uoluntas scripta est. At ubi sunt? Penes te? quare ergo non promissis, ostendis, in medium producis? Clarissimo patri D. Ioanni regi eas unquam ostendisti? minime. Nobis unquam ostendisti? neque hoc iudicio illas unquam subiecisti ut examinarentur? Nequaquam. At uero cum diceres illos ducatus tibi soli deberi, inque eos egre ferres aliquod fratri tuo ius esse, aliquod nobis ius esse nonne ut testamentarias tabellas depromeres frequenter requisitus fuisti? Quod cum ne faceres consaceris te tua deterreret, nonne argumentum nobis prebes, unquam tale aliquod testamentum conditum esse, negandi? Profer litteras, ostende tabellas, euince ultimam clarissimi domini aui nostri uoluntatem fuisse, ut tibi soli tres nobilissimi ducatus cederent. Tunc quomodo tecum agamus non deerit. Quod si hoc non audes, quomodo tibi ius soli, in eos ducatus uendicare presumis? Si tabellas proferre dubitas: plane inficiamur unquam uoluisse clarissimum primapem CHRISTIERNVM primum ut solus in eos ducatus suaderes. Neque uero defuere preces quibus frequenter a te petierimus, ut illarum copiam nobis faceres, sed deterrebat te, quod si in publicum producerentur, facile conuincant possent, effictae essent. Quando non desunt magni primapes, qui eas testamentarias tabellas, tribus annis priusquam nascere factas esse ex subscripto tempore asseuerant. Illis tibi si deberi nobilissimorum ducatum possessionem putas, magis alienum a iustitia quid potes requirere? Saluat uero tribus annis priusquam nascere, nascaturum te pater presci-

B iij uit, ut

Rex Christiernus cum duce Holsatiae iure agere uult, & clarissimi domini patris domini Ioannis aliquantum rationem aduersus patruelem habere.

Multis mensibus expectauit rex christiernus priusquam respondere uellet, sperans in saniolem mentem ducem uenturum.

Probatur quod rex Christiernus primus auus regi Christierni tres illos ducatus testamento non legauit duci Holsatiae.

Si testamento reliquit Christiernus priusquam eos ducatus debere ducem Holsatiae litteras habere quibus id possit ostendere, Inuitatur dux ut litteras testamenti in medium proferat sed nunquam ausus est id facere, quia uel non habet uel si quas habet, falsae sunt & a rege Christierno non date.

Frequenter petiuit rex hic Christiernus ut dux suas litteras ostenderet, noluit autem, quia tribus annis confectae sunt antequam nascerentur.

112
quod nasceretur ut ali-
qui easdem apud du-
cem uiderunt si negat
proferat in medium
& demonstrat.

Non fuisse datum
consiliarijs aliquot in
negocijs ut ducem Fri-
dericum introducerent
neque id probari posse.

Nihil sequi ex eo
quod introductus est na-
priuatorum factum non
potest publico iuri de-
rogare.

Magnam iudicium esse
ex eo quod ignorante fra-
tre maiore natu intro-
ductus est, quod littere
testamenti confirmate ce-
rant, quia illas non au-
debat ostendere quod
scisset si uere fuisset
Ducatus paterni erant
ergo nihil iuris in e-
os mater aut consilia-
rij aliquot habere po-
terant.

Si uere fuissent tes-
tamenti tabule bene po-
tissent fratri maiori
natu ostendi neque o-
pus fuisset di-
mulatione,

Littere frequenter
requisite non sunt
ostense.

uit, ut protinus trium opulentissimorum ducatum possessione dona-
ret? quid magis ridiculum possis comminisci? sed matri (ais) negoti-
um a clarissimo patre datum fuit, ut cum aliquot episcopis, & alijs
consiliarijs post mortem, nos in eorundem ducatum possessionem in-
duceret. Quomodo uero id potes Illustrissimum patrem tuum fecisse,
cuinere? quomodo potes id clarissime genitrici tue in mandatis da-
tum fuisse, ostendere? quod si non potes ostendere patrem claris-
simum uoluisse, ut in ducatus eos succederes, quomodo ut in eos te in-
troducerent mater, episcopi, consiliarij ab eodem mandatum accepisse
putas? Sed in ducatus illos te introducere. quid hoc ad causam? Nam
de facto non inquirimus, de iure questio esse debet. Itaque an iure in
eos ducatus introductus sis, in dubium uertitur. Atqui si iure tibi du-
catus illi ex patris testamento debebantur si ultima id uoluntate pater
cauit, queso cur ignorante fratre tuo maiore natu, clarissimo patre
nostro clanculum in eos ducatus subrepsisti? Cur sacramentum a po-
pulo flagitasti, priusquam id natu maior frater moliri resisteret? quid uero
si in te propensior mater fuit, si propensiores aliquot consiliarij, qui in
patrem nostrum natu maiorem te fratrem, ideo ne protinus sit, ut feu-
dalia tibi cedere bona debeant? Aut si te clanculum puerum introduc-
erint, ideo ne protinus nostrum nobis feudum antiquabitur? quo id
scisse fecerint? Aut quod matri tue clarissime auie nostrae in auitam
hereditatem, quid consiliarijs aliquot, quorum opera introductus es,
iuris fuit? Non fuerat ea clarissime auie, non fuerat consiliariorum
hereditas, quid ergo ad causam si te introduxerint? Nempe nisi pro-
bare possis, patris testamento cautum esse, ut in eos ducatus solus suc-
cederes, frustra nobis factum obijcis, quo te clarissima genitrix, &
consiliarij aliquot intruserint, cum ex illorum facto nihil consequi
possit, quod iuri nostro queat derogare. Quare uero post mortem
clarissimi aui nostri patris tui Illustrissimi & prudentissimi principis,
non statim testamentariae tabule, ad clarissimum patrem nostrum de-
late sunt? quare patris ultima uoluntas non illi statim intimata? Imo
cur non tandem cum sepe numero requireret, ut littere ostenderentur
monstratae non sunt? Nonne hic certissimum iudicium est, consiliarios
illos, qui te introduxerunt res novas uoluisse moliri? Nam si uerum
testamentum fuit aut productum non est? Cur non priusquam in ducatus eos
deducereris, ostensum? At cur neque postea cum adueniret uerum produ-
ctum fuit?

Etum fuit? Cur ostenso eo consiliarij qui te introduxerunt, à se facti
 culpam amoliti non sunt? Cur non in communi regni consilium, aut
 ad Cæsareum potius regimen causam tuam deduxisti, cur iniuriam tibi
 fieri, q̄ solus eos non possideres, coram omnibus hominibus non qui-
 ritasti? Cum si litteræ tibi essent tales, quales nunc indicare uideris,
 posses apud ignaros legum homines magnum nomen, magnam existi-
 mationem tanq̄ iuste omnia faceres, uenari? Cur deniq; tot in tracti-
 bus nunq̄ huius rei mentionem fecisti, Cur in nouem annis, quibus re-
 rum potitus est, rex CHRISTIERNVS nunq̄ huius rei, ne semel
 quidem, meministi? Enimuero quomodo fidem facere possis, Illustrissi-
 mum dominum Christiernum auum nostrum, patrem uero tuum, tam
 exacerbatum aduersus filium Ioannem fuisse, ut illum penitus eorum
 ducatum spe exueret? quid commissimus nos heredes, ut protinus uel
 let omnem spem eorum principatum nobis rescindere? Aut quid com-
 misit clarissimus dominus, & pater noster Ioannes, ut illum pater in-
 dignum testamento duceret, qui in auitorum principatum partem suc-
 cederet? Nunquid aduersus eum conspirauit, Nunquid in his, que pa-
 ter iubere poterat, inobediens fuit? Nunquid cum hostibus pactum
 contraxit? Numquid in patrem ius usurpauit? Nunquid merita de
 causa patrem aduersus se prouocauit? Nunquid tale quid commisit,
 unde iure abdicari potuisset? quod si tale quid eidem tribuere, neq;
 tu ipse potes, omnesq; norunt nunq̄ tale quid auditum esse, quæ potu-
 issent Illustrissimum dominum CHRISTIERNVM auum nostrum
 inducere, ut filio eorum principatum omnem spem interdiceret, eun-
 demq; hoc in iure abdicaret? Siquidem hæc à nobis enumeratæ causæ
 abdicationis causæ sunt, quæ si non adsunt abdicandi ius protinus tolli-
 tur. Deinde uero, quod poterat tuum, tam ingens meritum erga pa-
 trem esse, ut protinus quod iure non poterat tibi elargitum uellet. No-
 num annum egisse te scribis postq̄ pater mortuus est. Eo tempore quã
 nam tam ingentem patris gratiam tibi assecere poteras, ut in maioris
 natu filij præiudiciu tibi tam foret beneficus? Tu ne patrem liberaue-
 ras? Tu ne pro illius salute corpus tuum hostibus obieceras? Tu ne in
 illius commodum fortiter bellum gesseras? Tu ne illius maiestatem ad-
 uersus maledicos tutatus eras? In summa quid dignum tanto munere
 feceras? Aut quid nos indignu iure nostro commiseramus? ut eo (quo
 tu non es) iure spoliaremur? An ne maior natu filius fuit clarissimus
 pater

820
 Litterarum, quarum
 nunc Illustrissimus
 Holsatiæ dux memi-
 nit nunq̄ prius menti-
 onē fecit q̄ hoc anno
 cū regē in animo ha-
 beret expellere.

Probatur q̄ nunq̄ ta-
 le testamentu cōdere
 uoluisset Christi-
 ernus primus regis a-
 uus.

Nullum meritum
 fuisse D. Ioannis ad-
 uersus patrē suū un-
 de ab hereditate pa-
 trina secludi deberet
 ipse & illius here-
 des in perpetuum.

ABDICANDI
 CAUSAE.

Nullu meritū fuisse
 Holsatiæ ducis, erga
 patrem suum ut inde
 deberet in præiudiciu
 natu maioris filij tri-
 bus illis ducatibus à
 patre donari.

§ govixōr questum.

D. Ioannem regens
 patri percharū fuis-
 se, unde uerisimile
 non est

658
non est testamento ab illo tres illos ducatus abalienasse & alteri tribuisse.

Etiam si uolisset rex Christiernus primus ducatus illos abalienasse non potuisset, quia feudalia erant.

Pater àtra causam filium abdicare non potest, unde non poterat à Ioanne eos ducatus abalienare etiam si uolisset rex Christiernus primus.

Sine sàtu Cæsaris non poterant illi ducatus alienari quia imperij ducatus sunt Cæsari aut id numquam intimatum fuit.

pater noster? An ne patri acceptus, obediens, percharus? An ne ille, cuius indolem pater unice admirabatur? Cuius prudentiam unice commendabat? In illa uero tua infantia, quid tam admirandum augurari poterat? quod si illi deus immortalis dono dederat, ut futurarum rerum cognitionem habere potuerit, noscereque eo in culmine honorum uicturum te, si precuidisset, ut tu aliquando nepotes suos omni possessione spoliare, an putas id ipsum quod nunc ais, uel semel tibi indulgere uoluisse, aut uel cogitasse, ut indulgeret? At demus, ut uolisset. factamus ita esse, quod Illustrissimus D. CHRISTIERNVS primus, Fredericum testamento uolisset trium ducatum, solum heredem esse, in eamque rem tabellas fecerit, Matrem iusserit ut te introduceret, consiliarijs preceperit ut te eorum ducatum possessione donarent: an putas ratum id & firmum haberi debere? Cum enim leges ultimam uoluntatem ratam haberi uolunt, non de ea loquuntur, que quod uult non potest efficere. Alioqui si tum mihi testamento imperium legares protinus ne fieret, ut ego in id iure succedere deberem, quod tu ultima uoluntate mihi legaueras? Minime uero. Quid ergo, si in patris tui potestate non erat, ut tibi tres illos ducatus soli permitteret? quid tum dicturus es? Atqui interrogare te uelimus Koskyldensem tuum, an pater àtra causam abdicationis maiori natu filio feudaliu bonorum ius possit interdicare, an àtra Cæsaris, uel ab eodem deputati consensum, à ueris heredibus ad alios, eorum que Cæsari bonorum superioritatem fatentur possessio, transferri possit. Hereditarij ducatus erant Holsatia, Sleswicum, Stormaria, Primus & ultimus Cæsarem superiorem cognoscat. Non poterat ergo conferri uni, & à uero herede alienari, àtra Cæsareæ maiestatis, uel commissarij cognitionem. Porro an Cæsar, ut Illustrissimus rex Ioannes pater noster ab iisdem alienaretur permisit? Minime, an consensum dedit, ut solus Fœdericus heres esset? Nequaquam. Quinimo nonne & nos, à sacratissimo Cæsare Karolo quinto fratre & domino nostro eisdem in feudum accepimus? Euincere autem potes. uel Cæsarem unquam, ut patri nostro suum ius abdicari permitteret, sollicitatum fuisse? quod si neque Cæsar sollicitatus est, neque possint ab heredibus principatus illi, àtra Cæsaris consensum abstrahi, quomodo deberi soli tibi eorum ducatum ius assueras? Aut quomodo testamentum, quod conditum non est, locum habere putas? si uero & litteras habes, quod in illis, ut pater noster
abdicari

82
abdicari posset, ius scriptum est? At fratri inquis meo D. Ioanni na-
tū maiori regni possessionem permisit, nobis uero ideo tres illos ducatus
elargitus est. Egregia sane causa, cur nos auita hereditate exuer-
mur. Quae autem leges iubent, aut etiam permittunt, ut regnum quod
alter consequitur in prauiudicium paternorum principatumum consequatur?
Legem uero an nosti, qua sanatum sit, eum qui Daniae rex sit, eundem
ducem Holsatiae, Stormariae, Slesuiae esse non posse? Nequaquam.
Cur ergo, quia Illustrissimus D. pater noster regnum consequutus
est, ideo confestim debuit eorum ducatum ius, et sibi et heredibus amitte-
re? Quid uero, si non tam paterna ex donatione quam suo ex consensu
Dani, Illustrissimo patri nostro regnum accessisse dicant. Erit ne hic tum
sufficiens ratio principatumum possessus amittendi, quod regnum accesserit?
Consonum uero putas, ut si patri nostro Illustrissimo regi Ioanni plures
filij fuissent, cum omnes in regnum non potuissent assumi, ut hi totam
etatem auitis possessionibus exuti mendicarent? Maiorisque natu filij so-
boles, exularet, cum qui natu minores essent citra omne municipale
ius soli medijs in delicijs triumpharent et uersarentur. Quod si cum
regio nomine protinus a ducatum titulis sit abeundum, cur tu iam pa-
rum Christiane, regis appellationem tibi uendicans, non protinus ducatum
possessionem abijcis? Quae cum talia sint, et ignoto fratre in
ducatus eos te ingesseris litteras non habeas testamentarijs tabellis ca-
reas, aut si quas habeas, haec fictae sunt, neque uoluerit Illustrissimus
auus noster maiorem natu filium hereditarijs principatibus priuare,
aut etiam si uoluisset, non potuerit, Cum testamentum in alienatione
feudalium bonorum, et praesertim principatumum locum non habeat,
neque possint illi citra consensum superioris abalienari. At superiorem
autem ne semel quidem huius rei mentio peruenerit, nonne fateri cogere
ris Illustrissime patruae citra rationem hoc crimen Serenissimo D. patri
nostro D. Ioanni regi nobisque tanquam preter ius fecerimus, qui communes
tecum ducatus hactenus habuerimus a te impactum esse? et preter of-
ficiam fratris agere te qui Illustrissimo Ioanni Domino et patri nostro
fratri autem tuo auaritia crudelitatisque crimen impingis, nobis au-
tem preter patruae partes, ea ex re tantam inuidiam conatas? Noli ue-
ro a nobis expectare, quasi aduersum te acturi sumus, eo quo erga
nos exemplo usus es. Hostem non uocabimus, inuidiam tibi non confla-
bimus, Solum autem ius nostrum, et clarissimi fratris tui, qui suam
C defensionem

Solutio argumenti du-
cis Holsatiae, non se-
qui quia rex Christi-
ernus primus Ioanni
regnum permisit, ut
protinus ab eodem du-
catus illos abaliena-
ret.

AD IDEM RA- TIONES.

ARGUMENTA ALIA IN EAN- DEM PAR- TEM.

EPILOGVS EO- RVM QVE DIC- TA SVNT.

Non admodum pie
agere Holsatiae ducem
qui tantam inuidiam re-
gi Christierno citra
rationem conat, et
fratris sui cineres per-
sequitur.

defensionem mortuus apud homines agere non potest memoriam, ~~tra~~
ebimur. Id ipsum neq; tu merito in nobis reprehendas. Quaecumq; in
nos congeffisses, utcumq; ferenda erant, at quod in Charissimum pa-
trem dicitur, caue tibi persuadeas, in iudicium reuocatum non iri. Non
permitteremus, citra ius clarissimi fratris tui existimationem apud homi-
nes tradua, & cum non permiserint tui illi, ut fratris rationem habe-
res, nos illi aduersum eos patroinabimur.

Responsio ad diuifi-
onē ducatum & as-
sumptionem sacramē-
torum à populo utri-
usq; ducatus.

Regis subditorum ex-
ga eum in tribus illis
ducibus constantia,
nisi cōpulsī fuissent
per duam à rege desi-
cere.

Facta fuit potestas
eligendi utram partē
quam uellet ipsi duā
Holsatie, & elegit
eam quam nunc mi-
norem uocat.

Quarto anno ab elec-
tione facta iterum ob-
lata fuit electio illius
partis quā uellet duā
Holsatie & retinuit
eam quā prius habu-
it non retinuiſſet au-
tem si minor fuisset.

DIVISIONEM igitur ducatum fecit, populum ut sibi ue-
lut & nobis sacramentum prestaret, induxit. Quid hoc non faceret?
Maior natu erat, Verus heres erat. Tu clanculum in ea, quae tua non
erant, irrepseras. Omnia tibi uni uendicaras, quae cum fratre cōmunia
tibi esse debuerant. Cur ergo non diuideret, cur populum, ut sacra-
mentum sibi prestaret, non induceret?

AT minorem ais partem nobis reliquit, idq; per uim, dum simili
modo plebem ad sacramentum compulit. Non compulit autem alioqui
si non sponte sacramentum suscepissent, cur tam diu in illius fide per-
stitissent? Videbant illum uerum heredem esse, & sponte in partes des-
cenderunt, neq; clarissimi domini patris nostri modo, sed & in no-
stras, quas egregie, ut bonos & fideles uiros deuit, tutati simt, do-
nec ne magis id facere possent, per te ui coacti sunt. Porro quo uul-
tu minorem tibi partem ducatum relictam esse asseueras? Nonne ti-
bi eligendi potestas oblata est? Nonne tuo nomine charissima auia no-
stra mater tua, quae te unice deperibat, elegit? Putas uero deteriore
illam unq; partem tibi eligere uoluisse, quae in id prius laborauerat,
ut solus ducibus illis potireris? Tibi permessa electio est, non eam
sibi Illustrissimus rex Ioannes arrogauit, Tibi liberum fuerat, quam
uelles partem assummere, nō ut alteram assumeres coactus fuisti. Cur
ergo minorem partem tibi relictam esse conquereris? Age uero si mi-
nor ducatum pars fuit, quae tibi matre eligente cēssit, cur illam quarto
decimo anno non permuisti? Num meministi enim, q̄ quarto anno q̄
prior optio tibi data fuit, iterum nouam eligendae tibi partis copiam Il-
lustrissimus parens noster concessit, eamq; tu partem, quam prius ha-
bueras, retinuiſti? Cur uero retinuiſſes, si minor fuisset? quae est hic
ratio fratrem calumniandi? aut quo id iudicio facis patruae? Num hec
ita acta sunt? quod si fratris memoriam penitus studes obducere, at re-
cordare saltem, q̄ is preter eam, quam tibi, non ille reliquerat, sed
ipse

820
ipsa assumpseras partem, regnum aulam non continendam Strandum
dono dedit, ne uel minimum quid esset, quod in se posses calumpniari.
Accedit, q̄ cum post mortem clarissimi D. patris nostri, litteris tuis si-
gillisq; temet obligasti, eam, quam prius partem habueras, seruare, ad
eamq; in iure continendam omnes uires impendere, nonne satis indi-
casti minorem eam non esse? At quare igitur nouam diuisionem pete-
res? Nam si ius locum habet ubi primam diuisionem altera subsequens
confirmat, alia magis opus non esse compertum est. Quæ est ergo con-
querendi hic ratio? quæ lamentandi occasio, cum tute elegeris, tute con-
firmaueris, tute litteris sigillisq; polliatus sis ea te parte contentum
futurum.

NVM uero meministi etiam aperte protestatum esse te, diuisionem
ducatuum legitimam factam esse? Num in mentem uenit, quomodo tu
Gothorpi in arca tua, litteras eam in rem muneris, neq; tu solum,
sed et nobilissimi equites Holsatiae, quorum omnium sigilla instru-
mento illi, quo diuisio facta ostenditur appensa sunt. Num id mater
tua clarissima principis Dorothea, quæ te (ut ais) in eos ducatus in-
uexit coram omnibus testatur. Litteras requiris? presto sunt. Penes
nos diuisionis diploma est, appendentibus Clarissimi patris nostri, Illu-
strissimæ genitricis tuæ Dorotheæ. Tuo ipsius et multorum equitum,
et nobilium uirorum, eorum ducatum sigillis. Quod Gothorpi anno
domini Millesimo quadringentesimo nonagesimo presente tota nobili-
tate, atq; adeo, quæ te unice deperibat, matre, ipso die, qui Lauren-
tio sacer est, solemniter ad perpetuam memoriam confectum est. Neq;
uero hic dicere potes extortam à te diuisionem esse. fateris patre fa-
teris maturo consilio, animo deliberato, unanimiter diuisas partes. Ne-
gas? litteræ presto sunt,

DIPLOMA QVO FRIDERICVS HOL-
SATIAE DVX FATETVR LEGITIME DI-
VISIONEM DVCATVVM FACTAM ES-
SE ET VNANIMITER ET MATVRO
CONSILIO.

NOS IOANNES DEI GRATIA REX DANIAE NOR-
uegiae, Vandalorum, Gothorum electus in regem Suetiae, Et

C ij

Fridericus

Rex Ioannes duc
Holsatiae regnum aulam
unam dono dedit et
hanc gratiam nunc
mortuo fratri dux re-
tribuit.

Dux obligauit se
eam partem seruatu-
rum sibi et heredi-
bus suis quæ habuit
et in eam rem litteræ
illius habentur à regē

Litteræ ducis quibus
testatur legitimam di-
uisionem factam esse
confirmatæ sunt in ar-
ca ducis Gothorpi.

DIPLOMA
aliud super eadem re
subiungitur in secun-
dæ epistolæ ducis re-
sponcione et inapit
hos Dorothea, quan-
do et mater ducis pre-
sens erat et appro-
bavit diuisionem.

Item est aliud in-
gens instrumentum pe-
nes regem Christiernum
cui appensa sunt sigil-
la regis Ioannis ma-
tris Dorotheæ fride-
rici ducis et multorum
equitum ducatum Holsa-
tiae, in quo testantur
legi =

legitimam diuisionē
factam esse illorū du
catuum.

Non obseruauit Illu=
strissimus Holsatiæ
dux qd' polliātus e=
rat in litteris, nempe
se non contracturum
foedus cum ciuitatibus
aut principibus alijs
citra factum.

Mater, ipse, consi
liarij ut ex litteris pa
tet quandoq; appro=
barunt que nunc adu
ce alias asserūtur &
in dubium uocantur.

Refugium quod
forte nebulones illi,
qui Illustrissimū Hol=
satiæ ducem seduxe=
rūt assumpturi sunt.

Solutio refugij nō
coactū in litteras du
cē quādo non sunt in
arce regis, sed ducis
facte littere, deinde
matre

Fridericus heres Noruegiæ, fratres, duces, Sleswici, Holsatiæ, Stormarie, Dythmersiæ, Comites in Oldenborg, & Delmenhorst. N O=
TVM facimus, & aperte testamur pro nobis, & heredibus, & suc=
cessoribus nostris, quibuscūq; ex quo nos huiusmodi ditiones nostras,
Slesuicum, Holsatiam, Stormariam, maturo consilio, animo delibera=
to, unanimiter diuisimus, & in duas partes partiti sumus, ut ita he=
reditarie maneant nobis heredibus nostris, & supradictis terris no=
stris in commodum, & auxilium mutuum, ex utraq; parte, ut duces
& hereditarij principes harum ditionum tenemur, q̄ nullus ex utra=
q; parte in futurum, cum alijs principibus, dominis, terris, ciuitati=
bus quibuscūq; nullo penitus modo aliquod foedus facere, nisi forte,
cum utriusq; partis consensu. q̄ si quis forte tale aliquid facere. etce.
que subsequuntur, Datum Gothorpi Anno post Christi natiuitate n,
M. CCCC. XC. die mercurij post Laurentij, Sub nostris sigillis.

Idipsum ingens illud dyploma cuius prius meminimus, idipsum
& aliud, quod posterius subijāctur, continet. Hoc interea dum legis
patruē uide, q̄ atra fucum obseruatis, quod isthic receperas curaturum
te, nempe cum ciuitatibus, aut principibus quibuscūq; nunq̄ facturū
foedus te, nisi aut Illustrissimus dominus pater noster, aut illius here=
des in eam conditionē assumerentur. Ferijsti uero nunc, non modo non

uocatis nobis, sed in nostrū exitium ademisti, spoliasti ea omnia, que
nostra esse iure tute tot litteris confessus es. quodq; omnium malorum
est longe grauissimum, adhuc nullum nobis ad eas ditiones ius esse non
uereris inculcare, Vi factam diuisionem ais, quam tu legitimam asseris:
mater testatur, indicant ducatum illorum consiliarij, qui magno illi
dyplomati sigilla sua singuli appenderunt, ubi manifesta omnia sunt le

gitimasq; in partes digesta. Hic prudentiam non in te patruē, sed in
perfidissimis illis nebulonibus, qui te seduxerunt, quis non desiderare
posset? Sed iam somniamus refugium, forte dicturi sunt ingeniosi ca=
uillatores tui, extortas à te litteras esse, quandoquidem non uidemus,
quam aliam in formam hic proteus sese conuertat. Atq; ex quo scimus

cum legum simijs nobis congregiendum esse, ita duximus agēdam hanc
defensionem aduersum te nostram, ut nihil tandem habere possis, quo
ignaris rerum hominibus fucum prætexas. Itaq; qui fieri potuit, si ui
extortæ sunt, ut in arcē tua Gothorpo, confirmarentur. An puer eras?
Atqui, ni fallimur, plus minus uicēsimum septimum annum agebas. An
solus

solus eras? Minime uero presto erant ducatum consiliarij. Presto illa, que te unice deperibat, mater, que tibi soli ducatum illorum possessionem cedere maluisset, & contenta tamen ea diuisione fuit, testatur id litteris sigillatis sepe numero. Ea erat que diuisioni interfuit, que partitionem non acceperat modo, sed aperte approbavit. Sed neq; postea unq; aut ea protestata est, illatam esse tibi iniuriam, aut coactum in litteras te, sed semper commendauit equalitatem: semper iustam legitimamq; partitionem asseruit. Hic non dicimus, si omnium subditorum sententia exquiratur. protinus futurum esse, ut equissimam dicturi sint diuisionem illam. Non dicimus à te nihil unq; ante hoc tempus dictum esse, quod partitioni illi posset aduersari, que cum ita sint uides patre, q; imprudenter id à te nobis obiectum est. Quid autem ad negotium quod tutorem tuum egit Illustrissimus pater Ioannes? Nonne multis te natu maior annis fuit? quid ergo, quod tutor fuit, commissum est? Ideo ne protinus malum hoc in iugulum nostrum rectorquere debes? quid commisit? quid aduersum te machinatus est? sed rationem administratione tutelae non reddidit. Non reddidit uero, quem tu litteris, sigilloq; tuo ex actissimam fuisse testatus es. Audi litteras, lege diploma. Neq; enim uidemus, quo te meliore possimus q; tuo gladio interimere.

DYPLOMA ILLUSTRISSIMI DOMINI
FRIDERICI HOLSATIAE DVCIS ETC.
quo testatur aperte legitimam sibi rationem reddidit
esse de administrata tutela à Serenissimo domino Ioanne rege D. CHRISTIERNI patre.

NOS FRIDERICVS DEI GRATIA HERES NORUEGIE, Dux Sleswiae, Holsatiae, Stormariae, Dythmersiae, Comes in Oldenborg & Delmenhorst, Notum facimus & aperte fatemur coram omnibus ex quo Illustrissimus princeps Dominus Ioannes Danie, Noruegie, Vandalorum, Gothorumq; rex etc. Dominus noster & frater Charissimus, iam aliquot annis istarum terrarum Sleswiae, Holsatiae, Stormariae, receptor & noster tutor fuit & omnes proventus arcium feudorum, prefecturarum, uectigalium & oppidorum sue dilectionis & nostro nomine leuauit ex data huius testimonij ex
C ij p̄nominato

matre presente cum consiliarijs ducatum ut patet ex instrumento diuisionis.

Illustrissima Dorothea mater Illustrissimi ducis Holsatiae q; eum unice amabat, approbavit diuisionem ut patet non ex uno, sed multis instrumentis publicis que apud Serenissimum regem Christiernum sunt, sed neq; Illustrissimus dux hoc dicturus est, sed uoluit rex etiam respondere his non que dicuntur solum, sed que dici possent à leguleis.

DE ADMINISTRATIONE
TUTELAE.

Soluitur & hic refu-
giū de extortione ui-
olenta, quandoquidē
in arce matris ipsius
ducis fuit factum in-
strumentum.

EPILOGVS.

LACONYSMVS.

prenominato domino & fratre nostro de omnibus que ex prenomina-
tis dominijs etc. prouenerunt ex tempore quo illius dilectio primum
huiusmodi ditiones nostras Slesuicum, Holsatiam & Stormariam pre-
nominatas ex parte sue dilectionis & nostri in tutelam nacta est, us-
q; ad datum istarum litterarū iustam & apertam rationē suscepimus.
Vnde & pro nobis & heredibus nostris predictum dominum & fra-
trem nostrum & illius heredes ex parte huiusmodi tenatorum qui-
tamus, & liberamus ab omni impetitione & requisitione, que illius
dilectioni aut heredibus illius in posterum accidere posset, gratiasq;
agimus illius dilectioni de sufficienti & bona computatione. Datum in
Sunderborg, dominica post Egidij Abbatis, à Christi natiuitate. M.
CCCC. XC. sub nostro sigillo. Vides patre q̄ tu omnem pollice-
ris impetitionem iuris ab heredibus dimoturum? Id uero an nunc probe
egisti? quid hic dicis? uiolenter extortum dyploma esse? Atqui in
arce matris tue Sunderborgo presente eadem uidente tota nobilitate,
prodiit. Istæ uero sunt gratiæ, quas Illustrissimo fratri tuo patri nostro
retulisti? Istud est premium rerum tam bene iudicio etiam tuo admini-
stratarum? Tu mortuum impetis quem uiuum ab omni uolebas impe-
titione tutum esse. Tu à mortuo rationem requiris, quam à uiuo exa-
ctissimam redditam esse confessus es. Tu ea ex re nobis inuidiam con-
flare paras qui ne unquam impeteres, deuotus es. Et hec quidem
omnia in hoc ut tandem in mentem reuocæs q̄ preter officium fratris
agis, qui Ioannem regem insimulas. q̄ preter prinapem facis qui data-
rum à te litterarum memoriam tam facile aboleuisti. En rationem diui-
sæ hereditatis habes. Diuidenda erat. Sed & diuisit mater. Heres
omnium esse non poteras. comprobauit id genitrix. Illa cum nihil in-
tui gratiam omitteret legitimam tamen diuisionem esse, confessa est.
Atq; hic responde, Minor pars tibi relicta est? ergo mendatiū (quod
abominamur dicere) clarissimæ matris tue, mendatium tibi impingis.
Siquidem uterq; litteris sigillatis equam factam esse testamini. quid ad
hunc laconysmum respondes? Infiari potes? Sed ostendimus.

NUNC ALIA AVDI.

ILLVSTRISSIMVS HOLSATIAE DVX.

84

POSTquam vero ad perfectam etatem peruenimus, tutelaresq; annos egressi sumus ab eodem domino fratre nostro rationem administratae tutela, deinde & fraternam hereditatis & eam qualem diuisionem fieri petiuimus, sed & apud eundem pro adnata nobis regni Noruegia parte ex quo hereditarium id regnum est, sollicitauerimus. Pretereà ut nobis id permitteret, quod minoribus naturarum filijs, è paterno regno attribui solet, Centum aurcorum millia presolueret, que nostris ex ditionibus pro illo data fuerant. In his tamen tam fraternis petitionibus hereditariaq; promotione, nihil consequuti sumus; & tametsi in eam rem amicos nostros sollicitauerimus, qui pro nobis intercessere, Hæ tamen preces à D. fratre nostro contemptui habite fuerunt. Cum uero & id iure cum illo promouere uoluissimus, noluit iudicem aut superiorem, ut qui Danie rex unctus erat agnosceret. Quinimo audite sunt hæ uoces, nisi ab illis conatibus desisteremus, futurum esse, ut & alteram nobis partem detraheret, uiq; sibi seruariet. Vnde factum est, ut nullam unquam iuris executionem consequuti simus. Quod & sufferre coacti sumus, donec idem D. frater noster è uiuis migraret.

ILLVSTRISSIMI PRINCIPIS DOMINI
CHRISTIERNI DANIAE ETC. REGIS AD SVPRADICTVM ILLVSTRISSIMI HOLSTIAE DVCIS ARTICVLVM RESPONSIÒ.

CVM IN eandem tutela rationem littere à te exhibite sint Charissime patruæ, sintq; penes nos sigilla tua, quibus recte administrata omnia tute asseueras, quæ superiore articulo à te omnem rationem administratos tutelares annos inculcans, Nunc uero eandem rationem tibi reddi non potuisse, quo animo audes asserere? Nam de fraterna hereditaria diuisione iam dictum est quum tu illam multis modis ratam habuisti. principio dum loco tui Charissima auia nostra, mater tua eligeret. Deinde dū quarto post anno, iterū oblatiō eligendi facta, eam quam prius seruaueras partem retinuisti. Demum cum solem nibus litteris ea te parte cum heredibus tuis contentum futurū asseuerares. Reliquum est igitur, ut tibi de regni Noruegia parte respondeamus, pro qua sollicitasse te, Clarissimum. D. patrem nostrū asseueras, neq; tamen

Littere sigillate ducis apud regem sunt quibus patre Serenissimi regis dominū Ioannem ab omni calumnia quæ inuadere posset aperte liberat.

Loco ducis illius mater elegit, qui cum unice diligebat, unde non est dubium quin falsum sit, quod nūc ait deteriorē sibi partē cessisse, Deinde facta est illi altera eligendi copia quarto post anno.

Responſio ad id quod
pretendit dux de reg
ni Noruegia parte.

Noruegiae suba-
ctio prima & secun
da.

Vocatur dux Holsa-
tia ut ius ſuū ueniret
requisiturus & non
uenit neq; miſit ali-
quē ſuo nomine.

Noruegiae subactio
ſecūda aītra auxiliū
ducis facta à rege Ch
riſtierno uiuente ad-
huc tamen patre.

Negoāū feliāter in
Noruegia geſtū quā
Sueti totā excepta ar-
cē Bahouſio expung-
nauerant & ierarāt.

Si iure ſtare uellet
dux Holsatiae nihil ſi
bi deberi i regno nor
uegiae, quia id paſſus
ſit ſubigi & ut redi-
geretur in poteſtatē
non laborauit,

neq; tamen id impetraſſe. Principio, ut ad ſingula tibi reſpondeamus.
Satis conſtat, poſt mortem clariffimi principis Domini Chriſtierni pri-
mi aui noſtri, patris autem tui Noruegiam totam rebellatſe, excepta for-
te arcē una. Quo factum eſt, ut coactus ſit Illuſtriſſimus Dominus pater
noſter, fraterq; tuus coniunctis uiribus id regnū in poteſtatē redigere.
Et ſeāt ſane accedentibus, quod negare non uolumus, auxilijs tuis, quo
iam egregie facto negotio, cum ad regni inaugurationem proficiatſeretur
ad te miſit oratum. uti ſecum in Noruegiam proficiatſereris, & quam
tibi deberi dicebas partem, eam uenires aſſumpturus. Id inſiciari non
potes. Ipſe tamen cum ad ius, quod tuū eſſe ais, ſuſcipiendum uoca-
reris parere illis precibus, quae tuā utilitatem concernebant, noluiſti. Ne-
q; ueniſti enim, neq; aliquem unq̄ tuo nomine tranſmittere dignatus
eſ. Hec aperta ſunt, ius tuū proſequi ſpreuiſti, accedere cum fratre
noluiſti, qui tuo nomine ius tuum proſequeretur ut iret aſpernatus eſ.
Re ipſa nullam tibi curam partis illius ſat monſtraſti, ipſoq; adeo facto
ius tuum antiquaſti. Procedente tempore dum poſt aſſumptionem ſa-
cramenti à populo, iterum regnum illud Suetorum uiribus totū, excep-
ta arcē Bahouſio ſubactum fuiſſet, cum iterum, ut id ſibi ſubijceret D.
pater noſter, exercitum compararet, à te petijt, ut auxilia tua tranſ-
mitteres, ut communibus auſpicijs idem regnum ſubigeretur. Neq;
tranſmiſiſti uero tu, neq; prius unq̄ ſollicitaueras aut ne mentionem
quidem ingeſſeras partis tuae, quam nūc nobis inualcas. Ipſi tamen nos
a Clariffimo D. patre noſtro tranſmiſſi ſumus, & accedente ſingulari
dei gratia foeliāter negotio perfuncti ſumus, & haec omnia aītra auxi-
lia tua, aut minimas ſuppeticas à te miſſas. Ex hoſtium manibus regnū
uindicauiſimus, rebellantes arcēs, immo non tam rebellantes q̄ iam hoſti-
libus preſidijs firmatas, in poteſtatem redegitimus. Suetos qui illud reg-
num occupauerant in ſua redire, coegimus. Id deniq; effecimus, ut quae
Suetorum erat Noruegia, patris imperium ruruſus acceptaret, proſtiga-
tis inuaſoribus. Hic tu clariffime patruē, ſi iure ſtare uiſ, aliquid debe-
ri tibi eo ex regno affirmabis? Hoſtium regnum fuit. Tu ut ex eorum
manibus eriperetur, nullum ſubſidium miſiſti. Belli iure Suetorum
regnum fuit. Nos ut illorum diutius eſſe non poſſet dei omnipotentis
gratia effecimus. Tu domi ſedebas, nullam curam huius, quam nunc
introducis, partis agebas, cum nos tot periculis corpus noſtrum obij-
ceremus, & quod iure bellorum Sueticum uideri poterat, eodem effi-
ceremus, ut

ceremus, ut paternum fieret. Expensas, militem, stipendia pater pre-
stabat, nos quod unum poteramus, diligentiam & laborem. Tu qui-
etus procul agebas. Hic nos si legibus tecum agere uelimus, nonne
protinus conuinare possumus, omne quod esse tibi ius ais, eo bello an-
tiquatum fuisse? fecisseque te eo quod auxilium non miseris, ut dignus sis
nihil unquam earum rerum consequi? Nam qui factio suum sibi ius amo-
ueri patitur, neque curam illius recuperandi habet, is protinus effiat, ut
& ius quoque sibi merito possit derogari. Atque hic obiter uide quod id non
semel transgressus sis, quandoquidem cum uix anno finito, iterum
Kamuti allonis equitis instinctu, paternum imperium Noruegia detre-
ctaret, neque tu hic iterum subsidium misisti, & contra omnem operam
rursus subacta est. Hic denuo nullam tibi illius partis curam esse reip-
sa ostendisti. Quid uero curam haberes ut subiiceretur, qui ne semel qui-
dem partis tue mentionem ingesseras? Missum est tamen ad te crebro a
Clarissimo D. patre nostro prius ut adesses, aut qui absentis munere
fungeretur transmitteres, & recusasti. In summa nullum unquam signum
edidisti, quo tale quid uideri posses requirere uelle, quale nunc Illu-
strissimo domino fratri tuo patrique nostro, quasi a te requisitum esset
impingis. Imo neque nos unquam sollicitasti eam in rem, nisi cum ad te
pacis studio uenissemus in Borsolmum. Isthic cum adissemus, uideres
que nos in ditione tua, contra uires esse hostilibus armis circumseptos, max-
imo in uite periculo, cum liberum tibi esset omnia a nobis timore uite
perculsis impetrare: de Noruegia parte mentionem fecisti. & ut com-
promissum a nobis fieret, coegisti. Qui non faceremus enim nos? In di-
tione tua eramus, tue uires aderant, timeri poteras, Animus erga te
noster dubius erat. Nam ut non posset non dubius esse, facile declara-
bat, quod a nobis amice requisitus ut ad aliquem ad nos locum uenire dig-
nareris, noluisti. unde ad te medijs in periculis uenire coacti sumus.
Hic tu nobis compromissum extorsisti, quod quia tu non obseruasti (quod
& ipse fateris) nos hoc presenti scripto plane asserimus eidem nos
stare non uelle. Petiuimus ut Daniae Noruegiaeque consiliariorum arbi-
trio ius tibi quod esse dicebas, committeres. Neque uoluisti autem, quid
aliud potuimus magis unquam tibi prestitisse? Bis uiribus nostris ex hostium
manibus regnum ereptum est: contra omnem suppetiarum tuarum accef-
sionem. Iure ergo belli preter antiquum ius nostrum, fuit nulla tibi
parte debita. Petiuimus tamen ut Noruegia, Daniaeque consiliariorum

82
Iure belli quia totum
illud regnum e Suetorū
manibus rex eripuit
non adiuuante altero
illius esse.

TERTIA SVBAC-
TIO REGNINOR-
VEGIAE.

Negligentia ius suū
in Noruegia perdere
uideri poterat Holsa-
tia dux deinde nunquam
huius rei mentionem
fecit nisi hoc demum
anno quo regem ex-
pulit.

In maximo uite pe-
riculo constituto rege
cum in ditione Holsa-
tia ducis esset idem
dux ab eodem facile po-
tuit quicquid uoluit
impetrare.

DUX Holsatie
compromissum a rege
extorsit quod quia ip-
se dux non obserua-
uit rex asserit se non
obseruaturum.

D sententiam

Rex cōtētus est stare
sentētia cōsiliariorū
regni Noruegie pro
ea parte quam sibi de
beri dux ait & quid
illi iudicauerint face
re .

Rex Christiernus ma
iult officiosus esse er
ga patruū q̄ per ius
seuerior.

De debito quod mino
ribus natu regū filijs
debetur regis Christi
erni responsio.

Littere ducis a
pud regē sunt quibus
protestatur sibi de ea
parte satisfactum esse
& fratrem suum ab
omni calumpnia ab
soluit , cur ergo hic
āterū uulnus refricat?

sententiam expectares, & noluiſti . Quid ultra requiris ? Hic tu con
ſcientiam tuam examina, atq; apud te, ſi quid iniquum commiſimus,
tute perpendi . Vides ius ? uides cauſe tuæ ſegniāem ? Nunc ut mo
deſtiam noſtram perāpias nolumus omne ius nobis ſubſidio eſſe . Anti
quamus factum, q̄ tute ius tuū contēpſeris, q̄ ſuppetijs non miſſis me
rito partem quam tuam eſſe dicis amiſeris, q̄ ne ſemel quidem rei men
tionem iniceris . Chriſtiane tecum agere parati ſumus . Ius tibi in Nor
uegie partem uendicas ? Contenti ſumus ad conſiliariorum Noruegie
ad legiſlatorum arbitrium omnia tibi facere, quæ illi deberi tibi à nobis
determinabunt . Aliud requiris ? Tu nos ātra ius exegisti, nos tecum
iure agere uolumus, in quo tametſi tibi ſuccumbendum eſt, mauult ta
men rex CHRISTIERNVS in te officioſus eſſe, q̄ per ius ſeuerior
uideri . Talem tu hoſtem uocas, in talem tu omnes reges & prināpes
conuertis, omnem populum conātas, oblitus es regem Chriſtiernum
patruſcem tuum eſſe, at nos te patruum nobis eſſe nolumus obliuiſā,
In nos ātra magnam pietatem inuectus es, nos cum iuſtitia nolumus
tale aliquid impreari tibi, quale tu nobis adēſſe uoluisti . Idipſum tibi
perſuade, nos in reliquis omnibus obſeruatuſos . Neq; enim maius tibi
ius eſſe poteſt in eo quod auerſus nos ſubiungis debito, quod natu mi
noribus regum filijs conferri ſolet . Cauſaris hic Illuſtriſſimum domi
num patrem noſtrum . Illius apud omneis homines memoriam tradu
cis, tanq̄ is minus bene tecū egerit, deſyderaſq; idipſum in eo de quo
tibi ſatis factum eſſe, neq; tuiſe negare poteſ . Quare deuit enim hoc
uulnus hic refricuiſſe, cum tu probe tecum actum eſſe litteris & ſi
gillis tuis teſtatus es ? Aut quid oportuit ex illis petitionibus tuis nihil
conſequutum te dicere, quum nihil amplius unq̄ deſyderaturum te lit
teris tuis firmariſ ? Num enim litteras dedisti tu quibus iuraſti, nihil un
q̄ moturum te quantum ad id ſpectat quod minoribus natu regum filijs
dari ſolet ? Num tu Illuſtriſſimum dominum patrem noſtrum, fratrem
autem tuum, plane ab omni querela, quæ à te uel heredibus tuis ſequi
poſſet abſoluisti ? Num tu in forma iuris omnia quæ in illum torqueri
poſſent amolitus es ? Deniq; nonne litteras dedisti, ſigillo munisti, legi
time tibi ſatis factum eſſe à domino patre noſtro coram omnibus, lectu
ris, uiſuris, audituris, teſtatus es ? quid ergo hic iterum hoc refricas .
Tute aliquando contentus fuiſti, tute legitime tecum actum eſſe dixiſti .
Tute omnem queſtionem ſi quæ incidere poſſet, à Sereñiſſimo domino
patre

patre nostro dimouisti. & hic tam in transuersum egerit te consiliarij
tui, ut plane caecijsse te, nisi patruus esses, dicere cogeremur? Absit ue
ro ut id uelimus. Iuris apud nos mentio est. Tute aliquando, ut litte
re, quae apud nos sunt, tuae ostendere possunt, Serenissimum dominum
patrem nostrum absoluiisti, tute ab eo omnem culpam ademisti, quid
ergo hic illius memoriam tam indigne traducis? Haec negare non po
tes. Nam id nos coram omnibus principibus statim possumus euincere.
Litteras tuas habemus sigillo munitas, quibus te contentum esse, qua
tum ad id spectat, quod minoribus natu regum filijs dari solet, coram
omnibus hominibus ad perpetuam rei memoriam testaris. Ipse uero
nouisti a te profectas esse, ipsi nouisti solemniter testificatum esse te.
Illustrissimum dominum patrem nostrum ut egregium principem, &
fratrem deuit, legitime tecum egisse, quantum ad id pertinet quod mi
noribus natu regum Daniae filijs dari solet, & hic quem semel solem
niter absoluiisti, quomodo potes secundo in hominum sermones mor
tuum traducere? Non te fratris aneres permouent? Non te tot prin
cipum sententia deterret? qui in te inconstantiam admirari possent,
nisi a te culpam in consiliarios aliquot, qui te seduxere, traduceremus.
Neq; uero hinc existima causae tuae melius futurum, q; nos & regnis
& litteris spoliaris, aut exinde puta in iudicium non descensurum
Christiernum regem patruelem tuum, q; litteris, ut tu rere, minime in
structus sit. Secus est Friderice patruae. Nos eas, quae te concernunt,
quas sigillo munijsti e media, quod aiunt, Troia eripuimus. Cumq;
iam terra & mari nos obsedere paratus esses, illarum assumendarum
curam non pretermisimus. Id ipsum quanto uoluisses redimisse Frideri
ce? Nunc litteras audi.

D Y P L O M A I L L U S T R I S S I M I F R I D E R I C I

H O L S A T I A E D U C I S, Q U O T E S T A T U R A P E R

te, legitime secum actum esse, ab Illustrissimo rege Io

anne D. Christierni regis patre, in eo quod pre

tendere potuit de hoc quod minoribus natu

regum filijs debetur, cuius tamen con

trarium in euulgata epistola

A I T.

D ij NOS

820
Quomodo ducis con
siliarij illum in trans
uersum egerunt, ut
plane immemor esset
omniu dictorum &
per se confirmatoriu
& sigillo suo munito
rum uelut & in alijs
quibusdam quae praec
dunt & sequuntur.

Maior debuit esse
apud Holsatiae ducent
fratris reuerentia q; ut
illum sic indigne iam
mortuum traduceret,
quem olim immunem
ab omni calupnia red
didit.

Nihil melius futura
causae ipsius ducis q;
regem Christiernum,
regnis & litteris spo
liarit, Siquidem litte
ras a duce sigillatas
rex assumpsit, du ex
regno profugeret.

NOS FRIDERICVS DEI GRATIA, HERES
 Noruegie, DVX Slesuia, Holsatie, Stormarie, Dylhmer
 sie, COMES in Oldenborg & Delmenhorst. Notum facimus & a-
 pte fatemur, pro nobis & heredibus, & successoribus nostris, &
 quibuscumq; alijs, q nos ab Illustrissimo & potentissimo principe Do-
 mino Ioanne, Danie, Suetie, Noruegie, Vandalorum, Gothorum-
 q; rege, Duce Slesuia, Holsacie etc. nostro gratioso domino & dilecto
 fratre ex parte hereditatis, quocumq; nobis post obitum pie memo-
 rie Domini & patris & matris nostre, in regno Danie prouenit no-
 ningentos septuaginta supra uiginti octo millia aureorum Rhenensium
 mediam partem in legitima moneta, qualis Lubeca & Hamburgi ex-
 ponitur, & alteram mediam partem in bona moneta Danica, quemad-
 modum nos cum dilecto Domino fratre nostro conueneramus ad duos
 terminos plene & legitime leuauimus, & ex uoluntate nostra recepimus,
 sic ut nos eiusdem dilectioni, ex parte eiusdem solutionis, gra-
 tias habemus. Quare dimittimus & quitamus prenommatum nostrum
 gratiosum dominum & dilectissimum fratrem, & sue regie Maie-
 stas heredes & successores, ex parte prenominate summa 28970.
 aureorum Rhenensium, & de omni requisitione, & iuris dictione,
 quam habuimus uel habere presumeremus erga prenommatum nostrum
 dominum fratrem, & sue Maie-
 stas heredes, & successores, ex
 parte prenominati regni Danie, pro quacumq; impetitione in futurum,
 quocumq; modo contingere posset, irreuocabiler in perpetuum absq;
 dolo malo. Ad cuius testimonium & robur, Nos FRIDERICVS pre-
 nominatus pro nobis heredibus, & successoribus nostrum sigillum sci-
 enter appendi fecimus. Datum in arce nostra Gothorp ANNO DO-
 MINI nostri M. D. Die Purificationis MARIE.

Summa pecuniaria pp-
 ter id quod minori-
 bus natu regu Danie
 filijs solet dari illus-
 trissimo duu Holsatie
 persoluta ab Illustris-
 simo rege Ioanne, ut
 patet ex precedente
 instrumento.

Quid aduersum hoc testimonium respondes patre? Libere hic
 fateris persoluta esse tibi uiginti octo aureoru Rhenensium milia supra
 noningentos septuaginta. Deinde Illustrissimo domino patri nostro fra-
 tri autem tuo, & heredibus omnem impetitionem & requisitionem, su-
 per omni eo quod ex iurisdictione, que tibi esset uel presumeretur
 esse in Danie regno remittis, idq; irreuocabiler atq; adeo in perpe-
 tuum. Et adhuc tamen nihil impetrasse te ais. Quo tu in nos im-
 petu inuehereris, si tale tibi argumentu oblatu fuisset? protinus hostem
 periurum omnis iuris inuersorem proclamares. Negligentiam nostram
 detestaberis

detestareris, imo tyrannidi ascriberes & iustum iudicium dei procla-
mares, quod nos omnibus sensibus spoliasset ita ut uidentes non uidere
mus & emissum sigillatumq; diploma ut tu loqueris, scienter non me-
minissemus penes te esse. quā hic insultarēt patroni tui Lubicenses (nisi
forte clientem mauis appellari) si tale quid ostentare possent, quale
nos in te iam euicimus, Quantam isthic tragœdiam conātarent, quot
cantonones effingerent? Quocies idipsum publico decreto euulgaretur?
Confestim id noscēret Hispania, Protinus innotesceret Italia, Christi-
ernum regem literis à se sigillatis citra uim, citra omnem necessitatem con-
trauenisse: reuocasseq; indubium rem, quam prius tam solemniter ad-
misisset. Istud hoc non facimus patruē, tantum nos miseret tui quod
prius diximus, qui in id infamiae inādisti, ut alterum malorum sub-
ter fugere non queas. Aut enim te imprudentiae, nequid grauius dica-
mus arguent principes. aut tam exœcaturum esse ut hæc minime uideas,
admirabuntur. Porro duo quidem indicabat diploma, sed quorum
alterū alterius interpretatio est, desyderabas idipsum quod natu mino-
ribus regum filijs in Dania concedi debet: atq; hoc consequutum esse
fateris te. Requiere prius aliquid poteras: & ius aliquod adesse tibi
dicere, & modo quicquid id est Illustrissimo domino patri nostro, illi-
usq; heredibus remisisti. Quid exoptulas igitur? Amicos eam in rem
ad tam fraternas petitiones sollicitasti & contemptui habitæ sunt. qualia
sunt hæc patruē? Contemptui habitæ sunt præces tuæ, quæ ex animi tui
sententia admittæ fuerent? Spreuit petitionem tuam Illustrissimus pa-
ter, quem egregie omnia egisse testaris, quem liberas, quem ab omni im-
petitione, ab omni requisitione iuris immunem reddis? Quæ est hic con-
cordia, quod hic prudentiae signum? Annuisti ne tu? Consensisti ne?
legitime ne tecum actum esse te status es? Cur ergo fratrem insimulas?
Cur patruēlem tot regnis citra rationem, citra omne meritum exuis?
Cur hanc camarinam moues, quæ in nullum magis q̄ te uirus omne sit
euomitura? Quid sacratissimus Cæsar, quid Illustrissimus Angliæ rex
ubi hæc tam dissona audierint, quid alij omnes reges & principes di-
cturi sunt? Videre iam pridem quæ euulgaueras, uidere & modestiam
nostram qua nunq̄ te hostem uocaueramus. Videre deniq; simplicitatem
tuam, qua effectum est ut apertum hostem, Illesum hostem & nesā-
mus quibus alijs nominibus regem Christiernum patruēlem tuum tra-
duxeris, Nunc quo id iure effecteris exponetur, Patebunt omnia: pre-
sta sunt

Si tale quid cōmisisset Illustrissimus Do-
minus Christiernus
rex quantum insulta-
retur ab Illustrissimo
Holsatiæ ducē & Lu-
bicensibus.

Toti orbi prode-
retur confestim illud
factum si Christi-
ernus rex cōtrauenisset
litteris libere in qui-
bus non contrauenire
posset.

Petitiones suas dux
ait speratas esse cum
non solum admittas
esse, sed ex animi sui
sententia etiā omnia
facta esse ex litteris
eiusdem euicā confe-
stim possit

Modestia Christierni
regis iam aperta erit
cū uisuri sunt reges
et principes quo ge-
nere secum egerint
hostes.

sto sunt quae te conuincunt, presto sunt quae fortatoribus tuis medium unguem ostendere possint. Haec ratio rerum & obiectionum tuarum est. Nunc ad alteram partem ueniamus.

De Centū florenorū milibus, quae sibi debita fuisse ab Illustrissimo rege Ioanne dux asserit.

Diuersitas ducis in allegando eo debito, cum modo in Ioannē regem centum milia modo in Christiernū referat.

Protestatur illustrissimus Christiernus rex nescire se unde ea summa centum miliū ipsi dux debeatur ex quo dux nunq̄ illius mentionem fecit, quādiu rex Christiernus fuit in regnis suis.

Causa expositae summæ explicanda est à ducē, aut quomodo sit ea pecunia à ditionibus eiusdem adempta.

In neutra parte causam debiti subiungit dux Holsatiae.

QVI fieri autem potest ut tu centum florenorū millia tibi debita fuisse asseras, quae nunq̄ tibi Illustrissimus D. pater noster persoluisse? Ut enim hic subiicimus, quae tu diuersa inculcas hic, & in litteris quibus bellum nobis indixisti cum in his exposita pro nobis centum milia. In epistola autem tua hac centum milia, pro Illustrissimo domino patre nostro numerata esse ex ditionibus tuis insinues: qua ratione deberi tibi eam summam potes euincere? Si ex ditionibus tuis assumpta est, num tibi satisfactum est? Remisisti enim omnia & egregiam exhibitam rationem in eo dyplomate, quo tutelae administratae mentio fit tute testatus es. Quid hic iterum ingeminas? Nos aliud nil subiungere uolumus. Tantum id dicimus. Primo. nunq̄ nos in animum inducere posse eam summam ex hereditaria ditione tua pro Clarissimo domino patre nostro fuisse persolutam. Itaq; & id plane protestamur. Neq; enim tu huius rei unq̄ aut uiuente patre quod scimus, aut regnantibus nobis mentionem fecisti, donec ad id periculum nos redigeres, cuius & prius meminimus, & in sequentibus uberiores mentionem subiicimus. Quod si tibi ius fuisset in eam summam, cur nouem annis quibus in regno uiximus, nunq̄ à nobis eam efflagitasti? Cur ne semel quidem illius memoriam introduxisti? Adeo nunc tibi arca est, tam ignotam rem ex inferis reuocare, & mortuo D. fratri tuo, eo ex argumento tam ingentem inuidiam conitare? Deinde si tibi summa ea debebatur, cur causam non explicas? Vbi exposita est? quid nam ea ipsa tum agendum fuit? An bellum aliquod inceptum sit, an conscriptae nouae copiae, an indicta gentibus aliquot certamina, an conducta classis, an procul è Germania euocati milites, an nouum aliquod foedus transactum in quod oportuit eam summam profunderere? an donatio facta, an transmissa noua munera? Nihil horum omnium inculcas, nihil horum omnium insinuas patrie. Tantum ex ditionibus tuis collectam summam ais. et nō illi modo nobis impingis, utrisq; dispari argumēto. Neutra enī in parte causam subiungis. Quis porro crediturus est tibi, tam diuersa tam contraria scribenti? An ne legere enim improbi illi homines qui te seduxere, mendaciam oportere memorem esse? Ipsi uero cum bellum indicerent subscriptis rationibus, idq; facerent non tam iubente te q̄ admittente

quod admittente, cur non desiderarunt harum rerum dictarum rationem aliquando reddendam esse? Vbi tu pro nobis eam summam exposueris, nescimus. Illustrissimum patrem subsidio tuorum eguisse, adhuc fidem nobis non fecisti. Scimus uero ingentia debita, ab Illustrissimo domino Christierno auo nostro, patre autem tuo relicta esse ob continua quae illi bella intercesserunt. Atqui equaliter illorum diuisionem factam esse, nonne principio diuisionis hereditariae tutemet nouisti? Interea indicatum tempus, locum, necessitatem, quibus coactus fuerit Illustrissimus dominus pater noster a tuis subsidium mutuari. Obligationem illius deprome, quae in summa tuis deinctum se esse litteris sigilloque suo testetur. Alio qui quomodo in animum inducimus in alienam messem, illum unquam falcem immisisse? et a tuis subsidium flagitasse, qui suorum opera supra solitum, nunquam tam grauitate usus fuerat? Hoc profecto tibi agendum est, si fidem facere uelis eam summam pro illo erogatam fuisse. Neque uero tu unquam nobis id intimasti. Iam solum ubi te ita in diuersum traxere nebulones illi, cur occasionem quereres, ob quam amicitiae nostrae renundasse uideri posses. hec commentus es, ut scilicet iure motum te aliquot homines existimarent, qui ex professo ueritati hostes essent. Tunc tu e medijs tenebris hec eduxisti, futurum existimans ut uel non responderemus, uel legentium aures prior occupares. Nos uero neque querimus legentes demulcare, iuris tantum nostri rationem habemus. Neque fidem petimus tibi derogari, nisi in his in quibus fidem adhiberi tibi non posse, hec nostra responsio possit conuincere. Enim uero quod ad debitorum mentionem pertinet, in Serenissimo domino patre nostro non opinamur rationem tibi esse, quae deberi tibi comminiscare. In nobis uero quam tu occasionem potes asserere? Et in Serenissimo domino patre quidem id ipsum habere potes, quod te possit euincere eam debitorum summam quam Illustrissimus auus noster pater tuus reliquit cum tutelam tuam administraret, quod ad partem tuam spectabat persoluisse, tradidisseque tibi immunes grauaminibus principatus tuos, qui tot illos modis oppressos inuenerat. Ceterum quod ea ex summa, quae interea collecta fuit, suam debitorum partem non persoluerit, in litteris quibus de administrata legitime tutela egregiam a D. patre nostro rationem tibi redditam esse fateris, illumque ob omni calumnia liberis: aperte testaris. Tantum abest ut tale aliquid hic diutius inculandum sit. Age uero deprome testimonia si contentus non es, deprome litteras si deberi

Rex Ioannes subsidio subditorum ducis non eguit, unde ergo ait a subditis suis eam expositam fuisse pecuniam?

Obligationem regis Ioannis qua sese ad id obligat, depromat dux et tunc creditur eidem alias minime fides illi adhibebitur.

Quomodo inductus est dux ut hec comminisceretur per nebulones et infames proditores quosdam.

Nullam occasionem duci esse, ob quam possit conqueri de D. Ioanne fratre suo, neque item aliam qua de rege Christierno patruo eli.

Summa debitorum a D. Christierno primo patre ducis Holsatiae equaliter inter fratres diuisa.

Depromat testimonia aut litteras quibus eam summam sibi deberi ostendat.

ARGUMENTA
AD IDEM.

Amicorum quos sollicitasse sese dux ait magnam rationem fuisse apud regem Ioannem precedentem sat ostendunt.

Nihil ad causam q̄ D. Ioannes unctus Danie rex fuerit, quando ex hoc nil detractum est iuri.

DUX Holsatiae nunquam uoluit iudicio stare.

Falsum esse q̄ rex Ioannes noluerit superiore cognoscere, Cum ratione ducatum semper cognouerit superiorem.

Dux Holsatiae tam bene superiore cognoscat ut Caesarem & Caesarem regimē plane ludibrio habeat id q̄ & uerbis et facto.

Dux Holsatiae contra Caesarem superiore suum francis subsidium transmittit, Euge bonum obseruatorem superioris sui.

si deberi tibi eam summam, adhuc non dubites ingerere. Id profecto hactenus non fecisti, unde neq; ad huc facere posse, apertum ipse testimonium nobis subministras. Quid ergo consequutus esses aliquid? Debitum non erat, neq; tu quesueras quid ergo consequereris? Hereditaria Noruegiae parte ut minime potiri posses, tunc met negligentia tua fecisti. Neq; tu requisuisti uero partem eam, imo toties admonitus ut uel aduenires: aut qui partes tuas exequeretur transmitteres, parere noluisti. In eo autem quod minoribus natu regum filiis debetur, litteris sigilloq; tuo optime tibi satisfactum esse testaris: conuincantibus illis tuis scriptis, euulgatae huius a te epistolae falsitatem. Enimvero & idipsum non omnino diffiteris, ipsa statim fronte epistolae ubi fractarum a te litterarum crimen studes amoliri. Amicorum uero quos in causam tuam sollicitaueras, nullam apud Clarissimum dominum patrem nostrum rationem habitam esse, nonne que predicta sunt ostendunt? Nonne a te profectae littere cuincunt illorum curam non exiguam Illustrissimo domino patri nostro fratriq; tuo fuisse? Ex his an recte facias clarissime patruae, qui iure stare uoluisse te, sed admissum non esse q̄ Serenissimus D. pater noster Danie rex unctus esset, unde neq; iudicem neq; superiorem cognosceret epistolae inseruisti tutemet existima. Quando uero requisuisti ut causa iure determinaretur? Num littere tue aliud cuincunt, quae nostris in manibus sunt? Num aliud prius deduximus? & tu aliud esse q̄ diximus num potis es ostendere? Quorsum uero pertinet inseruisse, q̄ Illustrissimus pater noster noluerit superiorem aut iudicem cognoscere. quamq; enim uterq; Danie reges uncti fuimus nunq; tamen iuri stare recusauimus. Omnes Christianos principes semper iudices admisimus, & adhuc in hac causa tua tam consanguinea omnium arbitrio stare parati sumus. Tu uero quorum principum iudicium sequutus es, ubi comunem Germaniae pacem per Illustrissimum Sacratissimumq; Caesarem ipsiusq; regimen tibi ut obseruares praecipiam in tam ferox bellum permutasti? Iudicem enim cur non admitteremus patruae? Num Holsatiae, Stormariaeq; ducatus iudicem habemus? sed obliti sumus contra illum te hostibus subsidium prestare, & ad Francos Gheldrosq; militem, uires, suppetitas submittere. Ita tu minime iudicem cognoscis, qui contra Caesarem regimen bellum assumis, qui in Caesarem impetum conuertis, qui rebellibus uires suggeris, qui deniq; cum alijs omnibus iudicibus, iudicem quoq; contempnis conscientiam. Alioqui neq; tu hec

tu hec inuicassēs. Nunq̄ animo tuo sedit iudicij fortunam experiri. Siquidem nunq̄ defuere iudices: Cæsar, primæpes, ipsum deniq; regi Daniæ consilium. Quod cum tu nunq̄ ad causam tuam audiendam solliataueris, quomodo uoluisse iudicio stare te persuadebis? deduc si potes à regibus Danis qui uncti fuere, subministratam aliquando non esse iustitiam? Aut compromissi non seruati labem si potes absterge? Quando enim quæ à te firmata sunt nō obseruas, putabit aliquis, quod per alterum determinari possit unq̄ te ratum firmumq; habiturum? Nihil hic preter uerum diu tute testis es. Indicat & epistola tua compromissi, q̄ tenax fueris, siue enim id ipse feceris, siue scelerati illi impostores qui te seduxere, certe à te profectum esse malorum seriem presentes calamitates ostendunt.

VOCES autem quomodo persuadebis à Serenissimo D. patre nostro fratre autem tuo auditas esse? Aut quale potest hoc argumentū esse quo tu libere talia dicta esse potes comminisci? Neq; enim uerisimile est eas emissas ab eo uoces esse, quem suis contentum neq; illi ipsi qui penes te foedifragi, & periuri transfugæ, insidiari possunt. Adeo ne Christianum ducis patruæ in fratrem talia excogitare, nedum in totius orbis theatro exponere? Ista est reuerentia tua erga fratrem qua tu illi tyrannidem impingis? reliqui omnes prudentem primæpem uocant. Solus Fridericus germanum fratrem cumq; iam mortuum quibus illum traducat criminibus nullum modum imponit. Illi illi predones qui te impulere Fridericæ patruæ ut hec emitteres, optimum regem uocant, eo qui aduersum nos Danorum nomine prodijt libello, & tu solus tot illum uicijs obnoxium reddis. Quid uero non hec uiuente eo effecisti? An tum deerat Cæsar? an tum primæpes? an regni Daniæ consilium? Cur tum non quiritaſti? Conquestum te ais, in iudicium prodijſſe inficiaris. An ne uero audiuiſti unq̄ cum mortuis nisi laruas pugnare? Tu nunc mortuo fratri inuidiam conatas, cuius memoria apud te melior esse debuit. Quod si cum mortuo conflictari semper tibi in animo fuit, cur in annum usq; nonum ab illius morte querimoniam distulisti? Alteram se partem adepturum tibi dicebat si perseuerares, ut ais, & Cæsarem non fuisse id in negotium euocandum existimas? Cæsarei ducatus illi fuere, è quibus se expulsurum fuisse te interminandum esse dicebas, nisi desisteres. Id uero si effecisset num ad Cæsarem peruentura erat iniuria? Num is passus fuisset abigi

E te atra

Nunq̄ defuere iudices
si iudicium requisuisset
Holsatiæ dux.

Dux Holsatiæ nunq̄ ad Danicū consiliū causam suam tranſtulit aut committere uoluit.

A nullo rege Danorum male administratā iustitiā q̄q̄ uncti fuere

Dux Holsatiæ que ipse met pollicetur et sigillo munit non obseruat, quō ergo ea obseruaret que ab alijs determinarentur.

Dux cōpromissum suum fregit.

Mendacū esse qd' subiungit auditas uoces esse quibus rex Ioannes illi minatus est se alteram partem adepturum.

Omnes Dani nunc hostes regē Ioannem optimū regē uocant, solus Fridericus frater tot illi crimina impingit.

Dux Holsatiæ uiuente fratre nihil unq̄ tale quid fecit, immo nouem annis post illius mortē nihil nisi nūc solū fratri suo obicit

Non potuisse regem Ioannē

Ioannē etiā si uoluis-
set dūa Fridrico par-
tem suam eripere eo
q̄ iudex erat Cœsar
cur ergo quod non po-
terat dixisset?

Vocatur dux ut
testes adducat qui p-
bent Ioannem regem
id dixisse.

D. patris sui ratio-
nem habere cogitur
rex Christiernus.

Iuris prosequutio-
nem nunq̄ flagitauit
dux cur ergo uel à
quo habere posset.

te àtra omnem aut iniquissimam rationem. Caue uero id existimes, & putes non hec considerasse D. fratrem tuum aut probe cognouisse, neq̄ id sibi liberum, si uellet, efficere? Adeo ne imprudens fuit? adeo ne inhumanus? adeo dixaculus ut quæ factò explere se non posse cognosceret, id uerbis facturum se minaretur? tu uero charissime patruē an testes habes qui id illum dicentem audiuerunt? qui cum hec minaretur, interfuerunt? paræ uero si durius paulatim tecum agamus. Nam ut tu multis in rebus inique fratrem traducis, ita nos equum est patris rationem q̄ tui habuisse maiorem. Hec fuere, quæ tandem sufferre coactus es, quæ donec è uiuis decederet Illustrissimus pater D. Ioannes perpeffus es. Indigna sane, & eo magis indigna, quo tu patruēlem tanto amore prosequutus es. Iuris executionem nunq̄ flagitasti, quid mirum ergo si nunq̄ impetraris? literis tuis egregie tecum actum esse testatus es, & hic iterum hanc confictam tragediam ingeminas. Ingemina uero quantum libet, modo hanc uoces nobis cramben repetere supremam necessitatem non imponas.

ILLVSTRISSIMVS HOLSATIAE DVX.

POST mortem tamen eiusdem non pretermisimus iuris nostri prosequutionē, sed eadem uia apud regem CHRISTIERNVM eius nominis secundum illius filium ijsdem requisitionibus egimus, at eodem quo uiuente D. fratre nostro, nobis modo responsum est. Neq̄ co satiatu fuit quinimo multis duris inimicis, & patrueli non congruentibus machinatiōibus, erga nos nō perinde affectus esse uisus est.

ILLVSTRISSIMI D. CHRISTIERNI DANIAE, SVETIAE, ETC. REGIS AD supradictum Illustrissimi Holsatiae ducis patruī sui articulum responsio.

Hactenus in D. Ioan-
nem regis Christierni
patrem actum est
supereff ut in filium
uis conuertatur.

HACTENVS IN SERENISSIMVM DOMINVM Ioannem patrem nostrum fratremq̄ tuum egisti, charissime patruē, nunc in nos omnem impetum contorques, quanto magis elaborandum nobis est, ne faelicus tibi succedere possint, quæ in nos criminatus es, q̄ q̄ immerito in D. patrem nostrū impeffisti. Porro id ipsum

850
ipsum uoluisti artificio efficiere, ut e patris commissio non exiguam filio
conflares inuidiam, & facilius illum prosterneres, quem ex paterna
impietate multum hausisse fidem facere posses, sed te fortuna non spes
destituit, quando neq; nobis persuadere possumus, id te ita fecisse quod
ita esse existimares, sed uoluisti quod pridem diximus hoc quasi efficto
tragoediae prohemio lectorem inescare, ut is demum nobis iniquior es-
set qui a te in partes traductus fuisset: quacunq; sane id occasione feceris
mutuum pro uirili reddere conabimur, siue q; ita esse credideris,
omnes ex te uiro dimensus qui id ipsum non dixisti modo sed re esse
cisti ut uerum diceres, reddimus ostensae ueritatis iam seipsam proden-
tis premium, siue q; studio nos omnium hominum uoluisti maledicen-
tiam contrahere. modestiam nostram obijamus, q; te apud omnes mor-
tales egregium principem tantisper uocauimus, donec eo nomine magis
commendari epistola tua passa non est, quorsum uero hec pertinent
mortuo Illustrissimo domino patre nostro idem a nobis tibi responsum
datum esse? aut quid ad disceptationem pertinet quo te uultu sumus
intuiti? Potes autem aliud unq; a nobis in te relatum esse, q; quod ex
naturae instinctu patruelis debet in patrum? Conscij durioris responsi
non sumus. Quis tibi hoc corycaeus ingessit? Tempus habes quo hanc
rem factam testificare? Locum habes quo durius aduersum te respon-
sum emisimus? Testes presto sunt, qui tale quid dicentes nos audiuerunt?
aut literas habes quibus tale quid interminati tibi sumus? Habes uero,
Produc, iudicio siste ut examinari possint. Non recusamus, non refu-
gimus tam scelerati, tam impij, tam male patruelles iudicium. Id sem-
per flagitauimus: tute illius nullam unq; copiam nobis fecisti. Quae su-
mus te: causam habes? durum quid interminati tibi sumus? Adesto
adfer in medium quidqd aduersum nos habes literarum. Nam quod tu
hac epistola non exprimis, neq; a nobis factum esse conscij sumus, quo
modo possumus refellere? duri sumus, impatruelles fuimus? inhumani
erga te fuimus? Penitet sane & apprime penitet, si ita id esse possis
euincere. Duros fuisse ostende, impatruelles fuisse demonstra, inhumana-
nos fuisse erga te conuincere, quid moraris? Tu uero chr.issime patruel
quando nobis mortem intentasti, humanus fuisti? quando periuros illos
proditores id tibi consilium suggerere passus es, patruel officium execu-
tus es? quando sacramentum nobis prestitum antiquasti, fidi ne principis
munus executus es? quando speciosus nos uerbis seduxisti, nihil iam

E ij aliud

Cur fratrem suum uo-
luit dux Holsatiae
principio deferre.

Voluit dux Hol-
satiae lectorem inescare
ficto illo de crimi-
nibus Ioannis prohe-
mio.

Dux Holsatiae ex
se omnes dimensus est
putatq; alios sui si-
miles.

Rex tantisper opti-
mum principem ducem
uocauit donec magis
attra mendatum uoca-
re non potest.

De responso duriore
dato dux rex conscius
non est dux id proba-
re debet datum esse.

Si quid aduersum
regem habet dux Hol-
satiae si literas habet
quibus possit ostende-
re regem aliquid con-
tra se minatum esse
producat.

Dux Holsatiae quan-
do intentauit mortem
regi Christierno q; hu-
manus fuit.

Dux Holsatiae iura-
mentum quod regi pre-
stitit fregit.

Idem cum polliatus
esset ad pacem compo-
nendam uenturum bellum
immemor dictorum in-
dixit.

Quando talia unquam
fecit dum rex quod re-
gi dux intentauit.

Tot indignis modis
laccessit rex nunquam
de patre male dixit,
dux autem cum tot in-
dignis in regem fecisset
ad huc nomen illi
omne adimit.

Rex nunquam in patrum
male machinatus est
si negat dux, consilia-
rij regis apud ducem
sunt infames prodito-
res, ab illis querat
dux non timet rex il-
lorum quam hostium
iudicium subire.

Rex Christiernus
nunquam refragatus peti-
tionibus ducis est sed
semper quecumque uo-
luit fecit.

Proditores regis con-
siliarij aliquot apud
ducem sunt ab illis po-
test facile satisfari si
tale quid regem unquam
tentasse cognoscant.

aliud quam coniurationem eructans, integritati, quam in te esse uide-
ri uolebas, num uim intulisti? Quando armatus ipse in patriam pro-
gressus es, ex auitis illuditionibus expulisti, sanguinis tu rationem ha-
buiisti? Quando fugientem in omnium hominum odium conaris inducere
amicis partibus functus es? Nos quando hec tibi intentauimus? Quando
a te fugientes proditores nostram in tutelam suscepimus? quando ut a
te decederent consiliarij tui, procurauimus? quando aduersum te mili-
tem comparauimus? copias eduximus, uim intentauimus? quando te
in exilium compulimus, quando in absentem calamum strinximus, qua-
do apud homines te detulimus? Cum nos tot ditionibus spoliasses, lau-
dauimus principem, factum non laudauimus, tu neque nos neque factum
aliquod nostrum unquam commendasti, nos te sine honoris prefatione nun-
quam nominauimus, tu prefationis loco hostem apertum Christiernum uo-
cas, atque hic si dicere non uereris conatum tale quid aliquando Chri-
stiernum esse, sed ut perficeret defuisse fortunam, quid magis a ueri-
tate possis alienum dicere? Literas intercepti quibus in te molitos ali-
quando tale quiddam possis fidem facere? Consiliarij omnes nostri a-
pud te sunt, maximam illorum partem in manibus habes, sponte quos-
dam nonnullos fortuna ab his satisfari, si tale aliquid unquam machinati
sumus, et contra tamen illorum consensum fieri non potuit, ut tibi bellum
inferremus. Quod uero ante istam coniurationem tuam commissum,
aduersus nos tuum fuit ut tibi bellum uellemus inferre? Nihil peccau-
eras, nihil bello dignum feceras, cur ergo bellum aduersum te fuisset
moliti? Nisi forte quia ipse contra rationem nos tot regnis exuisti, ex tuo
illo insigni facto, aliorum uoluntatem dimetiare, aut cur erga te non
perinde affecti uisi essemus? An forte quod eadem que a patre que si-
ueras et non impetraueras, neque a nobis cum frequenter instares tu-
listi? Atqui si nunquam super his que prius scripsisti, mentionem ingesse-
ris totis nouem annis quibus in regno fuimus, quid potes iniuriam il-
latam tibi esse conqueri? Produc uero litteras nostras si potes, quibus re-
fragatum petitionibus tuis regem Christiernum esse ostendas. Produc
tempora, locum, testes coram quibus id tibi quod petieras negatum est, in ma-
nibus proditores illos habes, qui nobis a consilijs fuerunt, tu ab illis sas-
satisfari an tale aliquid quale nunc inuocas unquam nobis propositum fuit,
Non fuimus duri, inhumani, impatruales, ut tu loqueris, patrie, etate
tuam magis uenerati sumus, cari tui in maiore apud nos honore fuerunt.
Cum nos

851
Cum nos exegisses causa erat cur emissis libellis accusationem aduersum te in totius orbis conspectu intentaremus & peperamus tamē senio tuo q̄ coactum ad res nouas, non ultro progeſſum existi- maremus. Poteramus apud omnes mortales hec paſſim obijcere Fridericus Holsata fidē fregit, quam nemo unq̄ generoſus prināps, Fridericus ſacramentum quod nobis preſtitit abominatus eſt. Fridericus ebrioſorum & ſcortatorum agmine circumſeptus generis ſui obliuiſatur, Fridericus tam ſenex prināps, tam prudens habitus, tam integer creditus fœdo auariciæ crimine in aliena impetum conuertit, Fridericus in mulieres bellum gerit ablata illis que nunquam commiſcere, que propter nuptias obuēnit donatione, Fridericus Iudam proditorem emulatus eſt qui cum Chriſtiano regi, preſens promiſiſſet ad futurum in componenda fœdera, bellum conſeſtim abiens indixit, Fridericus omnem populum à legitimo prināpe auertit, & inaudita dominandi libidine delirus ſenex regis ſibi preter omnem pontificis preter omnem Cæſaris conſenſum, nuncupationem aſſumit. Hic iſte eſt qui in fratrem non ueretur quicquid poteſt iniuriarum comminiſcā. Hic iſte eſt egregius bellator qui cum mortuis conſlictari turpe ſibi non duat ſed decorum arbitrat. Hic unus eſt qui publicam germaniæ pacem indictam primus perturbare non eſt ueritus. Hic ille eſt qui nūq̄ de ſe male merito patrueli palam mortem intentauit, Hic eſt qui feneratoribus & lenonibus primus nobilitatem proſtituit. Hic eſt Chriſtianus ille qui deum fœderum iudicem, tam egregie ludificatus eſt, qui palam aperteq̄ indigna in patruelem comminiſatur, qui Cæſarem & omnes prināpes abominatus eſt. Hic eſt illud proditorum aſylum quod ſæleratiſſimis quibuſq̄ nebulonibus etiam premium proponit, non deſuiſſent exempla quibus in te omnes homines exacerbaſſemus, illaq̄ omnis generis dum feris crudeliorem te, que generi parcunt, potuiſſemus eum cære, quibus ſanctum pre te fuiſſe Hieroboam oſtenderemus. Ita natura receptum eſſe ut fratrem frater non poſſit non diligere, unum eſſe te qui à nobiliſſimo genere tuo deſaiſti, qui cum tam indigne fratrem traducis plane oſtendere te quātum à clariſſimis parentibus inueteratus ſurculus deſaiſceres. Apud reliquos omnes proditoribus ſuppliaum irrogatum fuiſſe te unum qui illis premium primus proponeres & huberioribus ad te muneribus pelliceres, in hoſtem pyrrhum noluiſſe olim populum rhomanum mediā operam emercari, ſed illum ad prināpem ultro tranſmiſiſſe. Te unum

E iij in patruelis

Rex poterat illis criminibus que hic subiunguntur ducem per totum orbem diffamare ſed noluit, & tamen dux ipſe regi nō peperat.

Iſta ſunt facta ducis admodū inſignia quibus egregie commendari poſſet ſi rex uellet, & hec omnia ob anno domini. M. D. xxij. facta ſunt ab eodē ſed non uoluit rex ut hec omnes cognoscerent & patruo ſuo donec coactus eſt nomen ſuum defendere et patru ſeuidem illum conuertere.

Egregia facta ducis Holsatiæ Friderici etc.

O egregiū patruum qui hec aduersus patruelem facis.

100
Rex supplex ad pa-
truum uenit orans ne
bellū cū sanguine su-
o susciperet, dux pol-
liatus est se non factu-
rum bellum & fregit
iuramentū. Hec acta
sunt in Borsolmo an-
no domi M.D. xxii.

Egregium factum du-
cis in mulieres & li-
beros insontes bellum
gerere.

Dux Holsatie emula-
tus uolūtate hic sero
baalbaasa, Zābri reli-
quosq; quibus cura
fuit regiam stirpem
interimere.

Ingentia mala que de
serenissimo rege dicta
sunt que homines cre-
dunt uera esse sed an
ita sit nouit deus, qui
omnes iudicaturus est
& tamē siluit semper
rex Christiernus ne-
q; ad tot maledicta
unq;

in patruelis caput omnes inuāsse in eum qui te patris loco habuerat,
familiares armasse inaudita dementia. Valere apud nobiles animos,
supplicis etiam hostis petitionem, apud te regis Christierni patruelis
tui tam humiles preces uiluisse, orasse illum à bello dignareri abstinere,
obtulisse totam Cymbricam, Chersonnesum donec iure causa deter-
minaretur, ad te supplicem uenisse & infamiter illic polliatum esse
que perpetuo dedecore tuo non obseruasses. Prodidisse te illum, cum
quo perpetuo fœderum nexu coniunctus esses adeo neq; preces neq;
ius neq; generis respectus neq; ueterem amicitiam, neq; fratris merita,
neq; Christianam pietatem, ullum apud te locum inuenisse. Egisse ex-
torre te sacratissimi Cæsaris sororem, & in domini tui sanguinē uiolenta
manus & sanguinarias illas preparasse, quid commeruissent
paruuli liberi? quid insons etas? quid tantorum principum genus, &
tamen in illos sceleratum illum impetum meditatum esse te, Barbarissime
mos hostes illi etati parare, cui non peperasset Fœdericus, adeo hu-
manum illum esse, adeo nobilem, adeo generosum principem, ut cum
mulieribus bellum gereret, cum infantibus inimicitias exerceret. Quid
tanta ira dignum sacratissimi Cæsaris soror esse erat, ut tu in eam iure
belli statuere pius bellator deposceres? quid tot malis dignum commi-
serat ut tu mariti interfectori sceleratissimis nuptijs nobilissimam principem
alligare conareris? Citra sacratissimi Cæsaris consensum, atra
tot maximorum principū auctoritatem, in eam ius usurpare uoluisses?
Insontibus autem liberis cur mortem intentare uoluisses, nisi unica reg-
nandi libidine ut scilicet regie stirpis perditione heredibus tuis regnum
strueres. Emulatum itaq; Baasa, Zābri, Ichu, Hierobaal sed eo lon-
ge ab illis deuiasse q; iubente tres illi id domino effecerant in occisorum
prophetarum ultionem. Ipse uero in solam libidinem id efficeres. Hec
& alia multa in te potuissemus promulgare, nisi maiorem tui rationem
habuissemus, q; tu hactenus Christierni habuisti. Siluimus nihil emisi-
mus, nihil moliebamur, contenti eramus apud omnes principes tyranni
scelerati pessimi nomine deferri. Audireq; id palam merito expulsos
nos esse qui tam indigne cum Illustrissimo patruo egissemus, & audi-
uimus hec indurati aduersum opprobria & ad omnem iniuriam susti-
nendam parati. Deniq; Christianius duximus atra meritū uituperia
perpeti q; ex male & indigne factis honorem emergari. Cum tali hoste
negoaum tibi fuit, nihil adhuc prodijt nostro nomine e quo se lesum
esse quispiam

esse quispiam testari possit. Tu fratrem tuum & patrualem quantum in te fuit peremisti. Aderat argumentum, aderat causa, tempus aderat aderat oportunitas, amici flagitabant ut nostri nominis rationem haberemus, & parere haec indecorum nobis existimauimus. Ipse interea perpende qualia inditia non perinde erga te affecti patruelis preberimus, cum nos tam grauius nunc leseris, tot regnis exueris, uxori, liberis dira interminatus fueris, uitae nostrae insidiatus sis, nos uero nullum unquam signum non perinde erga te affecti prebuerimus, quis existimabit eo quo tu putas tempore cum nihil adhuc aduersum nos machinatus esses, nihil patruo indignum commisisses, duris & inhumanis & patrueli non deseruentibus machinationibus aduersum te usos esse? Nunc meritis eras cur erga te non perinde afficeremur interemisse uolebas, sacramentum exueras, proditores nostros ad te premijs inuitabas, alios ut tales essent in caput nostrum emerabaris, & cum tali hominum genere ex natura bonis hominibus similtas esse solet. Neque tamen alio unquam te nomine quam Charissimum patruum & tanquam patrem nominauimus. Testis est sacratissimus Caesar, testis inuictissimus Angliae rex, testis conscientia nostra quod nihil de te detulimus, Culpam autem & factum semper abs te moliti sumus. Ipse uero, quae nos gessisse plane nunquam nouisti, in nos contorques, & tam bene meritum de te patrualem tuum, tot indignis modis orbi execrabilem reddis. Hic nos tuam conscientiam appellamus. Mouere ne te ultima illa uerba cum iam Borholmi essemus, & dextris datis tu pacem pollicere? An ne haec saxeo cordi dicta adherere? Cum te in nos hominum quorundam instinctu uideremus exacerbatum, conuenissentque in Borholmum non exigui principes num tibi ita loquutus rex Christiernus est? Charissime patruum cum deceat omnes homines generis sui rationem habere, iniquum est inter nos dissensionem oboriri, aut minimum etiam animorum diuortium. Nosque longe preferimus in magnam etiam calamitatem incidere, quam cum patruo digladiari. Proinde a te requirimus generis nomine, ut si quae tibi nobiscum controuersia est, tu illam iure pacis exsandi. Accepta est a te conditio, dies indictus, locus conuentioni designatus. Tu eo uenturum te regi Christierno data dextra polliceraris, Literis tuis obsignatis in eum te deuinxisti, & humanioribus uerbis sospitam tu flammam salamandra fouebas. Neque uero fieri potuit, ut induceremur eas res moliturum te, quibus iam tam foeliciter perfunctus es,

Neque ex-

unquam respondere uoluisset, comparatur, nunc utriusque modestia & omnes iudicent.

Probatio quod non fuerit grauius affectus erga ducem Holsatiae rex Christiernus quod tamen occasione bellandi accepta non ueretur Holsatiae dux dicere.

Rex Christiernus semper optime de ducem patruo suo etiam postquam ab illo regnis omnibus exutus est scripsit & dixit.

Verba regis Christierni ad patruum suum Borholmi anno domini. M. D. xxij. circa diem Laurentij uere pia quae effugerat ducis animu permouere potuissent nisi lapideus fuisset. Hec autem audiuerunt quattuor principes qui aderant eo in loco.

Promissio ducis quam tamen non obseruauit.

Nunquam existimasse regem Christiernum quod Fri-

q̄ Fridericus patru-
us id facere uellet qd'
effeāt.

Fridericus Holsa-
tie dux supplicē Chr-
istiernū patruelē con-
tempfit cū tamen &
ferre soleant suppli-
cibus parere ut mul-
tis exemplis probatur
& ostenditur.

Barbaros supplicibus
parere exemplo esse
apud Homerum Hec-
torem in Paridē exa-
cerbatū supplicia tamē
peperāsse.

Leones supplicibus
parere qd' non fecit
Holsatie dux in rege
Christierno.

Memoran. lū exem-
plum Karoli ducis
Burgundie in Ludou-
uicū regem Francorū
hostem suum quē cū
supplicē uideret as-
sumpsit in fœdus.

Regis Christierni
erga patruū modestia

Neq; existimauimus enim in senilem auum eam regnandi libidinem
cadere, neq; patrum unq̄ tam nefanda patrueli intentare posse. Sim-
plex nobis controuersia oboriebatur, quam tu pro integritate tua à no-
bis iure credebaris determinaturus. Quo tu facto potuisses hanc gene-
ri labem abstergere, & uiolenti inuasoris nomen, in meliorem sane
nuncupationem egregie conuertere. Tu interea cum hæc legis patruc-
num facti subit penitentia? Num dedecoris pudet quo effectum, ut sup-
plicem tu patruelem aspernareris? Si non te permouisset sanguinis con-
iunctio, si nihil existimasses iisdem ex progenitoribus ortum esse, si
tibi uilisset patruelis nomen, si fratris memoria tibi tam inuisa fuis-
set, an ne si aliquid in te auiti sanguinis fuisset, supplicem tam infami-
ter potuisses reijcere? & reiecasti sane magno tuo cum dedecore uer-
bo absit inuidia, sed hic non quid feceris, sed quid efficere debuisses,
in controuersia est & magnum sane aduersum te prebituri sunt testi-
moniū barbari, apud quos neq; Hector, ut in fabulis est, supplicem Pa-
ridem cum iam mortem intentaret, ledere uoluit sed amplexatus est,
& Adrastus supplicem Tideam cum intueretur, qui illi sacrificium dis-
turbauerat filia etiam ultro sponteq; donauit. Quid quod & leones
traditum est humiliantibus non nocere. Quanto tu magis inhumanus fu-
isti patruelē, qui preterq̄ q̄ me ad uos quasi supplices ueniētes intuereris
& litteris ob signatis staturum te compromisso pollicatus sis? indictum
conuentioni diem bello preueneris, in quo tot nefanda à te nobis inten-
tata sunt? Si te neq; Barbarorum hominum neq; belluarum exempla
permouissent, at saltem in mentem uenire debuit quomodo etate nostra
ferē: certe tua cum puer esses Ludouicū undecimū capitalem hostem
ad se uenientem Karolus Burgundio excepit, tot ab illo pridem indig-
nis modis lacessitus. Non modo non cepit eum cum illi liberum esset ho-
stem in potestatem redigere, sed ic̄to firmissimo cum illo fœdere testa-
tus est quantum in nobilibus animis generositas ualet, q̄q; sit omnibus
hominibus merito commendabilis. Nos tibi hostes non eramus, promit-
tebas omnia: litteras tuas eam in rem dabas, diem, locum indicabas, cō-
uentioni te ad futurum data dextra pollicebaris, ut deum & homines
falleres. q̄ uero hæc obseruata à te sunt, quid opus est in medium pro-
ducere? Nolumus hanc tibi maculam inurere, ut dicamus fœdifragum
esse, periurum esse, impostorem esse, & tamen, ut merito dicere possi-
mus nisi pudor obstaret, effeāsti. An tu istas putas impatruelles machi-
nationes

83
nationes fuisse q̄ supplices ad te uenerimus? q̄ potius magnam calamitatem subituros nos, q̄ tecum dissensuros asseruerimus? audientibus id magnis principibus, & tua id ipsum testante consuetudine? Quid magis exoptare poteras patrie? Num cōsumimus? Num ubi audiremus te bellum moliri, in exiliū procul ab auitis ditionibus profugimus? Num perfidiae tuae quod dicere abominamur, sed ut dicamus indignitas cogit, locum dedimus? Iuraueras ad indictum diem uenturum te, Atqui cum in festa in nos signa moueres, pacis ne indiaa pre te tulisti? Cum arces, oppida nostra in potestatem tuam redigeres, sanguinis tui rationem habuisti? Cum mortem intentares patriis machinationibus usus es. libet enim & in hoc tecum genere paulatim digladiari, quando machinationes nobis attribuis, quarū neq; unq̄ conscij fuimus, neq; unq̄ indiaa prodidimus. Nos tibi nihil intentauimus. Tu quid feceris totus orbis nouit. Sed noluimus omnem in te fabam conijcere. Veniamus autem ad ea quae consequuntur.

ILLVSTRISSIMVS HOLSATIAE DVX.

PRECIPVE uero tametsi nobis in fide regia polliatus esset, se nihil apud Caesarem maiestatem, aut Caesarem regimen, in nostrum aut ipsius ducatus Holsatiae preiudicium attentaturum, nihilominus horum omnium oblitus est nescentibus nobis & nostris ad Caesarem maiestatem profectus est: eandem miris, & à ueritate diuersis & dissidentibus sermonibus, & persuasionibus perduxit, ut nos & heredes nostri in perpetuum, ducatum Holsaticum ab eo & heredibus illius in feudum assumeremus. Nobis uero & subditis incolis eiusdem principatus, nullo modo dubium uidetur, si Caesarea maiestas de conditione illius ducatus secundū ueritatem informatū fuisset non potuisset à tra uoluntatem & cognitionem principum & electorum id concedere. Sed magis sub sacro imperio & Germanica natione nos tutata esset & protexisset. Postq̄ uero à predicto patrie nostro, ut re ipsa principatum ab se in feudum assumeremus, requisiti fuimus, conalio episcoporum, prelatorum, equitum, oppidorum & communitatum contracto, inuenimus illos aperte grauatos & in id nullo modo consentire uolentes.

F serenissimi

Rex Christiernus
ubi à patruo bellum
incipi sensit uolens abijt in exilium ne cū sanguine suo bellum gereret.

Iuramentum ducis
Holsatiae non obseruatum.

Machinationes regi Christierno à duce attribuuntur quarum nunq̄ conscius fuit.

S E R E N I S S I M I D O M I N I C H R I S T I E R N I
D A N I A E , S V E T I A E , N O R V E G I A E E T C .
R E G I S A D S V P R A D I C T V M I L L V S T R I S S I M I
H O L S A T I A E D V C I S P A T R V I S V I
C H A R I S S I M I A R T I C V L V M
R E S P O N S I O .

aperte nūc inuehitur
in regem Christiernū
Holsatiae dux.

Nullū preiudiciū
ducatui Holsatiae illa
tū à rege Christierno
sed omnem potius ho
rem .

Lubicensis episcopus
olim ducatum Holsa
tie in feudū cōmuniti
bus dare solebat, rex
aut impetrauit à Cæ
sare ut à se in feudū
sumeretur .

Lubicensis episcopi
negligētia de iure du
catui Holsatiae ad Cæ
sarem pertinebat quē
Cæsaris beneficio rex
sibi & duci consequu
tus est, & hanc gra
tā modo idē refert .

BE NE habet autem charissime patruē, ex quo nunc aperte in
nos inueheris, ostendisq; quibus in rebus aduersus patruelis of
ficiam fecerimus. Nam quod prius clanculum nobis inuidiam conflagas
tanquam multa enormia aduersum te commenti simus, nunc aperte
ostendis quæ nā ingentia illa fuere, nepe q; polliati eramus, nihil nos in
preiudiciū ducatus Holsatiae acturos, adhuc nō uidemus qua in re idip
sum infregerimus, tametsi enim à sacra Cæsarea maiestate impetraue
rimus, ut ducatus Holsatiae à nobis in feudum susaperetur. Quid ist
ic est in ducatus illius preiudiciū commissum? Salicet uero hoc illius
prināpatus preiudiciū fuit, cum nos eam ipsam ditionem quæ nostra
fuit sed tecum communis ē sacrae Cæsareae maiestatis, ad quam de iu
re pertinebat manibus eripimus? Cum enim quondam Lubicensis epis
copus à sacratissimis Cæsaribus impetrasset, ut Holsatiae feudum ipse
à Cæsare, Comites autem & duces à se exaperent. Accidisset autem
ut subsequentium episcoporum nemo Cæsari id prestaret quod debe
bat, hoc est, in Cæsarem Holsatiae feudum referret, neq; pater noster
D. Ioannes rex neq; tu unq; patruē ueterem consuetudinem obseruas
ses, neq; Lubicensi episcopo sacramentum prestitisses, uidebamus haud
dubie fieri iure posse, ut & nobis & tibi Cæsar ducatum eum adime
ret tanq; suae maiestatis contemptoribus eundemq; cui uellet impartire
tur. Id cum ita perpenderemus itineri nos accinximus. Ad Cæsarem
uenimus, deniq; tantum apud illum promouimus ut & nobis & tibi du
catus ille auitus integer remaneret. Exposita sunt ei omnia, neq; nega
bamus nos, neq; fucatis uerbis usi sumus, tantum rem, ut erat, exposui
mus. Petiuimus ut hoc sororio tribueret sineretq; suum Lubicensibus
episcopis priuilegium antiquari, qui ut antiquari merito posset negli
gentia sua effecerant, sed nos quoq; meriti eramus ut amittere
mus nisi Cæsaris maior fuisset benignitas. Annuit petitioni sanxitq;
ut ab Holsatiae duce prināpatus ille non à mitrato episcopo in feudum
susaperetur.

susaperetur. Hic si quod preiudiciū fuit, ipsi Holsatiae animaduertant,
 & consyderent sane an ne honestius sit à proprio principatum eum
 ducē, q̄ ab extraneo episcopo desumi. Nobis certe arbitrabamur mag
 nam à te gratiam relatairi, q̄ tam diligenter rebus tuis prospexisse
 mus, q̄ ducatū, quem iure amiseras, laboribus & industria nostra tibi
 uindicassemus. q̄ heredibus tuis ditandis tantam curam impendissimus,
 & nunc hoc premium suscepti laboris referimus. iure ducatum ami
 seras, nos ut non re ipsa amitteres, esse amemus, auferri à te iure pote
 rat, nos ut non factō transferretur curauimus. Hoc si in preiudiciū
 Holsatiā ducatus fuit, quid potest esse per deum immortalem in illius
 utilitatem & commodum? Promiseramus nihil acturos nos in Holsa
 tiā ducatus preiudiciū. Quid hoc? nempe si preiudiciū est, patri
 am ē manibus hostium uindicasse, in nobiliorem longe conditionem
 transtulisse, in geminam & auitam sobolem retulisse, ueris heredibus
 concessisse, & eam deniq̄, quae iure perditā erat, diligentia & labore
 eripuisse, sit hoc nominandum preiudiciū, modo intelligatur quod nam
 o patruē tu preiudiciū uocas, sed imprudentes sumus, qui existima
 mus tantum posse respondere nos quantum tu potis es obijcere. Liberū
 est tibi his interdum nominibus tragœdiam hanc agere, & quocunq̄
 tibi dictauerint scortatores illi, memoria donare & permansuris char
 tis inserere. Nobis uero quis tantum uerborum sufficere poterit? At
 que sumus te, quid fuit hic quod in detrimentum Holsatiæ factum fu
 it? An eam potestatem Cæsaris munificentia consequuti, uectigal no
 uum Holsatis indiximus? An ius aliquod cuius prius potiti non fuerā
 mus in eum nos principatum uindicauimus? An quod tua opera in Da
 nia effectum est: insontem rusticorum manum magnis polliatationibus
 securiorem effectam indigne interemimus? Quod si neq̄ hoc commi
 sumus, neq̄ tale quid effixere conati sumus, quod potest esse ingens il
 lud preiudiciū in quod labores nostri cessere? Sed dicēs forsitan, gra
 ue non fuisse ex Lubicensium manibus feudum illud uendicasse, inde
 corum attamen tibi esse id à nobis susapere. Atqui hic te compellimus
 patruē num paulo honestius nobis id q̄ sacerdoti competit? Aut utrū
 tibi magis decorum est à rege q̄ sacerdote feudi possessionem desume
 re? Enimuero quid opus est hoc iterum malum iterare? Nonne tibi
 ius nostrum remisimus? nonne Cæsarem officium antiquare, q̄ patruē
 beneuolentiā maluimus? Cum uero ipse fatearis hac epistola ut postea

Iure ducatus illos
 dux Holsatiæ admise
 rat quos rex illi &
 heredibus illius uin
 dicauit.

O ingratitude!

Preiudiciū quale es
 se potuit in ducatum
 Holsatiæ à rege fa
 ctum.

Scortatores episcopi
 Dani qui ducem ad
 uersus regem inataue
 runt.

Dux Holsatiæ in Da
 nia insontē rusticorū
 manum post securita
 tem datam fecit inter
 imi.

Longe honestius esse
 regem q̄ episcopū su
 periozem agnoscare.

Rex Christiernus
 beneficiū quod à Cæ
 sare acceperat duci re
 misit ne conqueri pos
 set.

F ij apertum

Quod rex persuasio-
nibus ad Cæserem
usus non sit.

Rex Christiernus na-
tura non admodū di-
caulus.

Rex Christiernus
adulanti imperitus.

Rex Christiernus
omnem fucum natu-
ra exosus.

Rex Christiernus
q̄ liberius quarun-
dam rerū ueritatem
Cæsari exposuit ē
regnis pulsus est.

Cæsar poterat atra
prinapū & electorū
cognitionē id feudū
Lubiensi episcopo
adimere et regi dare
quæ rex sub imperio
retione ducatum est.

Regem Danorum
inquantū rex est sub
imperio nō est sed in
quantum dux unde
nihil

apertum erit remissum id tibi & heredibus tuis fuisse. nosq; idipsum
quod consequuti eramus ut tibi gratum feceremus submisisse, qua audes
prudencia hystoriā hanc ab ouo retexere? Aut quæ erit hic belli geren-
di occasio, q̄ è Lubicensium manibus decus illud extorsimus, deinde
tibi sumus elargiti? Cur uero nunq̄ id concessisset Cæsar nisi à ueritate
dissentientibus sermonibus & miris persuasionibus à nobis fuisset in-
ductus? Quid enim opus fuit miris persuasionibus ut exponeremus,
id olim Lubicensi episcopo in priuilegium datum fuisse, ut à se Holsa-
tie comites feudum susciperent, ipse uero à Cæsare, & neutrum ta-
men obseruatum esse? Quæ sunt hic miræ illæ persuasiones? deinde
petere nos ut quod iure ob negligentiam Lubicensi episcopo derogari
poterat, id nobis re ipsa permitteret, quas & hic inuenire potes? &
tamen uides ad eam rem maioribus uerbis opus non fuisse, cum hoc
tenore causa claudi penitus ualeat, neq; opus sit ex inferis excogeta-
tas diu uoces reuocare. Adde quod & tute melius nosti natura nos
admodum dicaulos esse, adde neq; plane æremoniarum peritos, quæ ui-
am ad adulationem struunt. Subiunge deniq; odisse nos fucum omnē
sed semper ueritati pro uiribus astipulatos fuisse, ex quo magnam se-
ditionis causam ortam fuisse nostro periculo non dubitaremus asserere,
Accedit qd' & uulgo dicitur et nostro nos malo didicimus, ob nulla alia
occasione, nonnullos nobis succensuisse, q̄ q̄ liberius ueritatem Cæsa-
ri totam exposuissimus, indeq; factum esse ut eam nos libertatem exilio
tamdiu luerimus qdquid illud sit miris persuasionibus usos esse neq; ue-
rū est neq; tu uerisimile ut sit efficiere unq̄ potuisti. Porro quid ad te
quibus persuasionibus egerimus? an ne satis tibi est q̄ heredibus tuis
tibiq; tam egregie perspexerimus & cum iure amittere ducatus tuos
potuisses illos ut non perderes effecerimus? O gratiam tuam patrie.
O meritum pro beneficijs premium. Age uero cur si recte fuisset in-
formatus Cæsar non potuisset atra prinapū & electorum consensum
id facere, sed eodem ducatuū sub imperio & germanianatione tutatus
fuisset. Aut quare hoc factō nō est tutatus? Neq; enī opus erat principū
et electorū cōsensu, ut feudū in prinapē imperij conferretur. Quādo et
nos sub imperio Holsatiā Stormariāq; ducatus ratione eramus. Quod
si in extraneū ab imperio regem contulisset tum demū electorū et prin-
cipum consensu opus erat. At in Danorum regem contulit, is autem ab
imperio & Germanica natione extraneus est. Prinapio à te querimus
uter à

uter à Germania magis alienus est àn qui illius publicam pacem con-
 temnit àn qui diligentissime illi semper obsequutus est? Tute quid
 feceris non commemorabimus, neq; enim multum refert dicere à Ger-
 manica natione sacraq; Cæsarea maiestate & illius regimine tibi inter-
 dictum fuisse omne bellum. Quod tamen qualiter obseruaris incomper-
 to est. Deinde quid ad rem q; Daniæ rex imperium non agnoscat, cum
 Holsatiae Stormariæq; dux Cæsarem superiorem fateatur? Neq; enim
 cuilibet Dano regi in successione id ipsum à Cæsare concessum fuit, sed
 familie nostræ quæ semper eorundem ducatum causa, Cæsarem ha-
 bitura erat quem agnosceret. Num considerarunt id ipsum legulei tui,
 quibus tu consiliarijs hac in euulganda epistola usus es? ubi erant hic
 qui omnia uident illorum tam agiles oculi? Sed id tibi & subditis tuis
 uidetur. Quid non uideretur autem tibi patriæ, cui nihil quod à Cæsa-
 re geritur bonum honestumq; uidetur? In eum tu cum Franco rege con-
 spirasti, in eum Geldris hostibus subsidium transmittis, in eum tu nihil
 non hominum commoues. Illius mandata abominaris, illum palam con-
 uicijs laceras, Nam qui ludibrio habes ab eo profectas quibus te ad-
 monet litteras quomodo illi integer es, aut quod ab eo fit tibi probe
 factum esse aliquando uidetur? An ne Danico bello functus, milites
 tuos aduersus illum ad hostes Gelros & menapios transmisisisti? àn ne
 Germaniæ consilia ad Francum regem per Ebniones Leucosq; per-
 scribis? Quomodo igitur tibi non iniquum uideretur? Ceterum cur
 cum id requireremus tuos mirum in modum grauatos & nullo modo
 consentire uolentes inuenisti? Neq; requisimus enim nos, sed cum Sles-
 wicum ducatum à nobis in feudum uelles per oratores suscipere respon-
 dimus copiam facturos nos illius rei quandocunq; uelles & in alios
 principatus inaugurari. Hæc si tam acerba requisitio fuerit reliqui
 trutinent, certe nos in eam partem feceramus ut à sacerdote & illius ip-
 sius principatus consiliario qui sua negligētia nobis eos ducatus ademe-
 rat in speciosorem dominū uindicarem, q; aliquanto speciosus sit re-
 gibus q; sacerdotibus paruisset. Subditos autem & incolas tuos nesamus
 consentire noluisse, id tantū cognoscimus indignum tibi uisum esse
 Cæsareo mandato quo id facere iubebaris obtemperare. Non autem in-
 fontibus illis tuis, qui nisi à sanguisugis quibusdā seducerentur, non om-
 nino male audire mererentur.

ILLVSTRISSIMVS HOLSATIAE DVX.

F ij Quo

nihil pro duce q; in re-
 gem Danorum colla-
 tum sit id beneficiū.

Sacratissimus Cæ-
 sar non omni familie
 regū Danorum sed
 sola generi Christi-
 ni regis id ipsum be-
 neficiū concesserat.

Responsio ad id qd
 dux ait secundū qd
 sibi uidetur Cæsarem
 id non scuisse.

Illustrissimus Hols-
 atiae dux Cæsari nūq;
 integer fuit.

Dux Holsatiae Da-
 nico bello functus mi-
 lites suos ad ducem
 Geldriæ transmisit.

Dux Holsatiae per
 aquisgranū & urbē
 Meldensem litteras
 ad regem Francorum
 mittit & recipit.

Incolas ducatum illo-
 rum non recusasse su-
 perioritatem regis.

QVO factum est ut in multas dietas conueniremus inter reli-
quos uero in oppedo Danie Koldingo personaliter comparuimus, ab
eodem amicam patrueli conuenientem concordia expetiuius, at nihil
utile expetiuius nisi quod nobis tametsi fide regia & comiteatu illic
uenissemus furca nocte dormientibus ante diuersorium erecta fuit, Ex
tali facto quam patrueli conuenientem & amicam erga nos propensi-
onem potuerimus elicare aliorum existimationi relinquimus. Unde
conuentio postposita est, & indies res ad tumultum & inimicitias re-
spexere, ita quod in bellum tandem apertum prorupit.

SERENISSIMI DOMINI CHRISTIERNI
DANIAE, ETC. REGIS AD SVPRADICTVM
ILLVSTRISSIMI HOLSATIAE DVCIS
ARTICVLVM RESPONSIO.

CVM ITA PARTITVS sis commissa nostra Charissime
patruie ut tu ex singulis nouum aliquid & horrendum nobis in-
ferendum esse uelis, deest & nos fame & nominis rationem habere, et
si non eadem mordacitate at saltem maiore modestia ad impacta nobis
crimina respondere. Inter multos igitur conuentioni dies indictos cum
apud Koldingum esses, furca tibi nocte dormienti ad diuersorium ere-
cta est in summum ludibrium tuum & dedecus, tametsi fidem tibi fe-
cissimus qua tutus esses. Hoc crimen est quo in nos uteris. Hoc facto
non parum quid tractum tibi esse conquereris. Sed age per Christum.
à quo tibi ingestum est, eam ut tu rem proderes & mandares memo-
rie? & mendatum impudentiae & impudentiam mendatio subscribe-
res? Namq; in tanto hominum Germanorum & Danorum ætu quæ
isthuc confluerant nemo preter te, o patruie, quod scimus furcam ere-
ctam conspexit. Adeo omnes cæci fuere, adeo stupidi, adeo male sen-
sati? ut quod eorum nullus uideret hoc solus tu intuereris patruie?
Deum cuius beneficio tantum acutire potes. Nos tecum eramus fur-
cam tamen non conspeximus. Nescimus an dormienti tibi in somnis fur-
ca aliqua uisa sit, unde confestim existimaueris erectam aliquam esse.
Nam quomodo aliter quod nemini hominū constitit, hoc tibi soli inno-
tesceret patruie? Somniare igitur poteras alio te in diuersorio uersari
atq; furcam erectam fuisse. Nisi enim somniasse te interpretemur non
uidemus

Ingens est mendatum
de furca ante hospiciū
Illustrissimi ducis ere-
cta.

Nemo Germano-
rum & Danorū fur-
cam Koldingi erectā
uidit.

Forte dormienti
duā furca oculis obie-
cta est.

uidemus quomodo duplicis mendacij notam possis abstergere. Neq; enim in diuersorio fuisti, sed nobiscum in arce. Neq; furca erecta fuit ulla, nisi si quam forte nebulo aliquis parieti appinxit quod in ea hominum colluue, quæ eo confluerat, neq; mirum esse neq; nouum plane dinoscatur, liberum enim fuerat illi hominum generi furcam aliquam carbone, ut in castris Christophorum depingere. Cuius rei neq; nos conscij sumus, neq; in ludibrium tuum factum esse interpretari debes. Alioqui quare magis hæc te q̄ nos iniuria contingit? Num & nos tecum in arce diuersabamur? Num coniunctis cubilibus fouebamur? Num solus nos dirimebat paries? quid ergo lesum honorem tuum conquereris? Tu uero cum isthic maneremus an unq̄ conquestus es honori tuo grauem iniuriam illatam esse? Cuius aliquoties postea conuerimus, an huius aliquando rei mentionem iniecasti? Nunq̄ sane nunq̄ patruæ. Nunc uero furcam ad hospitium tuum erectam fuisse q̄ miris & te prorsus indignis suspitionibus inculcas? Hospitium tuum arx fuit nobis tecum communis, sed ad arcem furcam erectam fuisse quis testabitur patruæ? te interrogamus, ad arcem tu erectam furcam intutus es? Age, dic, testare. Minime: scimus dicturum te. Sed in oppido furca fuit. Bene habet autem. Sed nunquid erecta eo, quo ais, tempore? Sex illa mensibus prius ad faanorosorum terrorẽ erecta fuerat, anteaq̄ eo uenturus dignosceris, quid ergo ad te? Sed hospitium tuum contingebat ais, Non tuum mi patruæ, nam in arce nobiscum eras, sed si forte quod nescimus lixæ tui eo in hospitiu uersabantur non hercle magis interpretari debes honori tui uim illatam esse, q̄ si in Cariosam aliquam domum Calones tui inadissent. Quid enim hoc nos possumus patruæ, sex forte mensibus transactis aliquot peditum cohortes eam urbem transierant & ex more militari ad nebulonum terrorem furcam erexerunt. Abeuntibus illis furca ad malorum auium terrorem permansit. Quæ hic te contingit iniuria? Aut quod opprobrium lixis tuis illatum est, q̄ in diuersorium inaderint, dignum illud quidem sed ad cuius fores furca erat? an confestim illis uis intentata est? Nequaq̄. An ex illis aliqui affixi sunt? Neq; hoc, quid ergo nocuit cariosum illud lignum, nisi quod forte dormientibus illis ad oculos obuersabatur, quo illo spectaculo non secus atq; pueri lamijs perterreri poterant. O delicatos homines. O teneros. O gratiosos. Atqui si conquesti fuissent dormientibus furcæ spectrum obuersari, iussissemus

exsandi

Dux non fuit in diuersorio sed in arce cum rege.

Nisi furca ad parietem forte depicta fuit nulla alia fuit ad diuersorium ducis.

Dux nunq̄ conquestus est recti honorem suum lesum esse, neq; enim lesus erat.

Ad arcem nunq̄ furca erecta fuit unde primo mendatiu fuit de furca ad diuersorium ducis erecta.

Verum est sex mensibus priusq̄ dux adueniret Koldingu, furcã in urbe à militibus erectã fuisse, sed hoc quid ad ducem?

Nullis familiarium uis intentata est furca eni prius fuit, & deinde ibidem permansit nõ ad illustrissimi ducis, sed ad latronum terrorem.

Si illustrissimus dux
conquestus fuisset fur-
cam familiaribus suis
noctu in somnis ob-
uersari rex iussisset
exsandi.

Etiam si furca e-
recta fuisset quid hoc
ad duam?

Auellitur suspitio qua
is quisquis fuit nomi-
ne Illustrissimi ducis
epistole inseruit.

Furca illa neminem
offendit neq; lixam
neq; minimu etia, na
uiri nobiles in arce
erant.

Furcae erectionem si
facta fuisset nihil de-
rogasse fidei regiae Il-
lustrissimo duci pre-
stite.

Quin omnia eo ge-
nere in illustrissimum
regem torqueantur
quid tandem idem fa-
cturus est?

exsandi, aut si tu unq; patruae, lesum esse honorem tuum causatus fu-
isses, ita confestim egiissemus ut omnis ablata fuisset conquerendi ratio.
Cur idipsum ergo nunc inseruisti? Siccine studes omnes in nos homi-
nes exaerbare, ut ex minimarum rerum, quae te non contingunt rela-
tione, magnam et grauem iniuriam tibi factam esse ingemines? Quod
si uero furca erecta fuisset illaq; familiaribus dormientibus tuis, quod
hic fuisset iniuriae specimen? Multi illuc mortales confluxerant, inq; his
non pauca quos occasio in malum proniores efficere poterat. At illorum
terrorem quis senatui uitio uerteret, q; furca ut erigeretur in mandatis
dedisset? Neq; enim hec bonos uiros contingunt non magis sane q; si
quod olim Rhomanis consulibus uirga et seures preferbantur, ex-
istimet aliquis tyrannidis illam speciem et non munienda iustiae poti-
us fuisse. Nihil id nostrae erga te propensionis derogare poterat. Non tibi
ludibrium mortuus truncus permouisset, quando hic ad fontes affixus
erat, in fontem uero te qua parte debuisset permouere? Nam quod is
quisquis fuit qui epistolam, cui subscripsisti, nomine tuo euulgauit, sus-
pitionem hominibus inijat de nobis sinistre senacendi: facile illius stoli-
ditatem possumus reprimere et testudinem illam que protensis corni-
bus caput exeruit in priorem iterum speluncam redigere. Enumero
ais ex hoc facto posse unumquemq; facile existimare q; patrueli con-
uenientem et amicum erga te propensionem habuerimus. At quare
precamur patruae? furca erecta non est. Hospitium tuum nobiscum co-
mune habuisti. Calones tuos non offendit. Nobiles uiri qui tibi fa-
miliares sunt: in arce uersabantur. Quae est ergo hic inconueniens
patruae propensio? Nam quod ita intelligi uult factum si fuisset stoli-
dus ille nugarum istarum auctor quasi ex hoc mortem aut indignum
aliquid tibi uoluissimus intentare locum sane habere non potest, cum
nobis non defuisset potestas si uoluntas non defuisset, deinde neq; pub-
lico in loco idipsum effecissimus. Demum neq; uidente te. Mala enim
fraus tum intentatur non in propatulo intentatur, nonne hec uidere et
consyderare potes? sed in fide regia illuc ueneras. Quid ad hoc? Non
enim in comineatu continebatur, quin ad fontium terrorem furcae erigi
possent aut in sceleratos homines animaduerti. Nihil ergo fidei regiae
derogare id potest. Sed neq; in minimo etiam nobilitati tuae ludibrium
intulisse. Quae cum talia sint quid agemus tandem patruae cum omnia
eo genere in nos contorqueas? Cum nihil tam abditum tam abstrusum
tam secretum

83
tam secretum sit quod in nos non eruas? Cum somnia & anilia nugamenta subijcias? Hoc ne est charissimi patruus officium? Honori tuo derogatum esse conquereris furcæ erectione cum erectam esse non possis euincere. Neque hoc honori tuo detraheret, ad fures, ad latrones erigitur, Non ut nobilitati tuæ ludibrium inferatur. Sed neque ob id conuentio postposita est. Slesuicum petebas ut in feudum tibi daremus, nos id ipsum prius consiliarijs nostris relatum iri respondimus, deinde factum iri quod peteres, & fuisse id ea ratione neque tu negare potes. Nulla hic furcæ mentio facta est. Neque uero cum amicæ discederemus ulla in parte lesum fuisse te coquestus es, tantum abest, ut nihil ea in conuentione promotum fuerit, quantula enim fuisset prudentia tua, si ob furcæ erectionem que in latrones parabat negotium dissolutum fuisset? Non animaduertit hoc quisquis ille fuit qui in ordinem redigit epistolam tuam qua incepti à te belli causas prescribes? insignis sane Rhetor si non considerauit in nullum magis quam in te argumenti huius seriem competere, qui ob rem nihili & plane somniatam & ut facta fuisset minime ad te pertinentem, in id irarum exarsisse testificareris, & immerito dicereris bellorum tumultibus impliatus esse, qui ut illos acceptares re tam futili fuisses inductus. An enim sat causæ ex furcæ erectione mutare potes, quare patruelem coniugem, liberos exegeris? tot indigna perpetraris? Cæsarem omnesque Germaniæ principes contempseris? Sola erat uel dominandi libido, uel senilis simplicitas patrie que te ita excauit, ut non uideres quomodo prudentiæ tuæ periuri nebulones qui te ad hec pepulerunt illuderent. Nos certe tui miseret, adeo maiorem generis nostri rationem habemus, quam tibi curæ fuit ut insons patrielis uiueret. Sed deo causam committimus, temperabimus à ludibrio tui. Nam satis copiosum argumentum prebuiisti, ut in fabulam uenires nisi quod alias diximus recorderemur nos tibi patruelles esse.

ILLVSTRISSIMVS HOLSATIAE DVX.

INTERMEDIIO tempore Illustrissimus princeps D. Ioachimus Marchio Brandenburgensis elector soer, auunculus & amicus noster dilectissimus, cum D. Alberto duce Magnopolensi & Henrico episcopo Ratzeburgensi in ditionem nostram paternam peruenit animo negotium inter patruelem nostrum regem Christiernum & Lubicensis

Infringitur id quod ait, propter id nihil conclusum esse, Nam falsum id est.

Si nihil fuisset eo in conuentu actum idque ob id solum quia furca ad fontium terrorem erecta fuit nonne ingens id argumentum fuisset ducis aut inconstantiae aut imprudentiae.

Satis copiosum argumentum prebuit somniata furcæ erectio cur in fabulam Illustrissimus dux uenire deberet.

bicenses eorumq; fauentes, amicos & confœderatos tractandi. Itaq; & illi talibus discordijs & dissensionibus nostris se immiscuere, modūq; quesuere, quo in patruelicam cōcordiam descenderemus. Inter multos autem tractatus inter utramq; partem habitos, tandem ex utriusq; uoluntate & cognitione ita composuerunt, ut predictus patruelis noster infeudationē ducatus Holsatiæ quā à Cæsare impetrauerat abalienaret à se & dimitteret. Deinde undecim milia marcarum, quæ multis annis secundū contentū litterarum & sigillorū nobis debuerat in festo trium regū, Anno domini, M. D. xxij. in oppido Kyle persolueret.

ILLVTRISSIMID. CHRISTIERNI

Danie etæ. regis, ad supradictum Illustrissimū Holsatiæ ducis patri sui articulum

R E S P O N S I O .

Omni lapidem ad concordiam faciendā rex Christiernus mouit.

Ex quo nunc fatetur dux Holsatiæ ducatus infeudationē sibi à rege remissam esse, cur prius ea ex re inuidiam illi mouit?

Maluit rex Christiernus Cæsareum beneficium antiquare q̄ patruo minimā etiam ansam irascendi præbere.

QUOMINVS in patruelicam concordiam non descenderimus in causa nunq̄ fuimus patre. Nihil enim unq̄ commissimus quod patruelicæ concordie derogare potuerit. Consentia tua testis est, q̄ nos omnem lapidem mouerimus ut generi nostro idipsum tandem non posset obijci. Proinde si tu patruelicam concordiam non sis aspernatus facta ista tua tam egregia indicant. Porro cum ipse nunc fateris Holsatiæ ducatus in feudationem quam nobis munificentia sacratissimi Cæsaris concesserat tibi & heribus tuis remissam fuisse, cur prius ea ex re tantum aduersus nos odij concibas. Magnum argumentum putabaris assumpsisse, ob quod merita in nos arma commoueres, nunc uero causæ tuæ confisus aperte fateris, quod nos probare debuissimus, nempe nihil unq̄ patruo denegare uoluisse Christiernum regem, utq; eidem egregie ostenderet quantū auiti sanguinis haberet proprium ius patruo submisisse. Quandoquidem cum ex Illustrissimi Cæsaris liberalitate id consequuti essemus quod Holsatiæ ducatus infeudationem liberum esset nobis heredibusq; nostris suscipere, maluimus Cæsaris id nobis beneficium antiquari q̄ ut ture in minima honori tuo uim illatam esse conquererere. & hoc tandem premium suscipimus. Quod uero poterat esse ullum tuum erga nos beneficium ut in illius recompensationem uideri possemus heredum nostrorum ius in te abalienasse, nisi unicam modestiam nostram & charitatem tui qua uoluimus efficere ut
pudere

pudere tandem te posset cum eo te principe bellum gerere, qui in tui ho-
 norem quod prestare poterat nihil omisisset? Id si non considerasti pa-
 true ubi fuit generositas tua? Vsq; adeo ne rationem habuisti ut in nos
 exacerbatus esses, ut huius beneficij apud te recordationi locus non in-
 ueniretur? Concessimus igitur tibi ut quod à Cesare consequuti eramus
 nobis & heredibus nostris an quaretur: Sed tu quod rependisti te dig-
 num beneficium? Euincis igitur patruè charissime temetipsum, ostendis
 q; q non ex equo sanguini tuo faueris, qui tot beneficijs puocatus eam
 demum gratiam rependeris. Tanto ingenio preediti fuere consiliarij tui
 ut magnam nobis tragediam exatere crederint, si commemorarent
 q; ius nostrum tibi remisimus. Atqui si neq; exiguum neq; contem-
 nendum est, postulatis & petitionibus tuis tam facile morem gessisse &
 honestissime nobis concessisse gratia in tuum desyderium renunciaisse,
 nonne docuit te huius aliquando memorem esse? Nonne hæc te à bello
 etiam si merita causa intercessissent auertere debuerant, cum consyde-
 rare q se facilem rex Christiernus exhibuisset, ut in tuam gratiam nihil
 non efficeret? Deniq; tu ipse fateris Illustrissimos principes inter nos
 omnia composuisse, quare ergo tam subito illorum uiluit authoritas,
 ut confestim omnium tractatuū obliuisceris? At undecim milia mar-
 carum ut persoluerentur conuentum est, fatemur. nam ita res habet,
 sed quod tu multis annis, & quasi à seculo debita fuisse asseris, uide
 q; primum ab humanitate facis patruè qui probe nosti qualiter nos reli-
 quum quod tibi debebatur semper egregie persoluimus. Sed ad alia.

Nullū beneficiū huic
 beneficio regis dux
 impendit, nisi quod il-
 lum regnis & prin-
 cipatibus expulit.

Memoria regie faali-
 tatis potuisset ducem
 à bello reuocare, nisi
 ferreus fuisset nō sua
 natura sed aliorum
 instinctu.

Fatetur Illustrissi-
 mus rex uera esse q
 articulus continet nam
 nihil aduersus suam
 maiestatem est.

ILLVSTRISSIMVS HOLSATIAE DVX.

CONSIMILITER ne aliquarum controuersiarum inter
 episcopos, prelatos, equites ducatum Holsatiae, Slesuia, Stormariae
 iudicium fieret atra nostram, aut à nobis deputatorum presentiam, Dein
 de quia idem patruelis noster certas quasdam causas sibi esse nobiscū
 dicebat petiuimus, ut easdem in die diui Martini ad nos transmitteret.

ILLVSTRISSIMI D. CHRISTIERNI

Danie etc. regis ad suprascriptum Illustrissimi Hol-
 satiae ducis patru sui articulum responsio.

G ij Sed & hoc

Et hec omnia que
predictus articulus
continet uera sunt,
sed nihil aduersus re-
gem est.

Non obstantibus tam
egregijs admissio-
nibus Illustrissimi regis
dux auro à Lubicensi-
bus corruptus est.

Ingens uicium simpli-
citatis Illustrissimi du-
cis à nobilitate ad u-
surarios descendere.

Curio olim notatus
q̄ à nobilitate ad po-
pulum desciaisset.

Ingens dedecus he-
redibus Illustrissimi
ducis ad futurum si cō-
siderent hanc cū foe-
neratoribus preter
pacta cōfoederationē

Querebant Lubi-
censes unum aliquem
quē aduersus regem
& nobilitatem emer-
erentur tandem inue-
nerunt ducem.

SED ET HOC FATEMUR COMPROMISSUM
Esse cum uideremus dandum hoc sanguini nostro ut singulari in
nos prerogatione utereris. Voluimus enim admonere te quid partium
tuarum esset, & si quæ prius inter amicos animorum fuisset concordia
tu illam hoc quasi pignore cognosceres per nos stabilitam iri. Sed nō
permouerunt te ea india amiatæ. Herebat senili pectore indigna pa-
truo conspiratio, iam tum preiuerant nos sordidi illi mercatores qui te,
cum alia ratione non possent, muneribus corruperunt, adeo experti su-
mus uerum esse quod à maximo olim rege dictum est inexpugnabilem
arcem nō esse in quam auro onustus asinus ingredi posset, Tute patre
id ipsum fassus eras principibus quibusdam sollicitari te à Lubicensibus
ut in eorum partes secederes. Id autem quia re effeasti, quis dubitare
potest unum hac memoria esse te qui clarissimam stirpem tuam hac in-
famia contaminasti, ut in illam auro corruptus arma sumpsisse dicaris?
Curioni olim uitio datū est quod ab equestri familia in plebis & po-
puli Rhomani partes transfret, cum tamen neq; omnino indecorū esset
populi tutorem esse, & ad id magnis fauoribus prouocaretur, quanto
magis hec presens ætas admiratur Fridericum Holsatiæ ducem rege
patre prognatum magni hactenus nominis, magnæ prudentiæ titulo
commendatum, tam omnis decoris sui oblitum esse, ut ad sordidissimo-
rum quadruplatorum partes deflecteret, & cum illis ex professo con-
tra nobilitatem arma corripere? Quantum putas heredibus tuis dede-
cus ad futurum cum insontibus illis patri infamiam totus orbis est ob-
iecturus? Querebant impostores illi antesignanum aliquem, quem in
nos emerarentur. Cumq; diu de te diffiderent ubi tandem tam facile
muneribus illaqueatum conspexere, quantum putas illis risus obortum
esse? Existimabant ad munera siliam esse te, neq; unq̄ effecturum, ut
secum tu bellum capefferes. Vbi uero ad primam statim requisitionem
in sanguinem tuum instigatum conspexere, tum illi protinus in tabernis
suis triumphum euictæ nobilitatis continebant. Scz uidebant enim
iam tēpus esse quo se de regibus uoluerent, quo Christierni primi fa-
miliam delerent. Nam tua opera exitiū nobis construxere, & post no-
stram subactionem facile occasionem inuenturi sunt, qua in te tandem de-
scuiant. Num fabulam audisti aliquando tu de ouium & canum con-
cordia? quam ubi labe fecere lupi in utrosq; pari rabie descuierunt?
Huius num tibi memoria adheret? Nescis uero quo olim nomine audie-
runt olynthi,

runt Olynthi, Capitolij Gretiae proditores? & quomodo in totius urbis fabulam sua perfidia relati sunt. Tu autem qui genus tuum prodis, qui à regibus ad sulphuratos descendis, qui ut stirpi tuae mortem intentes pecunia inductus es quomodo olim ab hac te infamia uindicabis? Si uero in aadem descendendum est, num sub quibus signis mereberis agnoscis? Videbis ubi tu nobilissima auorum tuorum insignia solebas in prelium producere depictas foeneratorum tabulas, & inherentem crumenae manum, Tum pro Leonibus sulphurata, pro cordibus Haleaes, pro Gryphibus aridos pisces in uexillis intueberis, quae tum subitura est te penitentia? Optabis diem illum quo possis tam insignem contumeliam abolere, & optabis, neq; tamen desyderio tuo aliquid responsurum est. Hi sunt qui te seduxere, neq; hi tantum, sed periuri illi quos primo muneribus sollicitatos ad uim innocentiae tuae inferendam Lubicenses induxere. Hinc factum est ut simplicitas nostra permouere te non posset, uidebamus exacerbatum esse, causam tamen ignorauimus. Neq; deniq; existimabamus in eas unquam res ausurum te, neq; fides unquam fieri potuit ut tu tam ingentia in animo uolueres. Fatemur igitur ita actum esse, atq; nunc hoc articulo scribis. Nolumus enim quod tu facis in re aperta ueritatem inficiari. Demum uero inuenturus es hoc quod tu in nos machinarius prelium in caput tuum uersum iri. Sed ad alia.

Fabula de ouium & canum concordia, sic Lubicenses ducem nunc à rege auerterunt hoc consumpto illum facile deleturi.

Si bellandum sit uideat Illustrissimus dux sub quibus signis merebit.

Lubicenses primo multos auro corrumpere qui Illustrissimum ducem à patruale seduxerunt.

Vera sunt omnia in articulo illo scripta, sed tandem nihil aduersus regem faciet.

ILLVSTRISSIMVS HOLSATIAE DVX.

Deniq; conuentus dictaq; indicaretur ad festum penthecostes in oppido Segeberga ducatus Holsatiae secundum recessum & commissum, secundum tenorem eorundem effectum, quo quidem in conuentu tractaretur de Noruegia regni hereditate, de eo qd' regum Danorum nati minoribus filiis deberetur de successione in hereditatem ducatum Slesuiae, Holsatiae, Stormariae, demum de ratione tutelae nostrae ad cognitionem Illustrissimi principis D. Ioachimi principis electoris, socii, auunculi & amici nostri etc. D. Buslaui ducis Pomeraniae & Stetini, & Henrici Albertiq; ducum Mecklenburgensium fratrum, & D. Henrici episcopi Raczeburgensis.

ILLVSTRISSIMI D. CHRISTIERNI DANIAE ETC.

Regis ad suprascriptum Illustrissimi Holsatiae ducis patru sui articulum RESPONSIO.

G iij Hic demum

Fatetur dux cōuentū esse de dieta ad festū penthecostes indicēda, cum tamē ante festum penthecostes ipse regem expulerit.

Cum multa indi-
cia permoti aduersus
regem animi dux p-
deret, uoluit rex hu-
manitate preuenire.

Dux dixerat aliquot
prināpibus se à Lubi-
censibus aduersus re-
gē solliātari, sed rex
nūq̄ existimasset eum
in talia ausurum pp-
ter multas rationes
que hic enumerātur.

Dux omnia pollicē-
batur quia in rem illi-
us multa erant, nam
ea tractanda erant q̄
ipse prius litteris su-
is dixerat egregie ab-
soluta esse.

HIC DEM VM ostendis Fridericæ patricæ & modestiam no-
stram & inhumanitatem tuam, quando ipse fateris conuen-
tum esse, ut ad penthecostes festum dieta indiceretur, quam tam infami
bello preuenisti, diu enim nos regnis exegeras, priusq̄ penthecostes
festum esset adeo te à conuentionibus scelerata illa munera adgerant.
Compromissum esse aſti, cumq̄ iam tua ex parte tuti crederemus subito
bellum indixisti. Et hic deniq̄ cogimur inualcare id quod nunq̄ nisi inui-
te facimus, beneficium erga te nostrum & eo uno genere famam nostrā
aduersus opprobria tua tutari. Enimvero cum multis indicijs proderes
q̄ parum amico erga nos animo esses, uoluimus nos quod ex patruelis
offitio erat, nominis tui & decoris rationi prospicere, & fœalitate no-
stra efficere ut si prius non omnino æquus nobis fuisses illo tu nostro
offitio demulcereris. Augurabamur corruptum & id tu ipse aliquot
prināpibus iam dixeras, à quibus ad nos delatum fuit. Perpendimus
magnam labem nobilitati tuæ iniustam iri si primus contra regibus cum
mercatoribus arma corripes, & contra nobilitatem in usurariorū ex-
stris uilis transfuga mereres. Deniq̄ tam æcutire te admirati fuimus, ut
non prospiceres illam tuam cum mercatoribus conspirationem in nullum
magis q̄ te redundaturam, in quem ab exadio nostro omnem impetum
conuerterent. Accedebat q̄ aperta Cæsaris indignatio subsequutura e-
rat. q̄ aperta à sacro Cæsareo regimine tibi multa indiceretur, si
publicam pacem atq̄ omnium consensu admissam, & grauissimo edicto
promulgatam primus infringeres. Ante oculos uersabatur q̄ male audi-
turi essemus nos apud omnes homines, si in nostrum mutuo sanguinem
debaçharemur, atq̄ tametsi nos illius facinoris mundi & immunes
futuri essemus, opinionem eam hominum deniq̄ & in nos seuituram
congnoimus. Itaq̄ preuenire uoluimus offitio, & si que nobiscum tibi
intercederent ut in diem conijceremur institimus. Et pollicebare tu qui-
dem omnia, quid non pollicerere enim quum in rem tuam futurum illū
cognoſceres? Admissimus ut hec que hoc articulo subiungis iterum tra-
ctarētur, cum tamen ad id nullo iure cogi potuissemus. Nam regni Nor-
uegiæ hereditatem prius ostendimus tibi minime competere, aut si com-
peteret negligentia tua effectum esse, ut merito antiquari posset, demū
illius nunq̄ rei mentionem feceras, neq̄ meminisses enim nisi quadru-
platores illi quendam pretextū ut obtenderes consulissent, ut iure co-
gi uidereris bellum capeſſere, & secum ad nobilitatis exadium conspi-
rasse.

rasse. Id autem quod regum Danorum minoribus natu filijs debebatur egregie tibi persolutum esse à patre nostro D. Ioanne rege, litteris ob- signatis longe prius tempore testatus eras, literæ tuæ in manibus nostris sunt, illas tuas esse inficiari non potes, neq; inficiaris etiam, sed in te dominatur quadruplatorum auaricia, quæ nullius rationis compotem esse permittit. Permissimus tamē ut iterum si quid aduersum litteras tuas haberes, in medium definito tempore produceres. Successionem in ducatus integros Holsatiæ, Stormariæ, Slesuici, tu quoq; sciebas ad te iure non pertinere, quod & pridem euicimus, & testari adhuc potest idipsum, q̄ postq̄ superuenisset Serenissimus D. pater noster Ioannes, auia nostra p̄ssa sit ducatus diuidi, quæ prius illos testamento legatos esse tibi cōmentā fuerat. Neq; uero diuisionem approbasset si testamen- tum effectum non esse, potuisset euincere. Porro tutelæ tuæ rationem pariter litteris sigillatis testatus fueras legitime tibi factam esse, unde ut iterum in inuicem reuocaretur nulla alia re q̄ innata nostra erga te pro- pensione induci potuissimus. Et paruimus tamen compulsionibus illis tuis ut ea polliceremur iterum examinatuos, quæ nullus unq̄ principū post litteras datas fieri postularct. Quando non potest maius instabili- tatis signum esse, q̄ quod semel legitime approbatum est, id iterum uel- le rescindere & in dubium reuocare. Hic consydera patrue impatrue- licam seuiam nostram & quo tecum animo uixerimus diligenter per- pende. Horum omnium legitimam tractationem bello preuenisti, & cum data dextra polliatus esses & ipsemet idipsum modo fatearis, illi te conuentioni interfuturum, omnibus nos possessionibus exuisti. Id quia ita effecisti Fridericæ patrue, nolumus & nos huic compromisso stare idq; aperte protestamur, quando quominus omnia obseruauerimus tute in causa fuisti.

ILLVSTRISSIMVS HOLSATÆ DVX.

HEC tamen omnia à patrue nostro neglecta sunt. Undecim milia marcarum contra regiam promissionem non persoluta. Simi- liter contra admissam conuentionem à tra cognitionem nostram aut con- siliariorum nostrorum inter aliquot equites principatum illorum sen- tentia ab eo lata. Controuersie quæ eidem nobiscum intercedere po- terant secundum conuentionem non admisse & ostense. Sed multo magis in

Permisit rex ut si- quid aduersus litte- ras ducis ipse dux ha- beret in medium pro- dueret sed ante tem- pus dux bellum regi- intulit.

Dux quod semel im- mo toties appr. barat iterum uoluit in dubi- um reuocare & con- tentus erat rex sed tē- pus à duce bello pre- uentum est.

Dux data dextera polliatus erat se istic ad futurum sed & si- gillo dato idipsum p- miserat.

Germanie den blaw
enthurn .

magis in apertum preiudicium nostrum & diminutionem privilegio-
rum ducatus Holsatiae commissarium suum ad preapuan arcam illius
ducatus Segebergam post absolutum compromissum transmisit. Turrim
cognomento Prasinam quae murata erat spoliari fecit, omnia & singu-
la privilegia, indulta sub aureis sigillis quaedam ante quadringentos
annos eidem principatui à Rhomanis Caesaribus & regibus nobis &
illi equaliter illic ut Holsatiae duabus in custodiam positas, auferri au-
rauit, & ex eodem principatu qui Rhomano imperio incorporatus
fuit, auchi fecit.

ILLVSTRISSIMI DOMINI CHRISTIERNI
DANIAE, ETC. REGIS AD SVPRADICTVM
ILLVSTRISSIMI HOLSATIAE DVCIS
PATRVSIVI ARTICVLVM
RESPONSIO.

Iam tandem ad illatio-
nem peruenit ducis
epistola, praecedentia
enim magis inducere
bant ad id quod nunc
dux uult.

Rex mandauit The-
saurario suo ut per-
solueret duam eam sum-
mam sed ipsius negli-
gentia persoluta non
est.

Idem thesaurari-
us nunc apud ducem est
unde potest dux exa-
minare hominem an
non sit illi datum in ma-
natis ut persolueret
diu etiam ante tempus

Christiernus rex
dum in itinere esset
ad Hafniam & au-
diret

HVC TANDEM spectabant quae prius inculcaueras patrie
sed eadem nos ratione amolieremur quae tu digna existimas, ob-
que tam ingens bellum conderes. Porro quod ad praefinitum tempus
undecim millia markarum non sint persoluta nemini certe magis indo-
luit quam regi Christierno patri tui, qui cum in Daniam uenisset nihil
prius in uotis habuit quam ut tibi pecunia illa integra contra omnem expecta-
tionem remitteretur. Mandatum est thesaurario nostro D. Andreae
glaub, ut quam primum contra ullam moram tibi pecuniam eam persolueret.
Accepit mandatum sed uel illius negligentia, uel quod non existimaret tanti
esse apud te non multo supra septem florenorum milia ut confestim tam
egre ferres si non subito persoluerentur: qui mos regionum est distulit
cum nos plane crederemus pridem tibi satis factam fuisse. Hec ita es-
se si insidiari uelis, habes domi tuae hominem quem facile ut omnia tibi
prodat, potes impellere, apud te est qui mandatum accepit, qui rem
distulit nulla sane nostra culpa, sed magno tamen cum detrimento, cum
ex eo tu occasionem nactus sis re tam leui, tam futili, tam indigna pa-
truo, ut nos et tot regnis exigeres. Nos autem cum demum intellex-
issemus nondum tibi satisfactum esse sub octauum Kalendas Ianuarias
cum persoluedi terminum Epiphania faceret ex animo indoluimus, no-
lentesque ulla in re ut in nobis boni principis officium desideraretur, ad
te confestim litteras dedimus, orabamus ne egre ferres pecuniam eo
termino

termino non posse persolui, culpam nostram non esse, commisisse prius negotium thesaurario nos, illius autem negligentia irrita promissionem nostram factam esse. Precabamur ut hoc patrueli dares, ut hoc sanguini dares, ut innocentie nostrae dares. Ne de persolutione dubitares. Paratos nos esse nobilissimos viros tibi obsides dare qui tantisper apud te essent donec ad integrum tibi satisfaceret, quod si neque hec conditio tibi perinde placeret, uelle nos aliquot arces nostras his in ducibus tibi oppignorare. Illis potireris donec legitime tecum actum esse tute fatere-
 ris. Hec ad te a nobis summa cum diligentia quod ipse negare non potes perscripta sunt quae te sane admonere potuissent, ne perinde in supplicem patruelem insurgeres, et in illius exadium cum perfidissimis nebulonibus conspirares. Quid enim non permouissent patruum quae effratissimum hostem demulsiissent? Principio per nos non stare cognoueris quominus tibi persolutum esset. Deinde et supplicem literas uidebas quibus excusationem pretēdebamus, quibus obsides offerēbamus quibus ut arces nostrae tibi cederent contenti eramus. Demum perpendere facile poteris quae nos erga te affecti essemus, qui charissimarum rerum custodiam tibi legare parati eramus. Accedit, quod magnum dedecus tibi accessurum esse, cognoscere non graue fuit, si ob septem florenorum milia in sanguinem tuum insurrexisse dicereris. Hec omnia obuersata fuisse non ambigimus, sed locum tamen apud humanitatem tuam inuenire non poterant. Contempsisti supplicem. Excusationem aspernatus es, Oblata renuisti. Cumque minimum sit officium pro literis literas rependere, tute uicium literis nuncium abire permisisti. Neque rescripsisti enim, neque quod nobis referret intimaisti. Itaque non inficiamur, derogatum aliquid esse promissioni nostrae. Pollati eramus, non misimus, tempus persoluedi determinatum erat, et id transgressi sunt qui ut non transgrederentur in mandatis habuere. Hic culpa est, hic officium desiderari potest. Non refragamur, sed te charissime patruē decauit id ipsum innocentie nostrae remittere, cum probe cognosceres nostra id in curia minime factum esse, et accederent supplicem litterae quibus ne id studio omissum esse interpretareris deprecabamur. persoluta igitur non sunt? Quantum in nobis sane fuit persoluta, iusseramus enim ut persoluerentur, quid amplius requiris? Ad tempus obsides offerēbamus, arces offerēbamus quae longe meliores erant, quam undecim markarum milia. Et hec te permouere potuissent nisi ferreus fuisses. Atqui ut

direct nondum persolutum esse ducem indoluit et ad ducem misit oratum ne egre ferret quia confestim ubi peruenisset in Hafniam se illam ad eum missurum interea obtulit illi obsides et arces suas in ducibus illis donec eidem omnia persoluisset.

Tam humilis legatio mouere debuisset ducem ne patruelē conspiraret cum tam egregia offerentur.

Magnū dedecus ducem accessurū esse considerare debuit si ob tam exiguam summam paulo serius persolutam bellum inferret.

Undecim millia markarū efficiūt summam 7332 florenorum cum medio et sexta parte unius egregia sane summa ob quam bellum contra sanguinem assumeretur.

Dux Fridericus debuisse id innocentie regiae dedisse quod non fuisset persolutum presertim cum rex tam humiliter scripsisset et obsi

H nostra ea

Et obsides et arces
obtulisset et per eum
non stetit quo minus
essent persoluta.

Debat dux per
pendere tametsi sum
ma ea persoluta non
esset non habere se ta
men rationem sufficien
tem ad bellum.

Generosus prin
ceps ignoscere suppli
citer petenti patrueli
debuisset.

Non debbat ex
probrasse dux id ipsum
regi quod rex emen
daturum se obtulit.

De iudicio inter
equites Holsatie de
finito.

Verum est contro
uersiam inter equites
a rege compositam esse
sed compromissum quod
uetabat quo minus am
plius fieret nondum
erat a rege sigillatum
neque signatum chyro
grapha prius autem
semper dederat iudi
cium rex.

Duabus de causis
licuit regi Christierno
id ipsum facere prior
iam dicta est, altera
est quo

nostra ea culpa esset, quesumus te patruie nonne quid te dearet consyde
rare debuisti? Nonne perpendere, tametsi culpa nostra esset, occasio
nem tamen sat magnam oblatam non esse ut patrueli mortem intenta
res? Nonne indignum id generi tuo ut ob tam exiguam summam paulo
serius persolutam, sordidissimis nebulonibus nobilitatem tuam uenale
faceres? Vides patruie quod tu non admodum officiose in nos retorques,
quod ne retorquere posses effeamus. Incuriam ultro fassi sumus, neque
nostram tamen sed eorum quibus id munus delegatum fuit. Nonne ge
nerosis animis hoc satis esse solet supplicem hostem et culpam faten
tem intueri? Pyrrhum Epyrotam in hystorijs est, cum audisset Ta
rentinas aliquot aduersum se inter pocula conspirasse, uocatos muneri
bus etiam datis remisisse, quod libere faterentur id ita fuisse sese, neque
dissimularent plura etiam dicturos fuisse. Quanto magis te barbari hominis
exemplum permouere deduisset, ut et nobis culpam si qua fuit remit
teres dum uideres illis apud te precibus instare, ut iram incuriae condo
nares. Non exprobrares autem si in te minima generositatis santilla
inisset, et non tam seduxissent te periuri illi ut non uideres, quantum
nobilissimae stirpi tuae isthac inhumanitate derogares.

Q V A N D O uero atra cognitionem tuam aut tuorum inter
equites Holsatie sententiam definimus? Nunquam sane nunquam patruie, sed
si forte ad id alludas iudicium, quo aliquot equitum controuersias com
posuimus eo tempore quo nondum compromissum confirmatum erat,
quid uetat quur minus id faceremus? Nosti enim et apprime nosti pa
true qualiter cum ceptares hec esset inter nos dedua, nondum tamen
subscripseramus ad nos strenuus D. Nicolaus ab Anefeldt consiliari
us tuus, qui iustitiam ut subministraremus expetijt et paruimus. Quid non
pareremus enim, cum compromissum nondum comprobassemus neque si
gillo neque syngrapha munissemus? Ceptares dedua erat nondum con
clusa. Neque nos syngrapham neque sigillum appenderamus. Cur ergo
quod prius semper feceramus nobis adhuc liberum non esset? sed neque
munitum neque admissum adhuc diploma fuisse tute negare non potes.
Euincet id ipsum consiliarius tuus, qui pridem dictus est Nicolaus ab
Anefeldt. Euincet sententiae definitae notatus dies, neque ipse aliud potes
asserere, neque audes enim. Tametsi huic epistola non dubitasti inserere.
Deinde quamquam metio huius rei iam tum satis diligenter habita erat sub
iunctum fuit attamen ne post illam abitionem nostram quicquam determina
remus atra

remus atra tuam aut tuorum cognitionem. Id autem iudicium cuius nunc mentio est, quo tempore adhuc tecum eramus prodijt, non postquam te deserueramus, hec omnia tibi nota sunt et periuri illi qui te seduxerunt scortatores in ipsum tam compertum habent ut negare non possint. Sed uoluerunt, uti diximus hoc uno genere instabilitatis nobis notam inurere tanquam omnium a nobis acceptorum rationem infringere, et infregimus sane eo quo tu uides genere qui nihil commisimus, cuius in nostrum caput memoria redundare possit. Hec sunt tua aduersum nos ingentia obiecta quibus, ut respondere non possumus, conscientia nostra uetat. Saliacet uero iudicium dedimus. Quid uero non daremus nos? Sed obliuiscimur quod tu soleas frequentius patrie iudicio rem tuam committere, qui Caesarem et omnes principes abominatus es. Tu nunc inuidiam mouere nobis paras quod controuersias composuerimus. Atqui si controuersijs finem imponere sit mali principis officium, uolumus et nos hoc genere mali principes esse. Hoc nos crimine a te deferimur nullo sane merito nostro. Sed quia utile tu tibi existimasti, si omni ex parte nobis inuidiam conflare, et uides tamen quod nullam occasionem nactus sis. Nam dependente adhuc neque confirmato recessu, et ex conditionibus et ex iure liberum nobis erat donec absolute annueremus pristinis partibus desungi. et in id requirebamur: et a consiliarijs tuis sollicitabamur. Age uero postquam compromissum signauimus, postquam regum sigillum appendimus, postquam Cyngrapha munuimus, habere ne potes, quibus fidem facias eidem non stetisse nos? Minime sane, neque enim ullam controuersiam postea definimus. Cur ergo obseruatae compromissi conditiones non sunt? An uero tanti momenti ducebas iure disceptationi finem aliquem imponere? Vituperandum hoc? et non potius dignum negotium cuius alia tamen prefatione memoriam ingereres? Determinauimus igitur causam. Quid hoc non liceat? Inter equites controuersiam composuimus. Neque hoc diffitemur, nam facti questio hic non est, sed quid iure facere potuimus inquirendum est, sed iure primum publico, Nam principes eramus, sententiam promulgare poteramus. Deim contracto, nam ut post eam abitionem non magis atra consiliariorum tuorum presentiam diffiniretur, tractatum erat, non autem interdictum quominus pro tempore fieret. Demum neque illi compromisso adhuc stipulati eramus, neque acceptaueramus enim. Neque illi stare uelle nos aut syngrapha aut sigillo protestati eramus. Intermedio enim tempore, cum res

est quonia dictum fuit it ne post illud tempus cause determinarentur modo hoc factum fuit it eo in tempore quo de re tractabatur, unde nihil aduersum regiam promissionem.

Fridericus dux Holsatiae raro causas audit in iudicio aut nunquam proinde rex Christiernus aut debebat causas audire uel inauditae remane re debebant.

Illustrissimus rex a consiliarijs ducis Holsatiae in id requirebatur ut se causam audiret et audiuit quid isthic mali esse possit

Rex iure publico et iure contracto poterat controuersiam eam dirimere.

H ij transigi

Cur controuersie eo tempore ad duam non sunt delatae.

Lubicenses totum mare infestum reddiderant unde consiliarij regis aduenire non poterant.

Mense Nouembri mare illud nauigari non potest, unde consiliarij regis ut ex ipsorum literis patet aduenire non potuerunt.

Consiliarij regis propter conspirationem quam cum duce fecerant aduersus regem non adederant.

Rex Ioannem Caduatore in Intiam transmisit ad euocandos consiliarios.

Rex literas consiliariorum quibus se excusabant quod uenire non possent aut quibus se scripserunt uenturos.

transigi cepisse iudicium id promulgauimus si id iurisconsulti tui sinistrius factum existiment, ipsi uiderint, certe eorum illos professio redarguet.

CONTROVERSIAE autem cur ad te nostrae delatae non sint an rationem ignoras Fridericae patruae? Sed scire te nonne longe comperitissimum est? Cum enim polliati essemus ad te omnia transmissuros nos quaeuamque tecum intercederent illaque ad diem Martino sacrum per nos stetit quominus non transmiserimus. Quandoquidem paulatim conuiuisset Lubicensium piratica qui medijs in conuentionibus in Daniam transierant, et primis partibus tragediae cui tu catastrophe ut impone- res auro corruptus eras, functi essent nonne conuentum omnium consiliariorum nostrorum Kalundeburgi indiximus? Hec nota sunt. Pars enim illorum iam pridem a te inducta uenire recusauerant, Multi uentos, multi tempestates, multi incertum nauigationis euentum causa- bantur. Veniendum erat enim ad nos ex insulis multis, quibus omnibus Daniae regnum constare nosti. Iam tum mense Nouembri difficilem nauigatu Oceanum satis tibi compertum est eumque praesertim ea in parte quae septentrionem respiciat, tamen si nulla in parte satis tutam nauigationem esse eo tempore multis periculis ostensum est, unde quidam literis missis in pericula, suam inobedientiam coniecere. Nonnulli uenturos sese proxime ad nos literis suis testati sunt. Quas omnes ad te misimus patruae eo quo tu uolebas tempore petiuimusque ne id negligentiae nostrae ascriberetur. Neque enim posse nos aut uentis aut tempestatibus imperare ut a maris turbatione abstinerent. Neque reluctantes et inuitos compellere eo tempore facile fuit, praesertim cum egre laturus esses eos qui ex animi tui sententia non adessent a nobis durius aliquid perpeti. Non destitimus tamen quod unum ea tempestate poteramus singulos sollicitare ut sub octauum Kalendas Ianuarias adessent. Eam in rem Caduatore nostrum in Intiam transmisisimus, literas dedimus quibus singulos ut ad nos concederent adhortatus est, profectus est ad singulos uenit, qui sese una omnes uoce adfuturos ad indictum diem profitebantur. Plerique etiam literis missis aduentum suum testati sunt, quas cum nostris iterum ad te misimus ne tarditatis crimen in nos impingeres, qui priuato consilio de rebus tam arduis nihil definire, nihil statuere poteramus, eas tu literas ad te delatas negare non potes. Nam ad nos iterum sed contra responsum transmisiisti. Quanto minus conqueri per nos

per nos factum esse ut promissiones antiquarentur. In illis enim rebus que ad totius regni comoditatem spectabant quomodo tam temere preter consiliariorum consensum statueremus? An tu uero aliquando apud nos hoc negotium sollicitasti & recusauimus? Minime, an controuersiarum summam unquam efflagitanti durius responsum dedimus? Neque hoc simplex negotium est. Regni causa agebatur. Nostrum erat consiliariorum regni arbitrio subiacere. Neque tamen unquam si petisses aliud commissemus quam quod literis tradideramus: nempe orare nos ne hoc patrie imputares. Nullius eam minus quam nostram culpam esse. Quid si uero tute, cur non adessent, in culpa fuisti? Num pridem tu illos corruperas? Num tecum proditores illi conuenerant? Tu illis ne ad nos uerent interdixeras. Quandoquidem aliud nihil iam tum agebas patrie. Tute occasionem bellandi ut sumeres querebas. Tute consiliarijs persuaseras ut eam petitionibus nostris excusationem obtenderent. Huius rei apertam iam fidem facis ne dubitare quisquam cogatur, quin tu non minoribus iam tum illicebis illos irretieras. Non de omnibus loquimur, quando non desunt qui primi innocentie tue uim intulerunt. Alij autem postea uolentes, multi autem a te inducti accesserint. Delictum id tuum fuit, & tamen id nobis ea nunc scuitia obijcis? ut ex hoc maximam tu bellandi causam desumpseris. Quid nos ea in re poteramus patrie? tu illos corruperas. Tu ne parerent induxeras? Tu ne preceptum exequerentur effeceras. Non misimus igitur ad te controuersias, quandoquidem ne ad te mitti possent commiseras. Hic de te iuste conqueri possemus, quod tam contra omnem rationem in nos euehare. Nostrum nullum delictum fuit. Siquidem & ad te diligenter perscripsimus paratissimos esse nos, modo illi aduenirent. Cur deest igitur solos nos id luere? Cur si iniquum est controuersias non transmisisse nunc in illos contemptores nostri non animaduertis? Sed primum apud te locum obtinent scelerati illi & perfidi quadruplatores. a quibus si que tibi aduersum nos bilis fuit profecta est. Nonne hoc iudicio plane conuincis premium etiam illorum a te perfidie constitutum fuisse? Usque adeo humanus es? usque adeo sanguinis tui memor? Si factum tibi displicuisset patrie quod ad te controuersias non remisimus debuisses imprimis in eos per quos stetit, quominus transmitterentur, animaduertere. Tunc a te hanc infamiam depulisses. Nunc uero solo furore aut dominandi libidine commotum esse te quis non intelligit? In solum re-

H iij gem

043
turos ad ducem cum suis transmisit quas dux contra responsum iterum ad regem transmisit.

Dux nunquam id negotium apud regem sollicitari fecerat.

Dux occasionem bellandi querebat.

Dux multos consiliarios regis ad se irretit erat sed non omnes quando adhuc sunt qui regi & iustitie fauent.

Dux in causa fuit quo minus consilarij regis aduenerint.

Si iniquum est controuersias non transmisisse cur dux non animaduertit in consiliarios regis per quos stetit quo minus transmissi sunt.

In solum regem Christianum dux factum contorquet, cum tamen omnem diligentiam is naua-

uauarit ut controuer
siae mitterentur sed
stetit per cōsiliarios.

ἰγοῦνκωσ

Dux consyderare de
bet non multo in se
mitiores futuros consi
liarios illos qui regē
Christiernum prodi
derūt q̄ in eū fuerūt.

In praeiudiciū du
catu Holstiae nihil
commissum esse.

Quod literae tra
late sint non fuit in
praeiudiciū ducis Hol
stiae nullo etiā modo

Literae & priui
legia destruebātur et
corrodebantur à uer
mibus in Segeberga.

Rex uol:bat pri
uilegia illa pro utri
usq; comodo uisitare
unde & pro legispe
ritis miserat in Ger
mania qui examina
rent omnia.

Rex nō destruxit
priuilegia aut literas
sed in meliorem locū
reposuit in arcē Suer
der=

gem Christiernum totius huius rei commissum conijcis, & tamen idip
sum neq; commisit unq̄, & si commisit, cum multis commisit. Cur il
los igitur non abigis, si factum punire non authorem in animo tibi esse
possit? Sed in patrualem eruenda erat occasio è medijs tenebris. Con
siliariorum negligentia imo perfidia uerius impune talis esse debuit.
Immunes à crimine fuere docti illi & Christiani episcopi qui te nū
q̄ ad hanc tam iniquam prouinciam inuitauere liberi à prodicione erāt
qui regem Christiernum non exegere. In illos iure nihil dici potest, qui
te semper tam auersati sunt. Merito tu illos in honore habes patruale,
qui nunq̄ didicerunt regis sui proditores esse. Illis utere uero, & do
ctissimis sermonibus illorum fructu. Sed hoc ipsum tibi tandem perscri
be, non multo in te fideliores futuros esse, qui proprii iuramenti tam
facile non meminerunt. Neq; diu Fridericum passuros quos Ioannis me
moria, ut filio adessent, non promouisset.

IN praeiudiciū autem Holstiae ducatus quid commissimus? An
non ueris hic patruale tam apertum mendacium conscribere, Saliat ue
ro quod tu bullatis hic uerbis comminiseris dicere non ueris ita esse
patruale? Turrim Prasinam quis unq̄ iussu nostro fregerit, nescimus.
Aperuimus tamen, & literas & indulta transtulimus, non inficiamur,
Quid non faceremus enim, cum in rem id nostram atraq; tuū praeiudi
cium fieret? Neq; enim quod tu comminiseris eo iudicio fecimus, quasi
tuum tibi ius antiquari uoluissimus. Videbamus quod neq; tu negas tan
to temporum interuallo collocatis nullam operam impendi, iacere situ
emacatae, & à uermibus et tineis corrosae literae, quibus maiorem curā
adesse decuit, indulta magnorum Caesarum & regum beneficio atra
omne discrimen permiscabantur, & quem non prudentem principem
permoueret ea tot egregiorum diplomatum iactura, nisi obiter succur
rissimus, iam tum in compromissum consenseramus. Volebamus autem
& nos cognoscere quod iuris haberemus, ut aduersum te si iure agere
uelles munitiones esse possimus. In Germaniā pro aliquot iurisperitis
euocandis legaueramus. Constitueramus enim tuum ius à nostro decer
nere, & eam operam iuri tuo colligendo impendere ut tandem inspec
tis originalibus & heredibus nostris & tuis pariter consuleremus. An
ne enim equum fuit ut quod nostrum utriusq; ius esset cognosceremus?
derogare tibi nunq̄ uoluimus, Testari idipsum tu quoq; nunc potes.
nam literas eas & priuilegia quorum nobis translationem obijcis inte
gra &

gra & incontaminata in arce Sunderburgo reperisti. Illuc enim transtuleramus aliquot menses illorum lectioni impartituri, si id ipsum nobis liberum permisisses. Sub quadragesimam transtuleramus, quod tempus non diu indictum à te bellum precessit: minus autem gestum, quando prius arma intentaueras quàm nos ad tam indigna respecturum arbitramur. Id tum conabamur patruæ hereditibus tuis beneficiam prestare, & hoc officio ostendere, quid aggredieremur ad communem nostrum omnium commoditatem, quæ tam ad te Fridericæ patruæ quàm ad nos erat peruentura. Porro hic iterum admirari cogimur, quo id iudicio prodiderint consiliarij tui quasi rem admodum imperio contrariam fecerimus, quæ literas ex Holsatis in Sleswicensem arcem Sunderborgum ad tempus transtulerimus. Quid enim hoc ad Holsatia ducatus incorporationem? aut quid ad sacri Rhomani imperij præiudiciam? Num hic ad Phariseorum exemplum accedis, in quibus Christus olim reprehendit quæ mentum & Anithum & Cuminum decimarent, quæ maiora autem legis essent omitterent? Tu magnum imperij præiudiciam, magnum Cæsaris ludibrium existimas, quæ literas aliquot in uianum ducatum & qui tibi nobiscum communis est, in arcem à qua hereditatis tuæ pars ne quingentis quidem passibus distat intulerimus, & exiguum putas Cæsaris imperium aspernari, publicam Germaniæ pacem quæ omnium principum consensu promulgata fuit infringere, omnium electorum indicta abominari, cum hostibus imperij foedus contrahere, in idem apertum bellum gerere, ad Francos imperij consilia prescribere, ad Gbelrie ducem milites transmittere. Hec apud te exigua sunt. Illa uero ingentia, literas ab arce in arcem a ditione communi in ditionem communem transtulisse. Nequæ enim in Daniam relatæ sunt, in eo tu illas ducatum inuenisti quem priusquam pater tuus Illustrissimus auus noster Danicum regum nactus est possedit, qui tam tuus est atque noster nequid conqueri posses tibi iniuriæ illatum esse quæ è Segeberga dimotæ sint. Enim uero bonam istam nostram uoluntatem de te quæ optime promerendi in eam tu partem inimiciæ retulisse debuisti? Ita ne tam sinistre interpretari potuisti officium nostrum, quo nos diligentia nostra id ipsum tibi & hereditibus tuis restituimus, quod incuria tua plane deperditum & quantum in te fuit inueteratum erat? Emaruerant literæ uermes partem priuilegijs ademerant & nos ut immundiozem locum constituerentur esseamus, quid isthic indignum est aut quid contra Holsatia ducatus priui-

deborgum quæ iam supra xviij. miliaria à priore distat.

Id beneficiam uolebat rex Christiernus hereditibus ducis prestare quæ indulta ea partem utriusque parte uisitarct.

Id quod rex fecit imperio nullo modo contrarium fuit aut Holsatia ducatus incorporationi.

Fridericus dux Pharyseos imitatur putat (nim magnum esse litteras è ducatu uno inalterum transtulisse, Indeque imperio uim illatam esse contra non arbitratur imperio uim inferre. quum Cæsarem & omnes imperij principes contempnit et insectatur.

Literæ in Daniam relatæ non sunt sed in arcem quæ regine donatione propter nuptias obuenerat et quæ ne quingentis miliaribus passuum à ditione Friderici ducis distabat.

atus priui-

Si deperissent priuilegia illa aut literae tunc habuisset causam conquerendi dux at modo cum sint integra seruata quomodo conqueri unquam possit.

Iusta querela est regis aduersus ducem nempe dux regem literis & regnis spoliavit.

Nihil ad ducatus Holsatiae incorporationem quae literae ex eorum tractatae sunt non hercle magis quam si bos aut asinus ex Holsatia duceretur.

Germanice yn vnsern alten betagten iaren.

atus priuilegium? Si tibi deperissent literae illae tum causari potuisses & in nos tam insolens crimen impingere, at modo cum loco amenuore in principatu paterno tuo, & ad tempus relata illic inueneris, quid est quod merito potes conqueri? Permitte hanc nobis iustam querelam quos & regnis & literis exuisti. Tute quod in medium cum ueritate producas unde comparare tibi possis? Quid uero & hoc ad ducatus incorporationem quae literae ab eodem euectae sunt? Quid enim si bos aut asinus in Daniam transmittatur, ideo ne protinus lesum incorporationis Holsatiae ius futurum est? At qui boue aut asino Germaniae fames leuari possit literis autem et inueteratis diplomatis quesumus, quis mortalium unquam in esum uti poterit? O peritos consiliarios, qui te in id ludibrium adegere Fridericae patruae. Nos certe tui miseret atque adeo miseret sane ut hubcriore aduersum te expostulatione agere non possimus.

ILLVSTRISSIMVS HOLSATIAE DVX.

EX QVO percepimus, quae nobis neque literae neque sigilla seruarentur, neque recessus per principes & electores confectus perficeretur, unde in uerum timorem incidimus ita quae tandem uitam nostram ditionem & subditos & praecipue consiliarios nostros magno in periculo constitutos cognouimus. Proinde ex liato metum qui in constantem uirum nonnunquam incidere solet, ut uitam nostram, ditionem & subditos defendere & tueri possimus coacti sumus cum prenominate patruclae nostro rege Christierno apertum disidium in maturis nostrae senectutis annis contrahere & quod optaremus in extraneum commissum non esse, id ipsum aduersus proximum nostrum sanguinem conuertere. A quo certe abstinere uoluissimus si nostro in iure uiuere potuissimus, & ditiones nostrae & subditi non in tam magno periculo constitissent.

ILLVSTRISSIMI DOMINI CHRISTIERNI DANIAE, ETC. REGIS AD SVPRADICTVM ILLVSTRISSIMI HOLSATIAE DVCIS PATRVISVI ARTICVLVM RESPONSIO.

Ex istis

EXISTIS SANE PERCIPERE POTVISTI
 q̄ tibi neq; literæ neq; sigilla seruantur neq; recessus per prim-
 ipes & electores confectus perficeretur, quandoquidem ne perfiã pos-
 set bello preuenire uoluisti, indecorum tibi duxeras, si promissum per
 literas & datam dexteram tuam tempus prestolareris. Urgebant mer-
 catores ut maiorem tibi infamiam pararent, ne fidem teneres adeo di-
 lexere te confœderati illi, & fidi socij, ut in nobilitatis ludibrium cogere
 prudentissimum senem existimatum, fidei sue renũciare insta-
 bant, & subinde distortis salibus in te agebant. Prudentiam tuam lau-
 dabant q̄ in patruelem insurgeres, & corde tamen simplicitatem tuam
 subsannabant tam facile à se impelli posse. Et dubitare potes quin inter
 fœneratorias tabulas te sæpenumero traduxerint? quid uero potuere
 magis efficere, q̄ ut sacramentum quod nobis prestiteras, atra ullam tu-
 occasionem infringeres. Etenim quam potuisses uel in nos somniare
 patruæ? Nam q̄ ex illis percepisse te ais q̄ tibi neq; literæ sigillauē ser-
 uarentur, quomodo locum habere potest? Siquidem in duobus solum
 non obseruatas literas prius causatus es, q̄ controuersias festo Martini
 non transmiserimus. Et q̄ undecim milia marcarum statuto die non per-
 soluerimus. Nam de controuersijs & sententiã lata inter equites ducæ-
 tuum nostrorum, quid aliud potes obijcere, cum tu ipse plane cognos-
 cas ante subscriptionem nostram et sigilli appensionē, iudicia illa
 promanasse? Duo igitur sunt que prius diximus. Sed alterum atra
 consiliariorum nostrorum aduentum fieri non potuit. Quominus adue-
 nirent autem tu in causa fuisti, tametsi in uentus & tempestates causam
 reiecerint. Diligentiam enim nostram missis ad te, & illorum literis
 & nostra excusatione ante indictum tempus testati sumus, & magno
 sane exemplo ostendimus maiorem nobis obseruandarum literarum cu-
 ram esse, quam tibi nos toties ad te scripsimus, nuncios circumquaq; ad
 consiliarios transmiserimus. Orabamus, hortabamur ut aduenirēt, et
 id facturos sese receperant. quibus in id se obligarint, à nobis ad te mis-
 sis potitus es atq; id frequentius, sed animum tuum non permouerunt.
 Preoccupauerant enim te quadruplatores illi, qui non sinebant inesci-
 tum mentem, sanguinis sui rationem habere. Itaq; si obseruatum com-
 promissum non est, id tibi patruæ non patrueli tuo debes, quando per
 te effectum est ne ad nos consiliarij nauigarent, quod prius uel sedux-
 ras uel tu a certe authoritas permouerat. Nos quod unum poteramus
 diligentiam

Merito dux precepit
 q̄ recessus non perficeretur
 quandoquidē bello preuenire uoluit.

Lubicensium in compellendo Illustrissimo
 Holsatiæ duce nequicia.

In duobus solum non obseruatae literæ sunt
 & hec quominus facta fuerint rex in causa non fuit.

Rex toties ad ducem scripsit & literas misit quibus excusaretur.

A Lubicensibus dux preoccupatus fuerat.

Cōpromissum q̄ obseruatum nō sit debetur duci Holsatiæ non regi Christierna.

I diligentiam

Non poterant adueni-
re consiliarij unde
rex cōpromissum ta-
met si uiolēter extor-
tū non confregit.

Quam indigne rex
Christiernus ad com-
missum coactus est
à ducē Holsatiæ.

Responsum regis ad
ducem Holsatiæ cum
urgeret ut ad tam bre-
ue tempus controuer-
sias mitteret.

Dux occasionem
perdendi regis que-
rebat.

Alia conditio pre-
posita ducē à rege
Christierno.

Obtulit rex se missu-
rū in Noruegiā nūci-
os orans ut dux suos
cū iisdem mittere uel-
let expensis regis ut
testatā haberent dili-
gentiā regis et noluit

diligentiam ut uenirent non pretermisimus. Compromisso autem &
recessui quomodo conuincimus? Num id cautum est, q̄ easdem contro-
uersias & articulos prius ad deputatos iudices ferri & coram eisdem
declarari pateremur? Deinde uero aut ad diem Martino sacrum aut ad
octauum Kalendas Ianuarias ad te iam declaratos submitteremus. Cū
uero iisdem iudices non aduenerint, & nos tamen magnam operam nau-
uauerimus, ut aduenirent quomodo coram illis iam expositis tibi de-
dissemus? Vides ne à nobis ulla in parte compromisso derogatum nota-
esse. Iam habebat ut coram iudicibus prius exponerentur, atqui ut non
aduenerint iudices ipse originem prestisti, quanto minus ad id obli-
gabamur, quod nobis toties inualcas, nempe ad simplicem missionem.
Examinari debebant. Scrutandum erat, inquirendum erat quid nam de
illis iudices statuerent. Et quando hæc emittis Fridericæ patruæ num in
animum reuocas, q̄ indigne ad hanc nos promissionem compulisti? Non
occurrit enim qualiter cum hanc nobis rem proponeres respondimus?
Diximus enim audientibus Illustrissimis principibus Ioachimo electore
Brandeburgensi, & Henrico Albertoq; Megapolensibus duabus &
Henrico Ratzeburgensi presule impossibile esse tam breui tempore
utriusq; regni Dania scz & Noruegiæ consiliarios unum in locum
conuenire, proinde exiguum aliquot tempus ut assumeremus nulla id
ratione fieri posse. Urgebas ut tempus indiceremus. Nos autē ut in om-
nibus tibi morem gereremus respondimus paratos esse nos iam tum ad
Noruegiam mittere & omni diligentia curare ut q̄ primū fieri posset,
adessent. Exclamabas interea, & id ut fieret noluisti, querebas enim
phariseorū instar occasionem qua nos perderes & de occiso patruæ
egregium triumphum ageres, in quo usurarij & sceneratores trium-
phalem currū consequerentur, & præcederent uincti innocentes liberi
nostri & charissima uxor tot Cesarum & regum stirpe progenita.
Hæc cū uideremus non admittere te, proposuimus conditionem aliam.
Ne enim existimares facere id iudicio nos ut tibi imponeremus ultro
sponteq; obtulimus nummos nostros, cum tuis ituros in Noruegiam ut
arbitri à te deputati esse possent qui animaduertent an non omnibus
uiribus in id enteremur ut tibi rem gratam faceremus, utq; conuentus
indictus omnium presentia decoraretur. Speiosum erat hoc tibi & di-
ligentiæ nostræ non exiguum indicium, & tamen huic petitioni refraga-
tus es. Neq; uolebas enim nummos tuos cum nostris transmittere neq;
opportuna

opportunitū tibi ducebas diligentiam nostram experiri, quid faceremus
 interea nos? Omnem lapidem reuolueramus, ut tu tibi satisfactum esse
 dicere iure posses, & noluisti tamen & hos tam humiles petitiones as-
 pernatus es, audiucere idipsum presentes primāpes, atq; q non faceres
 admirati sunt. Demum cum egregie patrii munere funderis idipsum
 ut nobis referretur iussisti uelle te ut diem indiceremus, tibi enim curā
 esse quem eligeremus. Nos trepidi & anxij cum singulis quibusq; die
 bus audirentur ille uoces tuorum quibus in nos acriter at a meritum
 inuehebantur, quid tentaremus? quid aggredieremur? Viginti forte
 quattuor familiares nobiscum erant, inq; his armatus nullus, uolebas
 enim ut inermes omnes ad te ueniremus egregio preiextu quasi nostra
 tibi fides suspecta fuisset, & paruum nullius mali conscij uenimusq;
 cum his copijs, quae uiginti quattuor homines, tam pueros q̄ familiares
 non excederent. Adeo innocentiam nostram uolebamus tibi perspectam
 esse. Neq; dubitabamus uero cum tibi centum pedites armati, trecenti
 equites presto essent & si uelles ad peditum uiginti milia medijs in tu-
 mulibus ad te uenire tam nudi tam inopes armorum omnium ut fami-
 liarium nostrorum nullus cataphrattus esset, sed pauā illi, qui nostrum
 tantū numerum absoluebant gradarijs insiderent. Ipse interea patrie
 nocturnam custodiam iusseras centum armatis obseruari, cum tamen con-
 uentionis locus media in ditione tua esse, adeo tyranni eramus ut ad te
 medijs in armis uenire non dubitamus. Accinctus eras, Martem in-
 tentare poteras nisi accederemus petitiōibus tuis, & horum omnium
 testes huberrimi sunt primāpes illi nequid putes à nobis confictū esse.
 Iusseras igitur ut tempus illud quod ad diem Martino sacrum aut ad
 summū octauo Kalendas Ianuarias determinabatur acceptaremus, re-
 cussauimus palamq; coram ijsdem principibus protestati sumus tam exi-
 guo tempore fieri non posse ut ex Noruegia Consiliarij nostri adueni-
 rent. Namq; id tempus quo tale quid à nobis postulabas medio in men-
 se Augusto erat, qui in proxime autumpnius sequebatur in septentrio-
 nali octauo minime nauigationis paciens, Sed qui inhabitem eam peni-
 tus facit. Quanto id minus fieri potuit, ut in duobus mensibus octingen-
 ta miliaria Danica quae quatter milia Italica excedunt permetri po-
 tuissent, quis enim sibi perpetuam prosperam auram audebit polliceri?
 Aut quis tam demens est, qui medio in mari sepenumero consyderare
 non possit, ab incepto sibi itinere discedendum esse, & in alios subinde

Respōsum ducis Hol-
 satia: ad oblationem
 regis durissimum.

Rex solū uiginti
 quattuor homines se-
 cum habebat & erat
 in primāpatu ducis
 qui habebat armatos
 pedites centum & e-
 quites armatos ad tre-
 centos, & armatorū
 rusticorum ad multa
 milia quomodo ergo
 non assentiret duā?

Rex nullum ar-
 matum secum habe-
 bat.

Si tam ingens ty-
 rānus rex fuisset aut
 si alicuius mali conscia
 us fuisset quomodo
 ad ducem solus uenire
 fuisset ausus?

Protestatus est tū
 rex coram omnibus
 principibus se nō pos-
 se id facere qd' factu-
 rū se tunc promisit.

Impossibile id est
 qd' duobus mensibus
 qui ē Noruegia con-
 siliarios uocare possit
 etiā si ueniret semper
 pssper esset quod nun-
 q̄ factum est.

I ij portus

Multa fuisse quae impedire poterant quominus aduenirent consiliarij Noruegiae.

Nullum uastius regnum in Europa quam Noruegia.

Vt omnia dubia quae in mari sunt omittantur terrestre iter per Noruegiam ad regnum illius consiliarios duobus mensibus consilia non potest.

Si dux corruptus non fuisset bene missus aliquem nuntium suum cum regijs ut idem uideret num rex diligenter faceret quod promiserat.

Impossibilia se facturum sub protestatione iurauit rex Christianus quid non iuraret ut qui ad id coactus fuit?

portus nauigandum ubi longissimi temporis aura expectanda est? quo modo igitur tam exiguum duorum mensium tempus acceptare possimus?

Multa erant quae impedire poterant, primum quod nauigare tutum non erat impediuntibus uentis, quae in autumnno longe sauius grassari solent atque minime stabiles esse ob signorum quorundam exortum, ut naturales putant, quae suapte natura magnam instabilitatem concere solent.

Oriuntur enim tum Pleiades, oritur Orion, oriuntur Hiades quae omnia sydera ut praecipue septentrionali Oceano dominantur, ita ambiguum difficileque tempus futurum est. Sed et hoc magnam uim habet, quod in ea Noruegiae uastitate (neque enim uastius regnum Europa habet) consiliarij euocandi erant magno a se interuallo disiti, et ad trecenta subinde Danica miliaria, congregandi. Haec omnia quomodo tu duobus aut tri-

bus mensibus absoluere posses patriae? Pretermitte uentorum nunquam dubiam mutationem. Omitte nullo non die id fieri, ut uenti non sepe numero immutentur. Non commemora quoties medio in itinere naues ab incepto reuocantur. Quocumque in alienum littus aut dissimilem fortunam reflectuntur, id tantum existima quod terrestre iter ex Noruegico portu uix duobus mensibus ad consiliarios quis dimetiri possit. Haec si in animum reuocet quomodo interpretaturus es seuitiam tuam, qua tu

ut tam breui tempore tam ingens negotium absolueremus institisti? Cur uero, nisi corruptus fuisses, tabellarium tuum non transmisiisti? Num speciosa, num digna patriae, ut a te fierent obtulimus? Numquam uolebamus tuum nostris comitem esse. Id autem quum recusaueris, quis dubitare potest, quin eo id studio omiseris, ut non tam facile fraudes tuae hominibus cognitae essent, Aut ne iterum peierares. Siquidem mercatorum iugum acceperas? Neque enim alia condicione omisisse te nobis per suadere possumus. Conalium uolebas india. Cur ergo ut india retur non effecisti? Immo cur tam impossibilia postulasti patriae?

Saepebas sex mensibus omnium conuentum esse non posse, etiam ut omnia optime succederent. At modo, tempore si quando alias dubio medio in autumnno, ut tibi diem certum tam breuem indiceremus urgere potuisti? An ne obieamus haec tibi? An ne impossibilia petere haec coram deo hominibusque protestati sumus? Cogebas tamen interea cum simulares curae tibi non esse quem eligeremus diem modo, ad Martinum sacrum aut octauum Kalendas Ianuarias ad summum non egrederemur, Valde labas locum. Abstinebas a nostro colloquio, Tuum erat imperium, Nos anxij, trepidi

anxij, trepidi, & minime securi, aliaq; re nulla magis quam innocentia nostra tuti cum uideremus, aliud nil impetrare posse, praefati sumus ad supradictos prināpes impossibile esse tam exiguo tempore conalium cogi posse. Adiunximus postquam ad id adigeremur nos omni opera, & diligentia annisuros, tantū id requirere, ut cum nostris unū aliquem transmitteres, aut si cum nostris nolles, premitteres, praesto essent dyplomata nostra quae secum gererent ad consiliarios omnes. Ne uero impensas causari posses, commeatum obtulimus. Et haec libere omnia. Addidimus, Dubium adhuc esse si aduenire uellent consiliarij Noruegia, Quando illius regni priuilegijs cautum est, ne extra suos limites in ius trahi possint, nauaturos tamen omnem operā dicebamus, ut parerent. Haec ad te per eos prināpes arbitros & sequestros relata sunt, quoniam tu nobis persentiae tuae copiā nisi dum ingrediemur, & discederemus (quo tempore illa ultima uerba nostra habita fuere) nunq̄ facere dignatus es. Abominatus es uero haec omnia tu, neq; tam iustam excusationem admittere uolebas. Quid plura? Cum uideremus nullū euasioni locum esse, prius deum & homines protestati admisimus. Tu uero in compromissum contulisti. Haec ita acta gesta commissae esse, quemadmodum diximus, consuetudine nostra, & tua testis est. Et id ipsum trium illorum prināpum iuramenta asserere parati sumus. Quid tot meandris opus est? Coegisti ad quod natura, legibus, deoq; ferē cogi non possumus. Hyeme & Autumno nauigationem exercere uolebas, quod mutatis deum uicijs temporum uetuisse compertum est. Consiliarios ut in ius euocaremus adegisti, qui ne in ius extraditionem pertrahantur patrijs legibus cautum erat. Ut tam exiguo tempore tam immensum iter conficerent, ut tibi polliceremur adegisti. Et nos ut ita esset nulla ratiōne efficere, nulla occasione prestare poteramus, Polliati sumus tamen non infiamur, Sed quod per uim apertam per mortis periculum imo per certissimum exitum factum est, an ratum haberi leges & iura cogunt patrie? Promisimus, Quid hoc ad causam? Nam & plura promissimus si instetisses, quorsum enim non moueremur mortis periculo? Itaq; uidendum non est, an polliati sumus, sed an polliati iure potuerimus. Et quomodo polliati sumus in controuersiam uenit, quandoquidem neq; omne quod promittimus, promissum est, neq; quod iuramus iuratum est, Sed definita est utrisq; ratio, quam si excedant irrita & cassa ut habeantur, etiam

l iij leges iubent

Responsum regis ad tam iniquam postulationem ducis.

Attendite Christiani prināpes ad q̄ impossibilem rem dux regem Christiernum ad egerit.

Haec ita acta esse tres prināpes qui aderāt iurabunt.

Ad quae eo actus esto à patruo suo Rex Christiernus.

Non negat rex se promississe, sed quod per uim promittitur leges irritum esse uolunt.

Promissio non omnis promissio est.

Advertite principes
Christiani, si non fuit
violenta extorsio à
duce regi facta, Si-
quidem ea, quae hic
scribuntur illic adhuc
terribilius erant.

Rex Christianus ta-
met si promisit vi ad-
actus non potuit tamen
promittere, quia erat
contra privilegia reg-
ni Noruegia unde pro-
missio ea cassa est.

Quidam consiliarius
ducis rumore spara-
serat regem cum ar-
matis venire qui non
nisi cum .xxiiij. iner-
mibus familiaribus ve-
nit unde multa milia
armatorum, erant ar-
cumquaque ad inter-
ficiendum

leges iubent. Quid quod & iura uolunt ultimam testantis uoluntate, si in id ui aut persuasionibus dolosis aut pertinacia adactus fuerit, nul- lam esse. Quanto minus deare possit ratum id haberi debere, quod per apertam indubiamque uim non tam impetratum fuit quam extortum? Alio- qui, cum ibi praesidia habebas patrie? Cur tot equites? Cur tam ingen- tem peditum & rusticorum numerum? Nudi, inermes eramus. Cur times? In ditione tua media eramus. Quam tibi uim intentari posse somnasti? Salicet uero num tibi rex Christianus patrie obses erat? Qui si tibi uim intentare uoluisset, an putas unquam ad te uenturum fuisse inermem, & omni penitus presidio destitutum? Et ex hoc tu uo- lenter extorsisti, ut polliceretur, quod prestari non posse aperte pro- testabatur. Vocæ prei. isti quid fieri uolebas. Dies illos tute indicabas: Arma, captiuitatem, & mortem intentabas (Namque ea quae sponte & ultro non promittuntur, & ex matura) deliberatione. Leges cassa habe- ri iubent, Quis estimabit illis promissionibus standum unquam esse? Po- teramus uero aliquid inueteratis regni privilegij derogare, quae ob- seruatuos, non autem perdituros, prius iurati solenniter eramus? Et tamen ut ea infringere nos coegisti, cum ut consiliarius eo ex regno in ius uocarem ad definitum statutumque diem adegisti, ut interea tra- ceramus, si parcere uoluissent minime id illis ob tempestates liberum esse posse. Age uero si in latrones incidimus, atque isthinc literis etiam da- tis polliati essemus, eo nos die Romae futuros, & Ierosolymis, iurum quia non obseruarem, fidem nostram regiam labefactam esse cau- sari posses? Quantum porro ab hoc absumus patrie? Aut quam uim uis tua à latronum malicia differabat? Nisi quod forte in latrones casu incidimus, in te uero etiam post fidem tuam nobis datam, atque in nostrae innocentiae testimonium. Caetera omnia latronum erant, Tristis facies Rarum alloquiū, minabundi oculi, obtorta superbia, Equorum fremi- tus, Armorum tinnitus, Satellitum tuorum armati cunei, Equitum in- ter syluas, & dumos delitescentes cohortes, Perditorum humanum, manus ad carnificinam exarata (Namque hoc pro textu consiliarius qui- dam tuus multa hominum milia euocarat, quasi cum ingenti agmine ueniremus. Qui non supra quingenti quatuor familiaribus, inque his nullo armato stipati ueneramus) obsessa itinera, ne quis etiam nuncius elabi posset, qui uim aduersus nos tuam proderet. Audiebantur illae fœnorose uoces. A familiaribus illis nostris tametsi pauca erant, la- trones tu

yrones tui uix manus continebant. Noctu dissonus clamor interdum
 merum silentium. Superbae requisitiones tue. Et fastuosa responsio.
 Hec quomodo à latronum consuetudine differunt? aut quantum inter
 est in illos quæ in te inuadere patruer? Nisi (quod uti prius diximus) spon-
 te ad te ueneramus, in latrones autem, ut sponte inuadamus fieri non
 potest. Deinde fide tua data ueneramus, latrones autem fidem ad se
 ut tuto ueniat non præmittunt. Quid commemoramus, quod uulgus homi-
 num ait, sola autoritate principum, qui est hic erant coeratum te
 quominus uim capiti nostro inferres? Quod tamen si, ut tum res erant
 satis metuebamus, integritatem nihilominus tuam maiorem existima-
 bamus quæ que et in innocente patruem, et regem, et cui sacramen-
 tum obedientie prestiteras, et cui ut ad te tuto uenire posset commea-
 tum prebueras, seuire te pateretur. Ut uero nunc res se habet, uide-
 ne non sit omnino falsum uulgi iudicium, quando non contentus es,
 omnem hereditatem à tra rationem admississe, nisi et famam in super et
 nomen patruelis omnibus mortalibus inuisum reddas, Atqui, age, ope-
 rare, enitere. Non euincas. Siluimus ad maledictiones tuas, et ad il-
 las tam diu ocalluimus. Nunc tandem in harenam tecum prodiuimus.
 Iure age, Responde, Num hæc ita acta sunt? Num is ordo, ea rerum
 gestarum est series? Et tamen omnem operam in id contulimus, ut consili-
 arij aduenirent. Confœderati tui Lubicenses, dum hæc tractarem, et
 à tra indictum bellum, totum Balthicum mare Pyratia infestum red-
 diderant, sinus, et portus ita obseruauerant, ut impossibile esset, pro-
 gredi aut nauigationem exercere, et tamen his in periculis non omisi-
 mus, quin in id omni diligentia conaremur, quod per uim tibi pollicati
 eramus, Non quod fieri posse id crederemus, sed ut tu testatam ha-
 beres diligentiam nostram, neu existimares in animo nobis non esse ius ti-
 bi tui permittere. Omnium Daniæ consiliariorum literas quibus se ex-
 cusabant ad indictum tempus transmisiimus, ut plane testaremur ad ni-
 hil tam iniquum à te cogi posse nos, ad quod non omnes uires impende-
 remus modo patrium esse te recordareris. Que cum talia sint nihilque
 inseruerimus, quod non confestum coram omnibus regibus et principi-
 bus testari parati sumus, nonne uidere potes, nihil esse, ob quod literas
 et sigilla non obseruata esse causari possis? Literæ obseruatae non
 sunt. Per uim tu illis potitus es. Impossibilia factu continebant. Et
 quantum in nobis fuit, obseruatae sunt. Quid ultra? Sigillorum rati-
 onem non

faciendum regem præ-
 rata, unde eodem mo-
 do in duam rex inuadit
 atque in latrones in-
 uadimus, nisi quæ dux
 fidem dederat latro-
 nes autem non dant.

Vulgo fertur quod
 dux occidisset Christi-
 erium regem, nisi ad-
 fuissent illi tres prin-
 cipes, id dicunt tam
 inimici quæ amici ipsius
 ducis, Et posteriora
 declarant ueri simile
 esse.

Dum hæc tracta-
 rentur ex professo Lu-
 bicenses confœderati
 ducis, ut reditum re-
 gis precluderent to-
 tum mare Balthicum
 obsederant.

Nihil hic insertum est,
 quod Rex Christianus
 non sit paratus co-
 ram omnibus regibus
 et principibus Chri-
 stianis, probare testi-
 monio principum.

onem non habuimus. Citra rationem extorseras, fieri non posse, ut
obseruarentur. assertum a nobis erat. Et ut rationem haberemus nihil
pretermisimus, quod & conscientia tua testatur, neq; infidari possunt
uiolenti illi predones, qui te tam inique in nos armauerunt.

Tametsi undecim
milia Marcarum mi-
nime ad tempus per-
soluta sint non fuisse
tamen rationem bel-
landi duci Holsatiæ.

Considerate hanc cō-
trarietatem factorum
Christiani principes,
& admirabimini al-
terius benignitatē al-
terius inhumanitatē.

Promat dux, ubi audi-
ta sit, uox regis male
de duce sentientis si
potest.

Hæc facta sunt
ducis & tamen à re-
ge timendum sibi fu-
isse ait, dum nouis se
foederibus alligasset.

SUPEREST ut tametsi minime undecim marcarum milia
persoluta sint, non tamen cum ratione queas literas non obseruatas es-
se, conqueri. Quando & per nos non stetit quominus non amplius con-
queri posses, & negotium Andreae Gelaubo dedimus, ut eam tibi sum-
mam persolueret. Demum & arcæ & nobilissimos uiros obsides ob-
tulimus, ut uel eo officio tibi satisfactum esse testari posses. Amicæ ad
te literas scripsimus, quibus precabamur ne hanc in nos culpam retor-
queres, obtulimus longe preciosiora, quanq; id ipsum quod tibi debebatur
magno precio excederent, quomodo ergo quantum in nobis fuit literæ
obseruatæ non fuere? Comparetur nunc utriusq; nostrum factum.

Tu impossibilia expetebas. Nos in ea quæ facta esse nequicunt, ta-
metsi frustra, omnibus tamen conatibus annisi sumus. Ob hæc, quia ab-
soluti nequicunt tam cruentum nobis bellum intulisti. Nos ne cum san-
guine nostro civile bellum gereremus in exilium concessimus. Tu cum
solemniter iuratus esses indictum conuentioni diem te reapere, diu
prius mortem intentaueras. Nobis cum tam iniqua proponerentur, re-
fragari nunq; tamen in animo habere potuimus. Tu domi tuæ quietus
sedebas medio in principatu tuo, & ut ad nos pro tractatu uenires
inducere non potuisti. Nos cum sciremus id tibi militum adesse ad te iner-
mes uenire nunq; ueriti sumus. Nos te amicæ, ut patruelæ decebat, inui-
tuimus. Tu ut patruum non deæt regem Christiernum intractabilem
hostem uocas, & tamen uideri uis magno in periculo fuisse, cum ad te
tam amicæ transcriberemus, cum tam patruelicæ de te semper loquuti
essemus. Non pudet istorum? Vbi audita uox nostra qua tibi intermi-
nati sumus? Qua consiliarijs tuis aut subditis tuis graue aliquid mi-
naremur? Vbi uisæ copie quas aduersum te conduximus? Vbi foede-
ra noua ferimus? Vbi hostiū clientes effecti sumus? Vbi cū imperij ho-
stibus pacem fecimus? Et tamen aliquid horum priusquam timere aut tibi
aut tuis potuisses agendum erat, nobis ne non in uanum timere posses.
Proh dolor, Fridericus patruus inermem patruelem timet, qui cum ar-
matis patris hostibus non dubitat in tam nefandam conspirationem ani-
mum adijcere. Fridericus supplicem patruelem insidiarum arguit,
qui tot

qui tot indignis modis proditus nunquam ulcionem meditatus est, et iste sane est licatus metus, qui in constantem uirum nonnunquam cadit, iste est, qui te adegit, ut bellum nobiscum capesseres. Timebas enim uitae tuae, timebas subditis tuis et praecipue consiliarijs. Nobis enim praesto erant, multa armatorum milia. Consiliarij nostri non desauerant, integra erat omnium fides. Classem paratam habebamus. Cum francis conspiraueramus, cum Lubicensibus et maritimis urbibus, foedus ferieramus. In caput tuum familiares tuos emerati eramus. Liberis tuis et uxori mortem intendaueramus. Vnde ergo non timeres Fridericæ patriae? Arces et munitiones nostras oppignorare tibi nolueramus, quod literae ad nos tuae possunt euincere, et nonne hic metus satis ingens ob quem uitam tuam, ditionem tuam, consiliarios tuos, et omnem plebem aduersus nos defenderes? Nonne satis ingens occasio ob quam in maturis etatis annis apertum dissidium cum patriae contraheres? Magna sane et nimis quae ingens. Maturus eras, Nihil non maturum facere potuisti, Senex eras, In te iuuenilium cupiditatum illexbrae cadere non potuerunt. Patruus eras, in te sanguinis ratio inesse semper comperita est. Noluiesses enim in extraneum, tamē quid intentare. Quantum in sanguinem tuum nisi te adegisset. Diomedea necessitas. Namque in iure tuo uiuere non poteras. Subditi tui in magno periculo constituerant, et haec omnia, nonne tibi pulchra uidentur, quae debeant inseri? Pulchra sane sunt. Nam licite timere poteras. Cadit enim ea affectio in constantes subinde uiros ne mirum uideatur quod et te eum in modum affecterit. Et audis haec patriae? Et legunt sordidi sanguisugae, qui te tam misere trafluxerunt. Qui te in totius orbis fabulam conuertunt? Quo enim iudicio haec scripta sunt in magno timore constitutum fuisse te. Deinde ut uitam et ditionem defenderes arma corripuisse? Quis est mortalium, qui non intelligat secus dicta esse, atque illi nomine tuo in Epistolam inseruerunt? Cur nos timeres? Cur bellum a nobis illatum iri crederes? Arces nostras oppignorare tibi uolebamus, uix sesquimense priusquam tu nobis bellum indixisti, et hoc obtulissimus quæso, si in te arma conuerture in animo fuisset. Sed tam uecordes eramus, ut nostra tibi praesidia traderemus, si minima aduersum te bellandi cogitatio menti insedisset? Cur nobilissimos uiros obsides offerebamus, quorum fida opera egregie uti potuissimus si bellum magis quam concordia placuisset? Tam ignari omnium bellorum sumus? Tam re-

K rum omnium

349
§ govixōs

Ad id quod dux ait, ad defendendam uitam suam se bellum suscepisse, Attendite hanc Ironiam principes.

O egregia uerba ducis qui se et subditos in timore constitutos fuisset ait.

Nullus hominum non intelligit ridiculum esse quod dux inseruit ex pistole pro uitae suae defensione se arma corripuisse.

Probatum manifestissime rex non uoluisse duci bellum inferre.

Rex arcas suas uix sesqui mense obtulit priusquam dux illi bellum indixit.

Rex obsides dud ob-
tulit, quomodo ergo
bellum uolebat?

Deinde etiam si rex
uoluisset bellū aduer-
sus ducem erat illi in-
possibile propter Sue-
torum et Lubicensiū
rebellionem.

Rex in subditos
ducis non fuit exacer-
batus, ut inde possit
dux argumentum de-
sumere se uoluisse de-
fendere subditos suos

Regem nulla in
parte iuri ducis dero-
gasse, sed auxisse e-
tiam.

Ad arborem se-
curis iam posita est,
Deus futurus est hu-
ius causae iudex.

Liberum est duci
regem inuidia apud
omnes homines asper-
gere, Rex autem ad
deum, qui omnia me-
lius cognoscat puocat.

rum omnium militarium imperii? Sed etatem tamen in his contriui-
mus, ne ita existimes caruisse prudentia nos, ut si bellum cordi fuisset
protinus, ut oportuna tibi presidia tradcrentur esse assensus. Parte al-
tera cum iam rebellasset Suetia obsideretur Stocholmus terra undiq; e t
mari. Lubicenses Elsingorum maritimam urbem magna classe inua-
sissent. Spolia undiq; coacruarent, Pyratia totum mare infestum red-
derent, exhausti tot bellis essemus, quomodo aduersum te bellum po-
tuissimus machinari, quippe qui alijs impares eramus non ignoraba-
mus a tui accessione locupletatis, longe maius negoaium nobis adfutu-
rum. Quomodo ergo timorem intenteremus tibi patrie? Quomodo
ditioni tuae grauiam minaremur? Quomodo in subditos exacerbati esse-
mus? Aut quid hi commiserant, qui te ducem fuerant prosequuti?
Ridicula haec sunt, si comminiscere tanto magis minime ferenda, ut pas-
sim prodeant. Ius tuum tibi semper inuiolatum permansit. Cur cau-
saris ergo in eo non potuisse uiuere te? Qua nos in parte iuri tuo de-
rogauimus? At auximus uero semper idq; praecipue nouissimo tracta-
tu dum nihil nisi ex utriusq; partis consensu iudicatum iri admisimus.
Auximus, dum quod Caesaris munificentia beneficiaum consequuti era-
mus id tibi et heredibus tuis remisimus, istud si iuri tuo derogare potu-
it, quid tandem fieri potest, quod idem promoueat? In extraneum
uoluisset hunc impetum conuertere. In patriam tamen decorum exi-
stimasti, si maturi senij uires experireris. Experire uero nam ad ar-
borem securis posita est, radicem ferijt. Propone deum futurum cause
nostrae iudicem apud quem neq; proditores illi, qui te seduxere, neq;
quadruplatorum auaritia, qui tibi imposuere ullum unq; locum habi-
turi sunt. Illic innocentia nostra aperta erit. Liberum nunc est subsan-
nare. Liberum est calamitates nostras in opprobrium uertere. Libe-
rum est hostem inexpiabilem, et ut tu adhuc loqueris illesum appella-
re. Christiernū regē patriae tuae, qui si omni humano auxilio destitu-
atur, caue ne diuinum defuturum arbitrere. Cuius respectu neq; opes
tuas, neq; auxilia tua, neq; maturum hoc senium tuum aliquid est. Con-
fringt enim gladium fortium et potentiam potentum comminuit

ILLVSTRISSIMVS HOLSATIAE DVX.

EX QVO etiam dilectiones uestrae facile perapere possunt,
quod nos

850
quod nos solum ex magnis rationibus & causis patruelis nostri & extrema humana necessitate in tale bellum compulsi simus.

ILLVSTRISSIMID. CHRISTIERNI,
Daniae etc. regis, ad supradictum Illustrissi-
mū Holsatiae ducis patrui sui articulum
RESPONSIO.

MAGNAE SANE RATIONES FVERE, quas prius expressisti, ex quibus omnes facile perapere possunt, iure adactum fuisse te, ut cum patruelle in apertum bellum descenderes. Imo uero ex quibus omnes perapere possunt q̄ ab omni ratione bellorum abhorreas nisi unica aut libido regnandi aut auaritia, pro ratione sumatur. Nam cause, quas hic prescripsisti, nullae sunt. In preiudicium Holsatiae nihil fecimus. Furcae erectio somnium est, atq; ut erecta sit, nihil ad te, & pudet sane refraicuisse tam ineptum uulnus & tamen hoc posterius, mirum quantam tragediam excitat, quantam tyrannidis notam nobis inurit, quasi eo id studio fecerimus, ut tristius aliquid patruo intentarem. Cum ad hunc usq; diem nihil tale sciamus factum esse, quale tu comminiseris, atq; ut ita sit nihil penitus nobilitatem tuam lesam esse conqueri possis, non hercle magis q̄ si publicum latronem cum uideres ad supplicium deducā, in tui ludibrium confestim arbitrarere factum esse, quod in illum iudices animaduertent. Iudicium latum inter equites non tam ingens malum est, ut protinus bello uindicari debeat, ut taxamus iure latū esse nondum ob signato compromisso. Deinde gratificum id fuit beneficium nostrum cum tibi id concederemus, quod hactenus eo in genere nemini datum fuit. Tum cum ad id aequitatis causa deduceremur, quam omnino omisisse non oportuit. Certe quod in illam semper proni fuerimus, tot regnis nobis constitit. Undecim milia marcarum, quod ad tempus persoluta non sunt, quanq̄ omnem laborem, ut persoluerentur nauauimus, & arces & obfides obtulerimus, si digna ratio est, ob quam patruelis a patruo, tot regnis spoliaretur, ateri iudicent, & habebis tu certe in numero eorum, qui sua ob cupiditatem prostituerunt, audiesq; id uelis nolis unū hac tempestate esse te, qui ob septem florenorum milia sanguini tuo exodium interminatus sis, patruellem exegeris. Totum orbem tumultibus

K ij implueris

Ex rationibus ducis omnes perapere possunt nullo iure adactū fuisse ducē ut cum rege bellum gereret.

Epilogus omnium obiectorum ducis.

Alia responsio ad erectionem illam furcae somniatam.

Alia ratio de iudicio lato.

Rex ob iustitiā expulsus est, Nam semper illius rationem habuit, quod illi tot regnis constitit.

Alia responsio de undecim milibus marcarum.

678
Rex ad duas hebdo=
domadas postea per=
soluturum se recepit
illa undecim milia
marcarum, & interea
offerebat obsides no=
biles uiros & arcēs.

Rex fatetur hanc
culpam, sed non debu
it tanti esse apud du=
cem statuto tempore
7000 florenorū nō
persoluisse, ut proti=
nus sanguinem suum
ocideret.

Dux summam cā nō
repetiuit, quod tamen
in bello fieri debet.

Dux cōfestim ubi sum
ma ea persoluta non
fuit bellum gesat ta=
met si non tam ato in=
dixit, Nam sesqui=
mense gesserat prius=
quam in dixerat.

De controuersijs alia
ratio.

impleueris tria regna à sacramento legitimo auerteris, stirpem tuam
diffamaueris, Nobilitatem quadruplateribus ob septem milia florenno=
rum uendideris. Hæc fuit tam ingens pecuniæ summa, ob quam patruæ
li mortem intentasti, ob quam paulo serius persoluendam forte ad heb=
domadas duas, cum interea & arcēs & obsides habere posses, totam
Germaniam ciuilibus discordijs inuoluisti. Sacratissimi Cæsaris soror=
rem charissimam coniugem nostram donatione propter nuptias spolia=
sti, Liberis nostris insontibus insidiatus es. Hoc solum crimen diluere

non possumus. Verum est enim persoluta non esse, septem florenno=
rum milia, nisi forte interpretari quis uelit a nobis persoluta esse,
quum mandatum, ut persoluerentur fecerimus, demū quum resissere=
mus persoluta non esse, excusationem miserimus, arcēs & obsides
obtulerimus. Ceterum nolimus amoliri culpam. Fatemur minus
bene factum esse, quod persoluta non sunt. Interq; ea quæ nobis ob=
icasti in hoc solo succumbendum nobis esse cognosamus. Sed hoc ad
causam tuam nihil pertinet patruæ. Neq; enim digna occasio oblata e=
rat, ut iure bellum capesses, quod ad præfinitum tempus pecunia The

saurarij inauria, persoluta non fuerit, Solent enim, qui bellum medi=
tantur fœdalis præmittere. Res repetere. Illi demum si uiolentius ha=
beantur, aut hæc repetitæ non reddantur, tum demum legitimam si=
bi occasionem concessam putant, quare ui id ipsum nascantur, quod
ultra sponteq; acquirere non potuerunt. Tu autem Fridericæ patruæ,

quando ad nos fœdalis tuos res repetitū misisti? Quando quod perso=
luta non sint ea aurcorum milia conquestus es, nisi cum bellum in=
ferres, nisi cum indiceres, & cōfestim gessisti tu quidem: indixisti
autem post sesquimenssem. Prius sane neq; fœdalem miseris neq; res
repetiueras. Tantum abest, ut negatæ tibi fuerint. En egregiam occasi=
onem, tam cruentæ discordiæ. Istud Christiani est patruæ officium?
Controuersias ad te mittere non potuimus, quod & aperte protestati
sumus. Priuilegias & indultis quæ ex Segeberga delata esse conquere=
baris potitus es, & nos ad utilitatem tuam transtuleramus. En capita

rerum, quæ si digna sunt, ut cum publicanis aduersas nobilitatē conspi=
reres tute perpende. Hæ sunt ingentes illæ causæ & bellorum ratio=
nes aduersus patruælem assumptorum adque te maxima, quæ homini
accidere potest, necessitas impulit. Alias enim neq; uiuere poteras, neq;
iure potiri poteras, neq; tua tibi ditio incolumis & salua remanebat.

Consyderas

851
Consideras uerborum lenocinia? Quid dicturi sunt reges & principes, qui contextus tui rationem & iudicium sunt exeraturi? Num speciosa hæc supremam necessitatem. Humanam necessitatem aut si maius que homini potest accidere in ludibrium tuum conuertent & contumeliam? Apertum est enim quod ad id ne minima quidem te ratio impulerit, tantum abest, ut suprema & plusquam Diomedea necessitas. Ita illud dunt honori tuo nebulones illi qui hæc nomine tuo euulgarunt. Illorum tu dementiam si prudens fuisses perpeti non debuisses tam impune grassari, ut libello edito palam facerent simplicitatem tuam, ne enim auaritiam, & dominandi libidinem dicamus, ius patruelis uetat, qui equior tibi longe esse mauult quam ipse specimen equitatis tuæ edidisti. Neque uero causa hæc nostra dicimus. Longe enim melius nobiscum egisti, quam accusationem aduersus nos tuam euulgari passus es, quam si hactenus suppressa fuisset. Quod plerique longe maiores tibi nobiscum similitatis rationes esse existimauerint, qui ubi tua hæc facili diligentia perpenderint. Visuri sunt quedam quæ de nobis dicuntur uera non esse. Ne quid magis addamus, quandoquidem commendari non cupimus nisi ut commendari possimus iure efficere potuerimus.

ILLVSTRISSIMVS HOLSATIAE DVX.

VNDE petimus & amice requirimus. si forte à prænominato patruelle nostro, & hoste rege Christierno scriptis & petitionibus querulosis alioque ullo modo ad consilium consolationem suppeditas, & auxilium requisiti fueritis, ut eidem nullum locum nullamque fidem detis neque illius petitiones promoueatis. Neque ut uestri subditi id faciant admittatis, sed potius nostri uos misericordia ob ingentes tribulationes suppeditationes, subiectiones, & inimicas intentiones amice Christiane propenseque tangat. Id ipsum erga dilectiones uestras sincere promereri uolumus. Et officium agnoscere illiusque sempiternam memoriam habere. Datum in obsidionalibus castris ad Hafniam sexto die mensis Iulij. Anno domini .M. D. XXIII.

ILLVSTRISSIMI DOMINI CHRISTIERNI
DANIAE, ETC. REGIS AD SVPRADICTVM
ILLVSTRISSIMI HOLSATIAE DVCS
PATRVISVI ARTICVLVM
RESPONSIO.

K iij

Digna

Ridiculum quod dux ait, ob summam necessitatem se compulsum fuisse, Germanice, hochste menschliche not.

Quam ridicule nebulones illi ducis consilij illius simplicitatem traducerunt.

Rex Christiernus gaudet, quod dux librum aduersus eum euulgarit eo quod iam notum fiet utriusque ius prius tantum multa existimabant longe maximas rationes esse duas ob quas bellum gereret quas in hoc ducis libello sane desiderabunt.

Egregia petitio ducis
qua omnē fidem regi
petit derogari.

Rex non petit fi-
dem duā derogari in
his quibus illi fidē ad-
hiberi posse, respon-
siones Illustrissimi re-
gis patiuntur.

Rex Christiernus
hostis nomē nunq; tri-
buit patruo suo Hol-
satie duci.

Rex Christiernus
patrum non prouo-
cauit, Neq; prouoca-
bit etiam unq; sed
laccessitus unq; desinet
respondere.

Ex quo dux fidē
petit regi derogari
magnum argumentū
colligitur iuste causę
regie alioqui si iniu-
sta causa regis esset
debebat dux petere ut
audiretur rex non au-
tem repelleretur

Rex Christiernus
omnes prināpes pre-
catur, ut patruo suo
Holsatie duā fidem
adhibeant si iure uin-
cere possit.

DIGNA certe quadruplatoribus & publicanis petitio, qua tu
omnem nobis fidem derogari petis Fridericę patruę. Nos sa-
ne si iure agere potes nullam cupimus fidem tibi derogari. Petimus a
regibus, & prināpibus ab omni statu conditioneq; hominum, ut omnem
tibi locum ius tuum proponendi tribuant, omnem tibi fidem si uincere
iure potes adhibeant. Tantum abest, ut hoc male dictiouis genere te-
cum contendere uelimus. Quorsum enim pertinet, quod tu regem Chri-
stiernum hostem uocas, qui ne hoc te nomine uocare deberet hactenus
siluit? An credis honorificum id esse tibi, quod regem Christiernum
hostem esse tibi arbitrere? At is tamen eam tibi nuncupationem nunq;
tribuit. Neq; enim uult, ut aliquando dictura sit posteritas: Christi-
erni primi regis fortissimi, & prudentissimi sobolem, eo in se odio de-
bacchatam esse. Tibi liberum remittimus, ut mille nominibus, mille
conuicijs nos laceres. Neq; respondebimus enim tibi nisi si quando si-
lere nos rei indignitas non patiatur. Prouocabimus autem minime,
neq; permittemus interea, si quo modo possimus, senio tuo ab ignauis-
simis proditoribus ita illudi. Quorsum & hoc, quod nullum locum
nullamq; fidem nobis dari tanto uerborum apparatu deposcis? Hic
tam cecutiunt proditores tui, qui ad hæc tam ridicula simplicitatem tuam
pepulerunt, ut non uideant quantum hac una petitione suis partibus de-
trahant? Atqui si nullam esset nobis aduersum te ius aut si probe con-
suis esses quā indigne tecum egissemus, cur derogari nobis omnem fi-
dem deposceres? Veritatem adeo latere tu posse unq; existimasti? Aut
quod epistolam atrarationem tua magna cum infamia, nostro autem
maximo cum gaudio euulgaris, ut nobis omnis confestim fides deroge-
tur protinus rere futurum? Falleris autem & deciperis patruę. Num
audisti aliquando tu ueritatem palmę arbori similem esse, quę quando
fortius deprimatur, tanto maiori mole sursum erigitur? Ut oculatur,
ut deprimatur omniū in nos prināpium conuersione efficere conatus es.
Frustra autem hæc omnia patruę, uincet enim uolente nolente te, &
fraudes iniquorum in totius orbis theatrum exponentur. Nos omnes
prināpes precamur, ut tibi fidem adhibeant si iure uincere possis. Sed
constius es rerum tuarum patruę. Nosti q̄ nulla occasione nisi unica do-
minandi libidine in nos impetum conuerteris. Nosti si ius audiatur in
eo tibi succumbendum esse. Id iudicant egregij articuli tui, quibus oca-
sionem qua nos expulisti prescribis. In quibus si quid esse possit, quod
tyrannidi

85
tyranni di isti tu. occasione prebere potuerit reliqui omnes mortales
existiment. Sed ut optima tibi fuisset nos exigendi ratio, an tu protin-
uus in nos omnes principes omnem populum exatere debuisti? Quis
hoc tibi persuadere potuit, ut tam execrabili odio sanguinem tuum pro-
sequereris, ut apud principes & populum nullum illi locum reliqui
esse uelles? Quem uero unquam tam impium fuisse legisti, cui non aliquis
locus ab hostibus permissus sit, in quo miseram uitam superuivere,
liberum non illi fecerunt? Fac tyrannum sceleratissimum, perfidissi-
mum, fallacissimum, nequissimum, crudelissimum, Finge Busiride, Pha-
lari, Dyonisio Siaculo, Tarquinio Salmoneo Mezentio deteriolem.
Finge reliquos omnes quorum memoria apud omnes homines ob in-
fandissima, queque execrabilis fuit pre rege Christierno patruale tuo
bonos esse, Sanguinis nihilominus tui rationem esse decauit eam apud te
patrum, que illis fuit tyrannorum exactoribus. Siquidem & Dyo-
nisio Corynthus permansit. Tarquinio, Hetruria. Mezentio, Lau-
rentes. Neque uero, ut ex his pellerentur, Tametsi infanda perpetra-
rant elaboratum est. Nos cum in te nihil indignum commiserimus, of-
ficia uero nostrum iactare etiam possumus, qua audes fronte, ut nus-
quam audiamur nusquam consolationem nusquam suppetias nanascamur
requirere? Adeo te rerum ignorantia libido inuasit, ut extincto rege
Christierno patruale tuo per sceleratissimum nefas occupatas ditiones.
Libere tibi cessuras arbitrere? Minime uero. Minime Fridricæ pa-
truc. Neque enim deessent, qui mortui cause patrocinarentur, quando
fidei non posset ut non omnia in lucem tandem proditura sint, & par-
te per sceleratidictiones eadem facilitate amittantur. Cum presertim ne-
que tam iniqui aduersus importunitatem tuam fuerimus. Principio dum
non admodum magnum duceremus esse, quod filius tuus Christiernus
compromisso in quod nos adgeras subscribere noluit. Ad quod tamen
ille obligabatur tua etiam ex pactione, ut minime uideri mirum posset
si que in nos minime obseruata contorqueas eadem a nobis ratione dilui-
posse, quum primum illi pactioni non stetisse, te facile possumus euincere.
In eo enim totus disceptationis cardo uersabatur, quod operæ pre-
cium esset, & a te confirmari compromissum, & ab heredibus tuis in-
cum tenorem acceptari. Quod cum ne perficeretur per te steterit, quis
idipsum etiam si non amoliremur nobis uicium uerteret? Deinde cum to-
tum Holsatiæ ducatum in usum tuum donec iure negotium transigeretur
obtulimus

Vt optima fuisset Holsatiæ ducatum Christi-
erni exigendi ratio
non protinus debebat
omnes principes in e-
um prouocare.

Nullus unquam tyranno-
rum tam impius fuit
cui non permissus sit,
aliquis locus in quo
uitam miseram conte-
reret, exempla sub-
iunguntur.

Rex Christiernus nunc
qui iniquus fuit aduer-
sus importunitatem eam
compromissi.

Iunior dux Holsatiæ
non subscripsit com-
promisso quod tamen
cautum erat, ergo per-
fectum compromissum
non fuit proin ad id
non obligabatur rex.

Regis oblata si dux à bello desisteret dpnec causa iure determinaretur.

Illustrissimus Holsatiae dux ab usurarijs & mitratis scortatoribus inductus noluit tam speciosis oblationibus factis suam causam iuri committere, sed animos hominum confectis iniquissimis intentionibus tradidit & auertit.

Rex Christiernus ex quo ius adhuc consequi non potuit corā deo ius suum tandem consequetur.

EPILOGVS
totius causae.

Rex Christiernus palam se offert hic statum iudicium omnium regum & principum.

Rex Christiernus dum hostis esse non uult tametsi dux illi hostis est, Comparetur utriusque modestia.

obtulinus, si pacem non bellum expetisses. Postea cum totam septentrionalem. Intima eadem conditione. Denique cum omnem causam nostram Holsatiae nobilitati determinandam relinquere proposuimus. Haec oblata tibi sunt, tanti uolebamus constare nobis pacem si tibi eam acceptare cordi esset. Sed induratus eras: Induxerunt te publicani illi, qui ut auro genus tuum uenderes, ut proderes, ut interimeres conduxerunt: Induxerunt proditores illi mitratis scortatores, qui te religionis, protextu in nos tam acerbe instigauerunt. Quid uero quod prius diximus facere nos uis patriae? Si principes nobis infestos reddis si Caesarem, si regem exacerbas, si cum quadruplatoribus omne in nos hominum genus passim exatas excussis iniquissimis libellis, & confectis decem milibus mendaciorum, quae omnia iure diluere possumus. Animos tamen hominum in pristinam integritatem redigere non possumus. Deum tandem equitatis iudicem aduersum te interpellabimus. Coram hoc causam tibi reddendam huius perfidiae, quod sacramentum nostrum exueris, quod uxori, quod liberis innocentibus, quod nobis mortem intentaueris quod tot regnis quae tua non sunt spoliaris, quod omnem populum in periurium deduxeris, quod Caesarem principesque omnes, quod equum, quod ius contempseris, quod tot impudenter & contra conscientiam tuam inserueris, quod mitratis illis scortatoribus tam imprudenter accesseris, quod lenonibus auctoritatem maiorum malorum perpetratorum prebueris, quod hoc in maturo senio tuo non resipisceris, quod tuis contentus non fueris, quod contra meritum hostem tu patriae tuum uocaueris, quod omne ius contempseris, quod uiolenter contra rationem in compromissum nos adegeris, quod nobilitatem publicanis pecunia prostitueris, quod ad ignauissimos ad sordidissimos, ad auarissimos homines contra sanguinem tuum destitueris, quod in fratrem tuum omne hominum genus promiscue commoueris, quod per uim omnia attentaueris, quod nihil principum definitioni, nihil illorum auctoritati tribueris, De his rationem reddendam esse tibi, cognoscat. Ius & equum hactenus contempsisti. Illis si adhuc stare uis nos tibi liberum permittimus parati sumus enim in tam iniqua, ut tu putas, causa nostra, omnium principum iudicium omnium hominum censuram admittere. Ad nunc aperte coram omnibus attestamur. Deus faxit, ut in saniore mentem redeas quando nos esse hostes tibi, qui nobis hostis es nolumus patriae, Vale.

S C E P P E R V S

Summarium

8535

SVMMARIVM

EORVM, QVAE IN EPISTOLA ILLVSTRIS-
SIMI DVCIS HOLSATIAE AD SACRVM
CAESAREVM REGIMEN TRANSMIS-
SA CONTINENTVR QVOD IN
NVRNBERGAM NORVCO-
RVM CONVENERAT.

ANNO DOMINI M. D. XXIII.

ILLVSTRISSIMVS HOLSATIAE DVX.

INTELLEXIMVS QVOMODO

Illustrissimus princeps patruelis noster atq; a-
pertus inimicus, Dominus Christiernus quon-
dam Danorum rex nos coram sacra Caesarea
maiestate, & illius regimine, & illustrissimo
prinape Domino Ferdinando prinape Hispa-
niarum Archidua Austriae, adiunctis simul
alijs aliquot electoribus & prinapibus sacri
Romani imperij: & conquestus est tanq; nos atra ius & omne aequu
regnis Danie & Noruegiae, deinde duatibus Slesvico Holsatia &
Stormaria illum spoliauerimus, & ui abstulerimus. Vnde a uestra
maiestate, Vestrisq; dilectionibus, & alijs pro consolamine auxilio,
& suppetijs institerit, utq; nos apertos hostes Romani imperij, &
illius contemptores declararemus, petierit. Sed & uestras dilectio-
nes aduersus nos inatire conatus sit. Ex quo ergo haec a patruelle no-
stro tam inique in nos sunt, interea emisimus aliquot articulos, quibus
ostendimus, & qua ex ratione in tale bellum coacti sumus perscripsi-
mus, Tamen si plures adiungi posse saebamus per quos taliter a nobis
emissos fidem facere possimus, Quos quidem ad uestras dilectiones,
his literis appositos transmittimus. Ex quibus .V. D. faale intelli-
gent, q; supraqua q; paterne nobis hereditates interceptae sint finaliter
etiam patruelis noster modum perscrutatus sit, quo nos ut Holsatie du-
ces ex sacro Romano imperio cogeret, & absasum membrum illius fa-
ceret, & subextraneam nationem deduceret. Quod in simili aduer-
sum confederatos nostros Lubicensis, & alias maritimas urbes, ela-
boratum est. Qua propter nos adiunctis supradietis, qui omnes in

L sacri

sacri Romani imperij limitibus continemur diu atra consolationem per-
mansimus & sub sacro imperio, & Germania natione tutari nos,
quemadmodum à maioribus nostris accepimus coacti sumus, quo etiam
modo accedente diuino auxilio in hunc usq; diem perstitimus. Vnde
nulla uis aut uiolentia patrum li nostro illata nobis tribui potest, sed
longe magis.

ILLVSTRISSIMID. CHRISTIERNI DANIAE etc.
REGIS AD SVPRADICTAM PARTEM
EPISTOLAE ILLVSTRSSIMI HOLSA-
TIAE DVCIS PATRVI SVI AD
CAESAREVM REGIMEN
TRANSMISSE
RESPONSIO.

MERITO sane intellexeras patrum id unum moliri nos.
Quandoquidem iure agere semper uolumus non, quemadmo-
dum tu facis, aperta uia atra equum & iustum, qui quo tempore in iudicium deberes descendere, arma induis & cum mulieribus & inson-
tibus bellum geris. Institimus ut Romani imperij hostis declarareris id-
ipsum si promeritus eras cur non eniteremur in Talionem non quam-
admodum tu agis uitae tuae aut liberis tuis insidiaturi, sed ut hoc timore
tot maximos principes aduersum te exatandi in ius pronicer fieris, atq;
in eo ageres an tibi iure deberent, quae per uim tam inique abstulisti,
Quod si in causa superior esses parati essemus in perpetuum cedere,
& ab omni nos hominum consortio uindicare. Sin minus autem causa
esset, ob quam imperij hostis dicereris, dubium esse non potest, quin
neq; id ipsum, ut promulgaretur principes admissuri essent. Et expo-
suumus nos ea quidem, quae arbitrabamur causae nostrae apud scuerissi-
mos iudices patrocinatura, qualiter nos regnis, qualiter principibus
exueras, & uere exposueramus, quod & tu modo negare non po-
tes. Exuisti enim & charissimam coniugem nostram, quae si quid ad-
uersum te promeruit, cur non exprimis. Id te docuit clarissimus pa-
ter tuus, idemq; auus noster Christiernus primus, prudentissimus &
fortissimus princeps? Id te docuit genus tuum, quod nunq; cum inno-
centibus semper autem cum uiris tui strenue uires exerauit? Hec obij-
cebamus

Rex non negat se in-
stitisse, ut hostis Roma-
ni imperij dux decla-
raretur siquidem id
meritus erat.

Exposita à rege corā
principibus.

Ducem non docuit ge-
nus illius cū innocenti-
bus et mulieribus bel-
lum ut gereret.

85
debamus tibi patrie. Neque enim latere uolumus, quae palam publicaeque, ut proponerentur institimus. Causabamur in te ius et equum, quod ad ius prouocantem patriuelem aspernareris. Quod si hic lubet recensere Lerna illam malorum, quam nunquam poteris interimere: facile fieret, ut colores tuos hic tibi subijceremus ob quos non meritus eras modo imperij, sed omnium regum et principum totius orbis capitalis hostis declarari. In illud quidem multa commiseras plurima. Nam et hostibus uires suggeris, et omnes principes abominaris, et imperij feudum atractionem a ueris heredibus alienas et contra imperij edictum publicam Germaniae pacem primus infringis. Quod si uero communi imperij consensu indictum erat, ut qui primus bellum contra imperij consensum cepisset is statim banni imperialis, et interdicti reus haberetur, cum haec omnia feceris, cur ex praefixo in id non elaboraremus, quod contra omnem excusationem tyrannide tua promerueras? In omnem nobilitatem id commiseras, quod regem, quod patriuelem, quod de te semper tam optime meritum interimere uolebas, quod innocentibus liberis mortem interminatus eras, quod charissimam coniugem nostram donatione propter nuptias spoliaueras, quod contra occasionem, regem expuleras, quod aduersus nobilitatem cum publicanis et fullo-ribus conspiraueras, quod illis sub signis uilis transfuga mereres, sub quibus optimi quique, quadruplatores sunt. Nolumus omnia recensere. Nam et apertum hostem nescimus, quomodo eum uocari posses, qui te cum iure potest contendere. Sed tu quidem, ut eam a te culpam amolireris, aliquot articulos transmittere te ais. Et gaudemus sane, quod tam ingeniosos ad prudentissimos principes miseris, quando facile apertum erit, quam equa in causa elaboraueris. Respondimus enim his se tamen ut responderi illis deberet, promerebamus. Nam anilia nugamenta erant, quibus ostendebas impudentiam tuam. Libet enim et tecum apertius loqui, ex quo apertos hostes nos uocas. Iudicabunt haec et ridebunt homines, et insatiam auaritiam tuam admirabuntur, quid promouerimus non referemus. Liberum enim erit perlegere. Certe unum uolumus, nempe et articulos, et epistolam tuam in unum manipulum colligere, et quemadmodum tu articulos epistolae, ita nos responsionem responsioni adiungere. Plures uero si tibi praesto sunt, quos possis adiungere, cur non euulgas patrie? cur non emittis? Non deprecamur enim. Neque tibi fidem derogare uolumus, quod ut nobis

Lij   si nullos

facile posset ostendere rex, duam meritum esse non modo imperij sed totius orbis declarari.

Cause propter quas meritus erat, dux ut imperij hostis declararetur.

Cause propter quas dux meritus erat totius orbis hostis declarari.

Dux uocat regem apertum hostem cum tamen rex possit iure egregie cum illo contendere.

Responsio ad id, quod scribit dux se transmississe articulos illos impressos ad principes.

Dux dixit plures esse sibi si uellet unde petit rex, ut euulget si quid habeat et ostenditur nihil habere.

Solutio omnium quæ
à ducæ Illustrissimo
regi obijciuntur.

Nunquam dux pro-
bare possit id ipsum
quod regi obijciat.

Responsio ad id quod
dicit dux regem uolu-
isse illum ab imperio
alienare.

fiat nullus constatus pretermittis. Sat tui sat immunes sumus innocen-
tia. Tu illam nullis articulis labefactare possis. Macheram tuam non
ueremur plumbeam illam, & Luteam. Longe fortior Urbina domi
nobis est. Atqui uide, qui facere fidem possis plures tibi domi tuæ esse,
qui adhuc nullum producere potuisti e quo lesum te iure conqueri pos-
ses, ne quid amplius dicamus. Nam si in omnibus inde tyrannidis tuæ
& inhumanitatis specimen adijceremus non admodum aduersum ue-
ritatem eniteremur. Siquidem et id euiamus prius, & si plura requiris
nondum tam deserati sumus, ut non facile inceptijs tuis tragulam inijcere
queamus. Illis rationibus tu bellum intulisti, quæ cum nullæ sint tute
perpende nondum constituisse tibi, cur bellum committeres nisi ob unicam
regnandi libidinem & infamem propensitatem, quam aduersus om-
nem nobilitatem conceperas. Paternam enim hereditatem non tibi un-
quam abstulimus. Respondimus enim longe quam tu obicisti diligentius
& uerius. Refragari si potes in medium prodi, age. Causam commit-
te iudicio. A sacro Romano imperio alienare te, neque uoluimus neque
potuimus unquam. Impudens mendacium est & cui pridem diu respondi-
mus. Iudicia illius si quæ habeas, quæso committe, ut producantur.
Impudenter enim ut multa comminiscere quis prohibere potest tantum
euincere ipsa non mentiri te. Sin minus omnem ueritatem tua tibi impru-
dentia adimere poterit. Siquidem & nos si in animo haberemus iocari
tecum multa comminisci possemus, falsa illa quidem sed tamen ad mi-
seros animos irretiendos sat idonea. Verum si quando in iudicium uo-
cares nos tum demum nostram nos impudentiam proderemus. Idip-
sum nunc tibi sane continget, quando ostendere id nunquam poteris, quod
ut apertam in nos inuidiam conates proposuisti. An uero ad id allude-
re uelis, quod à Cesare pridem impetrauimus, nimirum, ut à nobis eos
ducatu in feudum susciperes? Atque beneficio nostro id consequutus
es, ut quod Cesaris munificentia nobis elargita erat, id ipsum tibi remit-
teremus. Neque uero tametsi non remisissimus ab imperio abalienare uo-
luimus te, quando quidem familie nostræ id Cesar non omnibus pro-
miscue Danorum regibus concesserat. Atque ut alijs subinde contulisset,
quid hoc ad nos, quod illius sacra Cesarea maiestas elargitur? Et
non consideras interea tu quo hæc iudicio ad Cesarem transmittis?
Nescis enim dum hæc prodixis quantum illius nomini, quantum iudi-
cio detrahas? Concessit enim ut feudum illud nobis cederet. Hoc si inu-
quum

quū est, ille iniquū fecit, quid ad nos culpæ huius præiudiciū? Vi non an-
nisi sumus. Neq; potuimus uero urgentibus tot grauibus bellis tale quid
moliri. Atq; ut omnibus defuncti fuisset, cū iperio tamē impar nobis
dimicatio futura erat. Quid ad hæc respondes? Num fœdus nū francis
contra imperium contraximus? Sed nolumus id ipsum iterum refri-
re. Nam imperij membrum illud tuum, & sub nobis membrum est.
Cæsareum illi ius permittimus & permisimus. Iudicij appellationem,
Cæsari non derogauimus. Ad nationem extraneam, Tu Danos putas
neq; conferre uoluimus, quando neq; illorum tam ingens erga nos me-
ritum fuit. Neq; istorum tam ingens demeritum & commissum. Vo-
luimus igitur alienare te, & sane si uerum est hoc, uoluimus quod
perficere non possumus. Vestræ uobis uires maiores sunt. Iudiciū pre-
buiisti cum publicanis tuis, quos tamen egregius prece eiusdem culpæ con-
uictos defendere conaris. O egregium patroanium Cascus Cascum?
Holsata Lubicenses, & hi Holsatam. Egregie sane quod in finibus
Romani imperij constituimini, quid hoc ad negotium? Ideo iuris uo-
bis unq; ratio derogata est, quod in finibus & limitibus habitatis? Si-
quidem neq; tam uastum est Romanum imperium, ut non queat ubiq;
iusticiam subministrare. Neq; tam imminentes uobis hostes habuistis, ut
magni intersuerit, si suppetiæ ad uos non transmitterentur. Sed nosti,
quos nunc patronos habes Fridericæ patruæ? aut si mauis quorum tu
nunc patroanium suscepisti? Tu quomodo illos, qui sese non cognos-
cunt, qui terræ filij sunt, cognoscere possis? Non pudet fullonibus
sanguinē tuam coniunxisse? Non pudet coriarijs accessisse? Quos
non conuertere, non in meliorem uitam reuocare unq; queas? Quid illi
agunt interea queris. Sane si nobis credas, admirantur stulticiam tuam,
quod te eo adegerint, ut illorum tu uiolentiæ patroanere, & pro sor-
didissimis quadruplatoribus egregius princæps & prudentiæ titulo com-
mendatus corpus, honorem, famam, & nomen obijcias. Eadem ais
causa Lubicenses & confœderatos adegit. Sed tua iniquissima est, illo-
rum iniqua. Neq; mirum enim si nos odere, qui nobilitatis hostes, sem-
per ex professo fuere. De te magis mirandum est, quod ea illis fualit-
ate accesseris, quod si omnino eadem tibi cum illis et par ratio est, osten-
dis sane cause tuæ semper abominandam iniusticiam. Namq; ut illi à
bello desisterent pena bis mille librarum auri puri indictum erat. Non
paruere tamen imperio, Nam tecum fœdus cum francis Ghelrisq; fe-

L iij   cre ut

85
Holsatiæ & Stormar-
riæ ducatus etiam sub
rege imperij membra
fuere quā rex eosdē à
Cæsare in feudum sus-
ceperat.

Nihil ad rem quod
in finibus Romani im-
perij sunt dux & Lu-
bicenses.

Pudere sane debet,
Holsatiæ ducem tam
sordidis nebulonibus
accessisse.

Si par causa est Lubi-
censium & ducis q
idem ait ergo eidem
pene 2000 librarum
dux subiacet.

Lubicenses non curant
quibuscum bellum ge-
rant modo aliquid lu-
crari possint.

Breuiloquentia.

Lubicensibus interdic-
tum fuit ne cum rege
Christierno bellum ge-
rerent.

Aduersus ducem hæc
omnia quò atrā cau-
sam bellum uoluit.

λακωνικῶς τὰ πρῶ-
τα

Nihil petijt unq̄ dux
à rege quod non fecerit
quantū in se fuit.

ere, ut minime mirum uideri possit, si illorum tu nunc rationem habeas, qui tuā alias causam sunt defensuri. Id non docere te maiores tui, ut cum nobilitatis hostibus conspirares, ut cum mulieribus & pueris bellum gereres. Sed bene didicerunt id ipsum confederati clientes tui quos parum cares permouet. Neq̄ enim curæ illis est, quibus cum contendant modo aliquid auaritiæ adijānt. Diutno auxilio factum ais, quod in Romano imperio tam diu permanferitis. Sed uestra nequitia factum est, quod ab illo iam pridem aperte defaueritis, & cum Francis duraturo fœdere, etiam uires coniunxeritis, & imperij interdictum abominati fueritis. Hic profusi non erimus, neq̄ hac de re longum sermonem protrahemus. Nobis enim alia consuetudo fuit, ut breuissime semper in animo dicere habeamus, atq̄ id iure quidem bonis enim causis breuiloquentia suffiat. In alijs uero ne myriades quidem uerborum. Itaq̄ symplia questione querimus, num interdictum Lubicensibus fuit ne nobiscum bellum gererent, sed iure causam sine-
rent determinari? Responde patre. Interdictum fuit, cur non obser-
uarunt? Non obseruarunt, igitur & penam debent. Videlicet è duo-
bus alterum est, ut fateare, aut doceas interdictum non esse, aut si inter-
dictum est, desinas tuam cum illis causam coniungere. Tu uero nonne
nobis duo regna ademisti? Ademisti. Iure ergo ademisti? Opus est, ut
ostendas. Ostendere non potes, Nam causæ quas tu proseribis nihil ad-
uersum nos faciunt, Ergo iure non ademisti? Videlicet enim alterum è
duobus doceas necesse est, Aut non ademisse te, aut iure ademisse. Ade-
misti autem, iure ergo, quod ademeris ostendendum est. Id facere non
potes, iure ergo non ademisti. Quid hic longis ambagibus opus est?
Corrupere te illi sordidi & barbari homines, & aureis catenis uinc-
tum ad se pertraxere. Tu testimonium prebes. Nam & illorū parti-
bus te ingeris, & tuas cū illis fortunas coniunxisti, & illorum nomē et
fama tibi plusquā tua aut liberorū tuorū curæ est. Nū aliquādo tā specio-
sa obtulimus tibi tres ducatus, Aquilonarē Iutiā. Causæ determinationē
subditis tuis donec iure controuersia cōponeretur? Obtulimus uero, Be-
neficiū autē ne erat hoc? Erat. Cur ergo non accepisti? Non accepisti
autem, igitur & bellū tibi curæ fuit. Bellum expetebas igitur. Non ergo
tibi uim inferre meditabamur. Alioqui, neq̄ ducatus, neq̄ Iutiam, ne-
q̄ arcēs obtulissemus. Prodi nunc dicasq̄ quam à nobis rem expetieris
quam non acceperis? Volebas ut beneficiū quod à Cesare consequuti
eramur tibi

85
eramus tibi remitteretur & remissimus. Volebas, ut conalium iudica-
remus, & indiximus. Ut iterum in disceptationem uocarentur, quae
prius indubitata esse literis tuis asserueras, & consensimus. Quod si
quid dicere potes, quod a nobis in quantum potuimus consequutus non
sis ne millesimam quidem partem meritos esse nos qua digni sumus a-
perte fatebimur. Sin minus, aperte fatearis oportet à nobis tecum op-
time actum esse, a te nobis pessime. Hoc enim tu officium rependisti, hanc
partem gratiam meritis erga te nostris retulisti. Ex damnis nostris diues
effectus es, ex modestia nostra superbus. Ex patientia, intollerabilior.
Quod si aliquis ad te uenerit, atque hoc tecum sermone usus fuerit.
Regna ista, quorum titulum tibi uendicis cedo unde acquisuisti. Num
quemadmodum Iohannes frater aut Christiernus auus in ea assumptus
est, ita tu illa citra uim aut dolum malum uendicasti? Nimirum aut scæ-
lerum tuorum prudens mentieris aut ueritatem falsus auaritiam & libi-
dinem tuam confiteberis. Quod si quis propius uenerit, & dixit.
Regna hæc cedo quomodo tibi oblata sunt, & per quos à uero rege ab-
alienata? Tunc certe scortatores episcopos, & quadruplatores fullo-
nes, Lubicensis publicanos, nisi dixeris per quos oblata sint, alios non
habebis, quos enumerare possis. Hic te offendi nolumus, rerum e-
numeratione primum, quod alias neque modestia nostra ab opprobrijs
tuis defendetur, neque simplicitas tua minus nota fiet, nisi quomodo illi
te seduxerint exposuerimus. Ad hæc ne fieri quidem potest, ut nomi-
nis nostri rationem habeamus, nisi quantum nos leseris in medium ad-
ducamus, & subiiciamus ea uicissim, quae ad plage nobis inflictæ re-
medium pertinent. Salicet ais enim Lubicensibus, & tibi periculum sem-
per à regibus Danorum imminuisse. Sed pater tuus rex fuit, frater rex
ab his ergo periculum imminuisse ducibus tuis necessum est, ut fateare.
Et de fratre quidem non dubitamus, quin id ipsum asserturus sis, ita sangui-
nis tui studiosus semper fuisti, in patrem autem ne sciamus, an id crimen re-
ferre possis. Ais autem nullam uiolentiam tibi attribui posse, sed nobis.
Cedo uero, quis nos expulit? Num tu Fridericæ? Expellere au-
tem uiolentum esse non ducis? Nos uero an te expulimus? minime. Uter
ergo uiolentus fuit? Rursus. Mortem nobis num attentasti tu? At-
tentasti. Et hoc minime uiolentum est? Ad hæc Hafniam, quis octo
mensibus obsedit? Num tu? Ita enim. Et hæc uiolentia non est? Li-
beros, uxorem nostram, quis in exilium egit? Num tu, & hanc
uiolentiam,

A rege duci optime æ-
tū est à ducæ regi pes-
sime.

καὶ τὸ αὐτὸ λαπε-
vikōg

Non debet dux offen-
di libertate sermonis
huius ob rationes quæ
subijciuntur.

Responsio ad id quod
ait Lubicensibus &
ducæ semper à regibus
Danorum periculum
fuisse.

Responsio ad id quod
ait dux nullam uiolen-
tiam sibi sed omnem
regi attribuendū esse.

Responsio ad id quod ait dux regem uoluisse illi malū inferre.

Si bellum duci rex uolisset inferre non obtulisset illi munitiones suas.

Dux cum Ignobilibus & Mercatoribus aduersus nobilitatem conspirauit.

Lubicenses Elsyngorum urbem in Dania exusserunt quo tempore cū ducē rex erat.

Indignum sane factum.

uolentiam, uolentiam esse negas? Breuiter responde. Vxorem nostram quis donatione propter nuptias spoliasti? Tu ne? Spoliasti. At qui si hæc uolentia non est, quæ demum talis erit? quid hic sermone opus est. Nos uero tale quid unquam intulimus tibi patruæ? Minime. Sed uoluiſti dicere. Verum hoc probare debes patruæ. Nec enim satis est uoluisse nos dicere, nisi indida, quibus id uoluisse conuinci possumus in medium producantur. Illa uero, an tibi præsto sunt. Præsto uero habemus quibus omnem à nobis suspicionem amoueamus. Dic enim si bellum uoluiſſes, munitionem tuarum potestatem illi in quem bellum meditatus eras, feciſſes? Minime dicere. Sed num hæc tibi obtulimus? Num parati eramus, si pacem acceptares. Intima aquilonarem, arces, oppida, uicos, munitiones donec iuris causa determinaretur tibi tradere? Voluimus. Parati eramus. Num obsides si bellare uelles hosti traderes? Nequaquam. Patruelis autem tuus rex Christiernus nonne obsides tibi obtulit, quibus se recepit confestim uoluntati tuæ staturum se? Obtulit uero. Nam litteras nostras habes. Acceptasti uero tu? Non acceptasti. Bellum igitur uolebas non ille. Hic Laconice tecum agimus. Adiunge. Qui sunt qui causam tecum communem habent? quibus hic patrocinariis. Lubicenses. Quale uero est hoc hominum genus? Mercatores sunt ais. Mercatores uero, sed humani? Hic sites. Nam probe cognouiſti quo modo extranei Germani & Dani mercatores Lubecæ habeantur. Age rursum. Generosi sunt, nobiles sunt? Minime ais sed probi. Hic de probitate non dicimus, solum an generosi, & nobiles sint inquirimus, Minime dicis, Cum ignobilibus ergo & plebeis & mercatoribus foedus iniisti. Iniisti uero, Iterum, Quis est quem hostem uocas? Rex Christiernus, In quem conspirasti? in hunc. Cum mercatoribus ergo in sanguinem conspirasti. Demum qui sunt qui Elsyngorum urbem nostram, dum tecum colloqueremur exusserunt? Lubicenses sunt. Et hi num tibi confœderati fuere? fuere uero, Nam non longe post cum illis arma coniungiſti, & prius aliquantum, ab his solliatatum esse aliquot principibus feciſſus eras. Uolentiam ergo, mediam parte feciſti tu. Confœderatus autem cum his es. Sed tu illos an hi te in partes traxere? Si tu illos quæ sumus quanta fuit illa libido tua, ut aduersum genus tuum, fullones tu & publicanos solliatares? Quod si illi te. Cedo quanta auaritia tua, ut tu cum publicanis & deceptoribus, nobilitati ex professo bellum inferres? Sed audiamus depingentem te factum tuum

85 7 5
tum tuum, & quomodo facti culpam amoliaris tute animaduerte.

ILLVSTRISSIMVS HOLSATIAE DVX.

Q_VOD uero regnum Danie acceptauimus, coram deo .M. V. D. V. & alijs omnibus factum excusare possumus. Patruelis enim noster ob malum regimen, quod in subditos exeruit spoliatus est, nos autem assumpti & in regem electi, atq; eo modo idem regnū cum firma appellatione & titulo & fundamento, quod iure fieri potest, per uoluntariam electionem & assumptionem eorundem subditorum nobis, ut regi colatum est, & ad nos desauerunt. Araes, & oppida nos admiserunt. Tametsi ad ea pondera, lassitudinem & labores in maturo senio nostro, per apue cum patruelē nostro, tam magno duraturoq; bello contendendi, grauatos nos & diffiales inuenere. Verum tamen dum eligeremur per coēs status regni Danie aperte nobis significatum est, nisi id regnum acceptaremus futurum esse, ut alium regem & dominum, ut regem Francorum, Anglie, Poloniae, Scotiae, aut Gheldriae in regem suum eligerent. Ex quo nobis & heredibus nostris perpetua ruina, & Caesaree maiestati perpetuum detrimentum, idq; apertum ipsiq; Romano imperio eccreuisset. Hæc cum prenoscere coacti sumus ad salutem regni, & requiem hereditatum nostrarum considerantes alias, quando in timore, lassitudine & grauamine consistremus, id regnum sub protectionem & gubernationem suscipere, quemadmodum dilectiones uestræ & alij ex adiuncta Danicorum statuum annotatione sub illorum sigillo (quam quidem longe maluissemus modo per promissionem licuisset pretermisisse, & sane aperto dolore & commiseratione affiamur, propterea, quod talia de filio fratris nostri in lucem proferentur) ad longum intelligunt.

ILLVSTRISSIMI DOMINI CHRISTIERNI
DANIAE, ETC. REGIS AD SVPRADICTAM
EPISTOLAE AD CAESAREVM
REGIMEN TRANSMISSE
PARTEM RESPONSIO.

EXCVSARE Q_VIDEM POTES, VT TIBI
& cofœderatis tuis uidetur factum tuum coram deo, aut qua id
M fronte ex

Germanice mishande
lunge.

Coram hominibus pu
tat dux factum suum
defendi posse æterum
coram deo non

120
Regis Christierni tam
malum regimen non
fuit, ut pudere nō pos-
sit, siquidem meliorē
rationem rerum gesta-
rum reddere non pos-
set quam dux belli.

Nihil ad ducē qua-
liter rex Christiernus
uixerit paratus est e-
nim rationē reddere.

Dux si immunis à
peccato est iudicet re-
gem.

Regis Christierni re-
gimen non ideo malū
est quia illi malum uo-
cāt, ostendet enim suf-
ficiēter in libro, qui
aduersū Danos quos-
dam est qualiter uixe-
rit, Imo iure conten-
dere de regimine suo
cum omnibus homini-
bus paratus est.

Rex Christiernus nō
ideo iure spoliatus
est q̄ de facto spolia-
tus est.

fronte excusari posse audes dicere? Num præceptum habes, quo ut alienam rem expetas mandatum tibi est? Quod si magno id præcepto uentit Christus, qua tandem ratione eo in iudicio defenderis, in quo non quid scortatoribus illis uisum est, sed quid Christianum hominem de-
cuit iudicabitur. Coram sacratissimo Cesare, q̄ sororem tam turpiter
abegeris, q̄ donatione propter nuptias spoliaris, quod contra illius man-
datum aliena inuaseris, quod fratrem & sororium, patruelem autem
tuum interimere uolueris, In exilium egeris, nomen famamq̄ illius
tam indignè traduxeris. Neq̄ enim tam malum regimen nostrum fuit,
ut tu ais patruē, ut nos pudere possit, siquidem meliorem rerum a-
nobis gestarum rationem reddere non possemus, quam tu uolentiae tue
possis astuere. Hæc uero neq̄ miranda sunt tibi, qui id ipsum non ig-
noras, sed uoluisti rem gratam facere aduersarijs nostris scortatoribus
& lenonibus illis, deinde et cause tue patrocinium accessurum confide-
bas, si malum regimen nostrum contra probationem magna tamen cum
calumniis nostri inculcaris. Tametsi nihil ad te quales uixerimus. Pec-
catores enim sumus & infirmi, atq̄ hac subinde, atq̄ illac impellimur,
quod si operibus tuis tantum confidas age contemplare pedes tuos, &
quæ tu commiseris perpende, Si ab omni culpa immunis es, feremus à
te iudicari. Sin autem, desine festuam in oculo fratris aspiciere. Quid
uero ad te regimen nostrum? Ideo ne protinus malum futurum est, q̄
lenones illi malum esse predicarunt? Enumero si impurissimorum ho-
minum auctoritas satis efficax est ad uitam hominum denigrandam o-
porte atq̄ cum scælestissimarum beluarum iudicio confestim singulum
quemq̄ talem esse, nonne & Christus protinus talis censendus esset,
qualem illum scribæ & pharisæi depinxere? Non igitur regimen nos-
trum malum est, quod illi malum putant, & tu malum uocas. Sed si
res ita sese habeat, tum demum ut malum uocetur promeruit. Atqui
nisi illorum factorum excusatione in palinodiam adigamus spurios illos,
& infames proditores, sane ita, ut depingantur curabimus, ut contra
meritum, neq̄ lenonum, neq̄ scortatorum, neq̄ spuriorum: contra rati-
onem, neq̄ proditorum, neq̄ beluarum nomen attributum illis uideri
possit. Nobis adhuc, neq̄ ius deest, & consolatur innocentia consaen-
tiam. Quo fit, ut omnium à nobis gestorum rationem coram omnibus re-
gibus & principibus, reddere parati sumus. Et quod tu malum regi-
men uocas, id ipsum coram omnibus hominibus exponere non mora-
mur. Neq̄

mur. Neq; ideo enim iure spoliati sumus, quod uiolenter tu nobis regna ademisti. Alioqui oporteret & sacrilegum & furem excusari, si factum iuri, ut derogaret fieri non posset. Nunc uero plurimum inter est, qualiter & nos spoliati sumus, & tu introductus es. Iniuste enim, & uiolenter spoliati sumus. Tu iniuste & uiolenter non tam introductus es quam te ingessisti. Neq; tam assumptus es & electus, quam in nobilitatis tue ludibrium accitus, ut cupiditatis tue sordidissimis nebulonibus fidem faceres. Id si iure fieri potest patrie, atq; ut illorum que tua non sunt inuasor iure esse possis stulti sumus, qui hanc rem, quasi iniuriam grauem nobis illatam esse dicamus toties retractemus. Sin autē tyrannū uocant, qui in aliena temere atra rationem sese immisit, egre hoc ferre non debes patrie, si eo te nomine urgente indignitate donemus. Si enim tu nobis iratus es, quia hæc tam uera scribimus eaque tu audire cogaris, quanto putas maiorem nobis indignationem sub esse, qui hæc à te perpessi sumus, & si inter audiendum toto corpore fremis, quanto maiorem dolorem nobis esse credis, qui hæc sustulimus? Nos itaq; ob malum regimen fuimus eiekti. Atqui eiektos fuisse non inficiamur, neq; hoc incōtrouersia reuocamus, sed an iure eiekti fuerimus in cōtrouersiam uenit. Neq; enim quisquis pulsus est, iure pulsus est, neq; quisquis eiektus, iure eiektus est. Proinde duo hic agenda sunt, sed alterū in Danicam responsionē reiecamus, nempe iure expulsos non esse nos. Alterū, nempe te si probus fuisses non debuisses ea regna acceptasse, consequens est, ut et tu fateare. Sed obtulere ais regnum, cur non acceptaremus? Alijs regibus ab imperio alienis tribuissent, cur non magis imperij primāpes acceptaremus? (Nam & uideamus hac quoq; in re te gloriam & gratiam uenari, quod probe tibi debeat imperium multis nominibus, quia tu imperij primāpes, que tua non erant rapuisti) Heredibus nostris & toti ditioni nostre, ipsiq; Romano imperio apertum detrimentum occreuisset, si alium aliquem regem assumpsissent, cur ergo, ut heredibus consuleremus, ut ditioni nostre prospiceremus. ut imperio caueremus non acceptaremus? Istæ rationes tue sunt, cur Danicum, Noruegicumq; regnum assumpsisti, que si dignæ sunt, ob quas his rebus immiscere te debuisses omnium primāpum iudicium esto. Atq; ut ad primum descendamus. Quæsumus te patrie, an omnia, que offeruntur acceptari debere unquā existimasti. Quod si leges eū, qui oblatam furti partem, sciens furti partem esse,

M ij se, eadem

8595
Irasā non debet dux
Holsatiæ quod rex li
bere loquatur quando
quidem si iratus est
dux, qui hæc audit
quō regem deæt irasā
qui hæc perpessus
est?

Probat rex quod
iure expulsus nō fuit.

Argumenta ducis quā
bus defendit causam
suam in eo quod reg
num acceptauit.

Solutio argumenti prī
mi non omnia oblata
acceptanda esse.

Diuisio eorum que
acceptanda sunt.

Diuisio eorum que
offeruntur.

Videndum est an Da
ni regnum offerre po
tuerint, deinde an
dux acceptare.

Dux in regnum
Danie, uocatus non
fuit ab omnibus.

Tres Episcopi per
fidissimi scortatores
ducem uocarunt reli
quis omnibus nolenti
bus.

Episcoporum ho
rum trium faanora.

Hic non enumeran
tur faanora illa cete
ru in eo libro qui ad
uersum Danorum se
ductores est, enume
rabuntur.

se eadem pena plectendum esse, qua fures ipsos, qui scelus perpetrarunt, sanxere. uolueretque inuiolato id iure seruari, protinus uides non omnia, que oblata sunt acceptanda esse. Sunt enim quedam, que penitus, acceptanda non sunt. Aliaque tametsi ne acceptentur leges non prohibent, attamen infame est, indecorum, acceptasse. An est quispiam, qui hoc ignorat cum de oblatione questio decernitur id primum queri solere legitima ne sit ea, iureque an fieri potuerit? Nisi uero confestim arbitremur, cassas leges esse debere, que cum de testamento ultimaque uoluntate anquirunt, primum anquirunt, liberum ne illi fuerit tale quid constituere, quale ultima illius uoluntate cautum est. Itaque uidendum est, an offerre potuerint. Deinde an tu acceptare, quod si primo cuiuerimus offerre illos tibi id potuisse, quod tu acceptasti protinus iure acceptare non potuisse conuinceris. Imo si non obtulere illi quorum interfuisset, sed tu illos ui coegeris, quid tum dicentur es patru? Oblatum esse regnum ais ab omnibus, et in id communi omnium consensu uocatum. Sed id quo animo egregie patru non dubitas asserere? Uocatum ais te. At a qua Dania parte, a quibus regni consiliarijs? Enumerabis forte mitrata aliquot monstra, que totam etatem in lapidibus triuere. Ripensem, Viburgensem, Burglorensem, que si perinde cognosceres puderet sane ab his uocatum esse te, quibus ut simplis uideri possis simplicitate tua esse asti. Nos de illis nunc pauca dicemus reseruaturi suo omnia tempore. Neque enim multum refert illorum homicidia, et faanora enumerasse, adeo egregie in Apostolorum locum successere pij episcopi illi. Neque multum interest, quod alter cum castitatem uouerit domi neptem foueat ad libidinem: uiuente adhuc marito, et in tam nefandum exemplum omnes homines incitant: eamque cum consanguineo seniore episcopo comunem habeat: quod in miseros subditos sacerdotes et plebem tam indigne deseuiat, que delatores media in plebe foueat, qui rusticorum simplicitati insidiantes occasione apta omnibus illos bonis exuant. Alter dies et noctes crapule tribuat, homicidia, rixas, Lites infanda omnia exatet. Tertius utrumque tam commune habeat, ut honorificum imprimis sibi ducat, si potandi certamine primas mercatur. Hec et alia innumera non enumerabimus. Habent enim suam queque occasionem, cui reseruata sunt, solum id ostendere parati sumus, qui sunt, qui te uocauerit, tametsi adhuc dubium multis esse possit, an tu illos, an illi te induxerint. Quandoquidem, que

dem, qua per occasionem egisti, cum primum ad eam tyrannidem aspi-
reres iudicia non sunt desiderati aut uocati in regnum primaris. Om-
nium suffragijs accitum esse te omnia oppida, arces uni tibi patuisse scri-
bis & impudenter sane scribis patrie, quando preter monstra illa,
atq; aliquot lenones adhuc neminem allegare possis, qui te adauerit
cum nos prudentissimos, & modestissimos presules integerrime incul-
patissimæq; uitæ allegare possumus, qui nunq, ut asumereris consen-
sere, & ut à tyrannide desisteres, admonuere semper donec illis uitæ
periculum contentasti in tam iustis conuersionibus finem imponerent.
Nonne cum te monstra illa inducerent ad eas res molendas, quæ per-
feasti, semper in faciem restitit sapientissimus integerrimusq; præsul
Auo, Bildius Arnstensis? Nonne & idem fecit Nicolaus Senior
episcopus citra omnem fucū, & simulationem inculpatissimus? Nonne
& omnes fere regni consiliarij equites? Magnum Gøe equitem Da-
num eiusq; regni marstallum, ut uocant, equitem fortissimum & nobi-
lissimum cum sacramentum nostrum exuere turpe nobilitati suæ, turpe
generi duceret, neq; ullo modo tantum scelus in animo haberet commit-
tere, ut ad te desisteret, et cum scortatoribus illis tecum foedus feriret,
literis quibus illi exitium minabaris ni tibi obtemperaret ad partes tuas
compulisti inuitum & reluctantem, & deos omnes & homines pro-
testantem, ne hoc sibi scelus imputaretur. Quid faceret miser? Suis
uiribus tecum bellum gerere non potuit. Obsidebatur passim à Carni-
fiabus episcopis, Innocentie & fortitudini illius uim intentabas, itaq;
quod unum tam afflictis in rebus poterat ad nos literas tuas misit ad-
iuncta excusatione sua. Quæ omnia apud nos præsto sunt. Habemus
enim tyrannicam postulationem tuam, qua ut à nobis ad te desisteret
hominem compulisti, ne putes excusationi. Locum futurum esse. Pari
occasione, Olauum, Nicolaum, Kanutum, Henricum equites, tam in-
dignis minis pepulisti. Literæ præsto sunt, quibus mors illis paraba-
tur nisi partibus tuis accederent. Quid memoremus fortissimos uiros.
Magnum Henricum, Magnum Bildium equites, quid famatissimos,
Auonem uiuentium, Ericum, Cromdiuum, Othonem, Holgerum,
Laurentium, VVestenum & Georgium fratrem omnes, primæ no-
bilitatis uiros, qui hanc coniurationem semper exosi fuere? Quid
innumerabiles alios quotquot sub eorum, qui prius dicti sunt imperio
degebant, nobiles uiros, qui conspirationem hanc execrati semper fue-

M iij re? Et

9505
Rex allegare potest
integerrimos episco-
pos qui dudā in faciem
restiterunt.

Omnes regni consili-
arij exceptis illis nebu-
lonibus dudā in faciem
contrarij fuerunt.

Dux literis suis
quibus exitium mina-
batur his qui sibi re-
sisterent esse ut no-
lentes accesserint.

Rex habet literas
ducis ad D. Magnū
Gø regni Daniæ Mar-
schalckum quibus mi-
nabatur illi omnia ni
partibus suis accideret
Hoc idem fecit dux in
alijs qui enumeran-
tur.

Enumerantur nobilif-
simi uiri, Iute, quæ
pars ductu trium epis-
coporum prima desit
uit qui nunq, dudā neq;
nebulonibus illis faue-
runt.

Dux oppugnauit multas arces in Iutia, quomodo ergo uerum est quod dicit ab omnibus se uocatum esse.

Dux Holsatiae cum uideret nobilissimos uiros in ducibus illis improbare istam suam coniurationem conuocatos in arcem suam Gothorpum uicem ut sibi sacramentum quod regi presterat nunc sibi darent, qui cum arnerent in id se redactos amare fleuerunt.

Henricus Powiscus nobilis uir cum cogere tur dare ducem sacramentum amare flens egregiam sententiam dixit.

In Fionia dux neminem sibi fauentem habuit.

Enumerantur nobilissimi uiri, qui cum audirent trium episcoporum rebellionem cum duce iterato regi sacramentum presterunt.

re? Et hi omnes Iutae sunt, quam tu Daniae parte infateri soles, regnum tibi detulisse, & contra omnem potentiam omnemque illatam uim te suscepisse. Ne quid dicamus, quomodo eadem in regione tu Sunderburgum arcem, quae charissimae coniugi nostrae ob donationem propter nuptias cesserat obsedisti, & oppugnasti, tandemque uiribus tuis in potestatem redeegisti. Adeo etiam in coniugem nostram bellandum esse tibi duxeras. Quomodo Segebergam, quomodo Scandelborgum, aliasque multas non quod tu ais sponte & ultro, sed minis & terrore, ut tibi parerent compulisti. Neque in Iutia solum, sed & ducibus nostris, Holsatia, Stormaria, Slesuico. In quibus dum nobilitati, quae nobis fauebat, & sacramentum praestiterat insidiareris, honesti specae in arcem tuam Gothorpum conuocabas, & aduenientes contra fidem, satellitum tuorum presidio conclusos, flentes eiulantesque, ut nostrum nobis sacramentum remitterent, atque in tua soli uerba iurare compulisti, quae dum faceres, nonne permouere debuissent, libere aliquot nobilissimorum equitum uoces, Inque his Henningi Powischi senioris maturae aetatis uiri, a quo auditum est. Ego inquit, prouectus nunc annis sum proditionem tamen unquam attentauimus. Proh deum, quod iuuenis nunquam aggressus sum, id nunc senex, ut faciam tam indigne compellor. Dicitur est hoc, non ab eo solum, sed & Sinardo, Ponischo, & alijs quos male habebat in id se nunc uiolenter pertrahi, ad quod iure sacramentumque prohibebantur. Et tamen omnes sponte paruissent tibi, omnes nobis ob malum regimen renunciaisse non ueris dicere. Et haec ad Iutiam pertinent. Ceterum nusquam minorem uiolentiam, tametsi isthic maximam fecisti, intentasse compereris. In Fionia nullum habeas, qui paribus tuis studeret, sed & nobilitas & populus iterato sponte sua, in uerba nostra iurauerat, postquam scortatores aliquot episcopos, Iutos tecum conspirasse compertum habuerunt. Testantur id Georgius Marsuinus regni consiliarius eques. Testantur Iohannes Bildius, Iohannes Hurnus, Iohannes Bero, fortissimi & promptissimi equites. Testantur Laurentius Scynhelus, Iohannes Stichenus, Petrus Ebbo, insulae illius primarij, & nobilissimi uiri. Testatur Iacobus Ardenborgus arcis Niuburgi praefectus, quibus omnibus ni tibi parerent dira interminatus es. Et principio quidem cum ad omnem impetum pro nobis sustinendum paratissimi essent, ubi uires deesse nobis conspexere, quibus uiolentiae tuae obuiam iremus, nunquam uoluerunt committere tamen, ut sacramentum

805
sacramentum exuerent nisi dum per te coacti, episcopi cedere compulsi sunt. In Laghelandia. Othonis Krompeni equitis tute nosti quanta erga nos fides fuit. Sialandia primae Daniae regni insulae postquam a nobis, Iutones defecerant, omnes proceres incole iuramentum renouarunt. Episcopus Albas Sphrensis, Prior in Anderscou, Albertus, Iacobus, Matthias, Erya equites, omnes regni Daniae consiliarij. Deinde, et Henricus Gøe sua erga nos fide toti orbi commendatus. Iohannes Hurnius equites. Demum et Iohannes Kraetzius, Georgius à VVischo, Kanutus Ruthus, Andreas Henricus, Magnus Scavins, Primores omnes insulae illius, qui post auditam tuam cum Iutis rebellionem nihilominus iterato se iuramento nobis obstrinxere. Idem fecit omne promissae vulgus. Mercatores omnes. Et quicquid incolarum nobilissima in se insula continet. Scania, quae apud ueteres. Scandiuania fuit, tantum abest, ut in conspirationem consenserit, ut etiam suo praesuli. D. Iohanni VVezius, nostro nomine post defectionem tuam, sacramentum prestiterit, et renouarit. Accepere id ipsum praeter vulgus quod diximus nobilissimi quicquid; atra omnem fucum cum nemo esset in tam uasta regione, qui non execraretur, et tuam, et in trium laruatorum episcoporum rebellionem, cupretque id in iugulum illorum retorqueret. Exemplo est Lundensis Metropolis, insulae illius praesul, qui pridem nominatus est. Iohannes VVezius, cuius adhuc fides apud nos enituit. Exemplo est Henricus Ogcho, Henricus Cromdichius, uterque eques et regni consiliarius. Axelo Braus, Tuggoque frater, Mauritius Iacobus, Holgerus Georgus, Trudo frater Nicolaus Lucho equites omnes. Denique et Nicolaus Thorbernus, Et alter prebernus, Lago Hurnus, Nicolaus Hachus cum tota eiusdem dictionis nobilitate. An non memi uisti, quomodo tu octo mensibus Malmogiam huius regionis oppidum obsidisti? Quomodo in illius senatum dira intentasti, quem sane damnare non debueras, si generoso animo fuisses patriae, sed omni potius honore afficere quod pro uero, legitimoque rege, pro fide tutanda tam fortiter restitisset. Haec omnia cum talia esse probe cognoscas, non uereris tu omnium hominum, omnium oppidorum et aruum admissione uocatum esse te et introductum, neminemque restitisse tibi mentiri, quum octo mensibus Hafniam Malmogiamque, Scandelborgum, Flensborgum, Sunderborgum, Turnyngum, Rensborgum, Segebergam, Koldingum, Kallenum, Oldenborgum, tametsi non omnes uiribus

In Laghelandia consimiliter dua nemo fauit.

In Sialandia primae regni insula omnes cum audirent nonnam episcoporum defectionem iterato regi sacramentum prestiterunt.

In Scandinania sequuti sunt omnes exemplum Sialandensium.

Euge egregie dictum quod dux ait ab omnibus se uocatum fuisse.

Dux Malmogiam Scandinaniae oppidum mensibus octo obsedit.

Cum tot arces terrore et minis et obsidione in potestate redegerit dux non ueretur tamen se sponte uocatum et admissum dicere.

Nomina arāum qua-
rundā quas subegit.

Qualiter effectū
est ut tam breui tem-
pore in potestatem su-
am eas arcēs dux re-
degerit.

Dux literas ad re-
gem dederat. xiiij. die
bus ante indictum bel-
lum quibus illum opti-
ma queq; sperari de
se iusserat.

Epilogus prioris.

An regnū duā potuc-
rint Danorum seduc-
tores conferre.

Probationes cōtrarie.

Iuramentum semel
prestatum semper pre-
stitum.

Regem nunquam ex-
pulsam iri leges aut
iura aut hominū con-
suetudo permittunt d-
tra maximam necessi-
tatem.

ribus omnes tamē terrore & minis in potestatem, non ut tu ais sponte
& ultro redegeris. Et facile id ipsum tibi fuit, Cum nunquam existima-
remus futurum esse, ut tu litteris sigillatis tuis contrauenires, quibus so-
lemniter, ut in conuentum ad Penthecosten indictum concederes iuratus
cras. Vnde neq; bellorum conscij opus esse non putabamus, ut admo-
dum munirentur partim, quod de te nihil nisi optimum sentiebamus.
Nam & literas ad nos dederas, uix ad dies quatuordecim, priusquam
bellum nobis indiceres, quibus omnia nobis optima de te speranda esse
dicebas. Partim quod earum que enumeratæ sunt, arāum magna
pars ad charissimam coniugem nostram attinebat. Cum qua non existi-
mabamus bellaturum te unq;. Vides nunc patre id quod ostendere
prius debuimus uerum esse, nempe comunibus regni suffragijs non c-
lectum esse te, necq; plebis, & populi consensu, unquam admissum,
sed cum uiribus superior esses. In id enim, cum foeneratoribus conspi-
raueras uolentes nolentes pertraxisse. Cum id admittere cogerentur,
quod ne fieret prohibere non poterant.

SEQUITUR illud, quod principio in controuersiam ue-
nire debere diximus, nimirum, an quemadmodum tu ais, Danicum tibi
regnum offerre potuerint. Illud uero non solum publica omnium reg-
norum consuetudine, sed & priuatis legibus interdicitur. quid quod
& natura non patitur in apibus, duos reges esse, neq; in armentis, du-
os qui imperent, quanto minus fieri queat, ut ullo exemplo testificari
possint, liberum id illis esse, tametsi omnes consentirent, ut publico tibi
suffragio regnum uiuentibus nobis offerrent. An non enim sacramentū,
ubi semel prestatum est, semper prestatum est, neq; ut exuatur ullo un-
quam iure fieri potest? Quod si quando uisum est, regem expulsam,
iure expulsam, iudicatum esse, nunquam id sane citra inestimabiles oc-
casiones effectum est cum amplius, ut regeret ob infanda inidoneus ui-
deretur. Deinde sepe numero admonitus noluerit resipuere, In nobis
cum tale quid nunquam inueniri potuerit, aut certe nemo sit, hominum
omnium, cui rationem rerum à nobis gestarum reddere, parati non su-
mus, que poterat tandem ratio esse, cur offer. e si uoluissent regnum ti-
bi debuerint modo iuris non uolentia, ratio haberetur? Hic forte rides
patre, quod preter comunem hominum de nobis existimationem lo-
quamur audeamusq; dicere rerum omnium à nobis gestarum rationem,
paratam esse, Sed non ridebis tandem cum comperit tibi crit, quid
ad Danicos

ad Danicas obiectiones responderimus, quo in negotio tametsi inuiti
uersabamur, dandum erat tamen hoc ipsum nomini, & honori nostro
ne omnes existimarent uera esse, quæ improbi homines nullo non die
commisissent. Porro si quid commisimus, quod protestamur nullū
esse, id omne iure commisimus. Neq; ut desisteremus admoniti sumus,
quod tamen in priuilegijs eorum, quæ ipsi tantopere iactant cautum
est. Deinde quanta ea iniuria, & deo & hominibus illata patrie, si
ob id quod scortatoribus quibusdam morem non gerimus, protinus oportet
ad alium aliquem rei uniuersæ regimen detulisse, aut quibus id
legibus, quo id exemplo docere possint? Nam in his quidem rebus,
quæ ad abdicationem pertinent, priuatam quidem illam, sed cuius ety-
mon ad multa subinde transferri potest, neq; semper permissum est ab-
dicare, neq; omnibus, ut abdicent liberum est, neq; omnes, ut abdicentur
leges sinunt, quō minus in comunibus reipublicæ rebus licet, in quibus
tāto graniora pericula proueniūt, quāto priuatis reipublicæ præstātor
et dignior est. Itaq; legislatores id uidēdū sibi semper duxere, quales es-
sent, qui abdicarēt, q; se penumero futurū sciebāt, ut innocui à sceleratis
sumis nebulonibus grauiā perpetrētur insurgeretq; i meliorem se filiū
pater, q; cū priuatis in rebus magni estimatū sit, in publicis quis negabit
diligentius adhuc perpendēdū esse? Proinde si ostenderimus à nobis id
regnū iure deponi nō potuisse: protinus euināmus tibi, neq; iure aliquo,
debuisse deferri. Primāpio igitur uidere debes, quales ijdē fuerē, qui pri-
mū huius ad te rei seriem detulere uoluerēt; nouarū tibi rerū, spem inge-
rere. Deinde quibus in id de causis inatati fuerē. Et prius quidē tametsi
dissimulare longe satius esset, neq; admodū oporteat hominū uiaa dete-
gere, tamē hæc causa requirit, ut nihil aliud de illis dicamus quā q; ipse
perinde nosti fuisse, nempe sceleratissimos homines, qui in eam te rem,
primum pepulere. Vnde plurimum iam causæ adimitur protinusq; fit.
ut inuisa sit oblatio, quæ à tam pestilentibus monstris tibi facta est. Par-
te alia laudi id nobis tribuatur, quod pessimis quibusq; minus grati fu-
erimus. Quis uero ideo protinus nos damnauerit, q; ex illorū senten-
tia minus gesserimus omnia patrie? Aut quis ideo Christum incusan-
dum putat, quod phariseis nuūq; sibi duxerit obtemperandum?
Quod si aleatoribus & scortatoribus & lenonibus & homiādis leges
penam etiam statuunt, quomodo fiet, ut his regnorum tralationem sine
permissura? Atqui longe adhuc sceleratiores eos esse ipse compertissi-

867
Si quid fecit rex pro-
testatur hic iure à se
factum esse. quod &
probaturū se offert.

In abdicatione non li-
cet semper & ab om-
nibus & in quemli-
bet filiū animaduerte-
re quantum in re-
bus publicis.

Si ostenderit rex à se
regnum iure imo uo-
ueri non potuisse cui-
at sane neq; inducens
iure conferri potuisse.

Qui obtulerunt scæ-
lestissimi fuerē proin-
de iam primum mul-
tum causæ adimitur.

Homiaade erant &
episcopi quibus cum
leges penam statuunt,
quomodo ius adimen-
di regni illis permit-
titur.

N
mum ha-

Ex facto nihil derogari posse iuri.

Regem semel electū deinde omnium suffragijs confirmatum non esse eijāendum.

Inter electionem & confirmationem regis Christierni uiginti sex anni fuere quo tempore si quid indignum fecit se rex aut confirmatus?

Priuilegijs regni Daniā que ipsi iactant respondebitur in eo, qui aduersus Danorum seductores est libro.

100
mum habes patruē. Neq; uelimus uero id dicere te obtulerunt, habemus, molestus ne sis nobis Christiernē patruelis. Enim uero non satis est, quod obtulerint, neq; sufficiat, quod habeas. Fit enim, ut usurpent subinde homines quæ sua non sunt, & hinc adimant, uide iure non deicit, demum & in eos conferant in quos ius collationem fieri non permittit. Quandoquidem non ideo protinus iure collatio fit, quod accidit ut fiat, sed si deniq; citra culpam fiat. Eoq; non simpliater spectare conueniat, an oblatio tibi facta est, sed an iure, & ab illis fieri potuerit. Porro iure fieri non potuisse multa conuincunt. Primum quod nihil commisimus, ut diximus, ob quod illud nobis regnum derogari deberet, Deinde non omnino tribuimus id illis, q̄ regem semel assumptū, & communibus suffragijs assumptū, pro animi libidine dimouere queant. Cur enim si non placuimus nos assumpsere? Si placuimus autem aliquando, cur nobis uim modo intentare sese iure posse confidunt? Num elegere uiuente patre cum sextum etatis annum ageremus. Num inter illos, an te confirmationem ad annos triginta duos uiximus? Tantum tempus, an non existimandum est, sat longum esse, in quo nostri periculum facerent? Iuuentutem uero ita exerauimus, ut in nobis reprehensionis locus non fuerit. Et hæc uiuente Illustrissimo Domino patre nostro, post cuius mortem cum, ut diximus, triagesimum ferre & secundum annum ageremus omnium consensu, quod ipsimet factentur assumpti sumus, & confirmati, & trium regnorū de more possessionem nacti, & coronati, ut aiunt, ne quid preuentos sese in electione aut in eam ui audactos conqueri possint. Elegere uero primum, quo inter medio tempore, nempe uiginti sex annis, inter eos uiximus. Demum & confirmarunt, Sacramentum promissæ omnes prebuerūt, nobiles, ignobiles, sacriati, prophani. Hic si iniqui eramus, si tam tyrannico ingenio, si digni ut expelleremur, quid accidit, ut confirmarent? Cur iterum regem suum, declararent? Cur leges quas ipsi sibi ascribunt, posteriore hoc facto irritas facerent? Si enim regni priuilegijs (de quibus quid sentiamus aduersum ea monstra ostensuri sumus) liberum illis est, quod aperte inficiamur, pro animi libidine nos subinde reges assumere post alteram aut tertiam deniq; assumptionem magis liberum esse non potest, quod non deceat regum infinitas penas esse, infinitas condemnationes, infinitos metus, utq; ea quæ ipsi priuilegia uocant, nunc eundem admittant, confestim iterum confirment.

8025
firmant. Denique eadem bis factum corroborant, et tandem quod ter sponte uoluerunt penitus infringant. In summa, ut ea sursum deorsum trahantur, utcumque sceleratissimis hominibus pro tempore uisum fuerit. Verum initio quidem liberum esse illis (modo liberum sit) aperte dicendum est, ut sacramentum suum, cui uelint elargiantur, et sese aliam sponte subiciant, quem tamen semper dum habituri sunt. Postquam uero ex libertate in clientelam suscepti sunt eum necessario sibi patronum habere debent, cui sese prestita iam fide submiserunt. An non hoc, et totius orbis consensu receptum est eos, qui religionem aut parthenonem, aut Cenobium ingrediuntur, dum ingrediuntur liberos adhuc esse, atque in utramque uitam perinde idoneos. Postquam uero sponte sua religionem induere, nefas illis esse ea ex uita pedem extricare, neque permitti nisi paucissimis singulari beneficio regredi, quos aut etas immaturior excusare, aut ualetudo infirmior tueri ualet. Nos autem ut expelleremur, ipsique nostrum sacramentum exuerent cuius illis beneficio indultum est? An Pontificis? An Caesaris? An aliorum regum fratrum, quos oportuit factorum nostrorum iudices primum esse? ninime sane. Quod si uero tu Fridericæ patrue, à tribus illis, à quibus electus es loqueris, ut res autem habet intrusus, sacratus fuisse num liberum illis esset prophanis fieri, et episcopos exuere protinus respondissent fieri, id nequaquam posse, ut qui semel sacerdotes sint, et episcopi protinus desinant sacerdotes, et episcopi esse nisi euocatis primum alijs eius ordinis magna celebritate, et causa audita, quæ si in expiabilis esset suum illis sacerdotium uix tandem derogaretur. Ipse uero si tum intulisses, quanto minus in regibus id fieri posset, ut qui semel assumpti sint (quando et hi consecrantur) confestim ad hominum libidinem àtra euocationem regum aliorum àtra causæ determinationem, imo uerius àtra omnem iuris propositionem, quando nunquam iure nobiscum aliquid attentare quid tum dicturi erant? Hæc non considerasti patrue tot sapientissimis uiris presentibus, et uestitu ipso protinus argumentum suffecturo tibi, nisi forte pro pastoralis pedo, hastas habuisse dicas, et pro infulis loricas, quo factum sit, ut huius tu questionis mentionem iniicere obliuiscere. Quod sane ita factum credimus alias nunquam id nobis persuasuri nisi à regni cupiditate, ita intransuersum actum esse te fateri cogamur. Perspicua hæc sunt. Voluimus enim clarioribus argumentis ius nostrum tueri, neque committere,

N ij ut docti

Interpretatio legis si
quæ est in Daniâ de
sacramento exuendo.

Quæ parthenonen in
grediuntur post uotum
semel emissum non pos
sunt iterum reuocare
quantominus in regno.

Priusquam episcopus
aliquis expellitur con
uocantur episcopi quæ
tomagis pro rege ex
pellendo opus fuit re
gum fratrum consensu.

Citra iuris propositio
nem aut àtra ullam ad
monitionem factam rex
expulsus est.

Similis ratio in his priuilegijs que ipsi iactant & in episcopio ut post confirmationē nefas sit regredi.

Lex diuina & humana q̄ semel egressum ē confirmari uult Deuteronomij.

Quanto magis conuenit quod bis confirmatum est obseruari.

Nihil habuisse sceleros illos quod offerret non fidem non regnū siquidem hæc ex iuris in potestate non sum.

Solutio illius q̄ aiunt aliquot regni priuilegijs cōtrauenisse nos.

Si contrauenit priuilegijs rex cur non admonuerunt.

ut doctis illis episcopis tuis, laborem faceremus. Nos autem cum principio electi essemus, tandem etiam ab omnibus confirmati sumus, Finem itaq; iam tū habuere libera illa priuilegia, ut que iam ex hoc cassa facta fuerunt, quod post tantum tempus dignum Christiernum duxere, cui data se fide subiacerent: non aliter quam iam prophani esse desinere cū in episcopos confirmantur, inq; eos alterius conditionis acceptandæ (quæ prius id illis liberum permiserant priuilegia) locum iam nullū amplius inueniunt. Quod enim principio liberum erat non facere, id semel admissum num protinus iniquum, ut resandatur iudicandum est? Quod si uero bis admissum est, num adhuc iniquius. Si ter uero iniquissimum? Sed & leges, quod semel legitime promissum est, id ratū semper habere uolunt, & secunda lege a deo sanatum est, ut quod semel egressum est ē labijs, id obseruetur, quantomagis id obseruari meretur, in quod dei nomen, non semel, non bis, sed ter assumpsērunt? Primū electi sumus. Deinde post annos uiginti & sex cum annū, ut diximus, tricesimum & secundū ageremus confirmati. Deum cum nobis principio bellum inferres iterata se nobis fide Scania. iterata fide Sialandia, Fionia, Laghelandiaq; & aliæ atra ullum dolum malum submisere. Sponte iurauerunt enim Episcopi, Abbates, equites omnis sexus ordo conditio non alium sese regem q̄ Christiernum habituros. Vnde effectum est, ut tibi quod diximus minime offerre id ipsum iure potuerint non hercle magis q̄ neq; nobis adimere. Quid offerrent enim? fidem suā? Atqui eā nos habemus, neq; remittimus autē, tandem ipsi uiderint cum iudicio dei staturi sint. An regnum? De facto non loquimur. Iuris hic questio est, atq; non possunt. Electi enim sumus. Confirmati sumus. Corroborati sumus. Preuenimus annis te triginta septem patruē. Atq; hic quidem dicturos sumus mitratos illos aliquos regni priuilegijs cōtrauenisse nos, proinde dignos esse, qui tot regnis exuamur, quasi uero quod ipsi diuinis & humanis traditionibus nunq̄ paruerint, & traditā a sanctissimis uiris episcoporum regulam semper aspernati sint (Disconuenit enim, alea, luxus ebrietas, et magna illa uiciorum lerna cum successoribus Apostolorum) protinus suis prouentibus exuti sint, & in ordinem redacti. Sed regni priuilegijs ulla in parte per nos derogatum esse aperte infamur. Illos uero tales esse tute negare non potes. Contrauenimus enim priuilegijs nos? cur non admonuerunt? Cur certiores nos non fecerunt? Renuimus uero ali-

quando

quando iure stare? Minime. Nonne autē semper iuri staturos polliceba-
mur ultroq; obtulimus? Neq; obtulimus solum, sed & singulis pro-
miserimus in quadruplum reddituros nos si quid in nos iure, quod con-
quererentur habere possent? Hæc omnia Arhusiensis episcopus Mag-
nus Gøe, Kanutus Henricus & Olauus Nicolaus equites & alij ali-
quot nostro illis nomine retulere, Tametsi plane ignorabamus, qua in
parte uel unum apicem priuilegiolorum leseramus. Hic consydera Fri-
dericæ patruæ id primum fieri debuisse, quod ipsi in derogandis sacræ-
dotijs usurpare sibi solent, nempe causam illorum ad sacratissimum
Cæsarem & reges alios aut primāpes, aduersum nos agendam mit-
tendam fuisse, nosq; ad respondendum uocandos. Si parere noluisse-
mus extraneis primāpibus generales regnorum conuentus indiæendus in
eumq; nos uocandi eramus. Tum si cause nostræ diffisi fuissetus oca-
sio oblata erat, qua sese suamq; causam primāpibus insinuarent. Illo-
rum si nos minime permouisset authoritas, dandum hoc illorum erat
calamitatibus, quod in suam salutem prospicerent. Enim uero ante hæc
omnia admonendi eramus, instruendi eramus, offerenda erant priui-
legia, atq; eisdem contrauenisse nos ostendendum. Nihil horum tamen
factum esse ipse testis es, & tot milia hominum testari possunt. Qui-
nimo uero in iudicium semper appellauimus, Hortabamur, Admone-
bamus, ut si qua in parte lederentur id nobis significarent. Omnes re-
ges & Christianos primāpes iudices in tam iniqua causa nostra flagita-
uimus. Palam publicæq; satisfacere omnibus quicumq; conquerentur
obtulimus. Nihil permouere tamen hæc omnia. Vis nobis per eos à te
intentata est, Expulsi sumus, In exilium concessimus, neq; prius unq;
nobis constitit, aut cur tu preter iuramentum nobis prestitū rebellares,
aut quare illi à nobis desāscerent prius in Sialandiam cū copijs transie-
ras nosq; aliquot menses è regnis auitis concesseramus. Nam quibus
nobis bellum indixeras literis minime arbitrabamur regnis insidiari te
adeo tua nobis integritas imposuerat. Et mitrati illi prius abiisse nos
cognouerant, teq; tot ànctum cohortibus uiderant, priusq; assumptio-
nis tue causas perscriberent. Hinc prodire uirulentæ aspides illæ duæ
aduersum nos altera ex obsidionalibus ad Hafniam castris, altera ex
Roskyldia pari tempore, dū utraq; nobis ex parte inuidiam conflare
nitebamini. Sed utramq; somnolentiam pari fœlicitate contriuimus, ut
nihil magis residuum tibi esse conqueri possis quam unicam iniustam

N iij regni

Rex obtulit se iuri cū
illis staturū & perno-
tabiles, & Magnos
presules & equites
quadruplum obtulit
per soluturum se, si
cui aliquid ademisset.

Quid agendū fue-
rat illis anteq; regnū
illud regi fuisset ad-
imendum.

Habenda pōtificis po-
testas Regum et prin-
cipum uoluntas.

Iuris determinatio.

Non constitit regi cur
dux rebellaret (nam
quæ conditiones diffi-
datorijs literis inclu-
se erant indignæ e-
rant) priusq; in Sia-
landiā transcendret.

Vno tempore pro-
diit liber seductorum
Danicæ & duās Al-
ter ex castris alter ex
Reskyldt.

Epilogus huius par-
tis.

Dux qui se ab omni-
bus expectatum diat
ubi Hafnia Malmo-
giaq; potitus est, nobi-
lem uirum Nicolaum
Hackrum quia stre-
nue regis partes tuta-
tus erat interfici pu-
blia fecit.

Omnis populus regē
Christiernum desyde-
rat, quale est ergo in-
diciam uocati ducis?

Dux pena capitis in-
terdixit ne quis men-
tionem regis Christi-
erni faceret in Dania
quale & hoc signum
esse potest.

regni quod tuum non est possessionem, quam si iuste perdidimus, iniuste
ne unquam puta futurum, ut conquiramus. Sin minus obuersetur animo tuo
& cause nostrae iustitia & innocentiae tuae simplicitas, qua passus sis,
confestim in patruelis locum preter ius fasque surrogari. Hæc cum ita
sint patruæ, neque nos priuilegijs regni controuenerimus, neque fidem et
iuramentum, quod semel prestitum est, cassum irritumque fieri potest,
neque admoniti sumus unquam, neque ut secus faceremus requisiti, neque in ius
uocati. Ipsi uero nos sepe numero, idque etiam nuper permissis, qui pre-
nominati sunt Arhusi. nisi Episcopi magnoque Gode obtulimus promptos
nos esse omnibus satisfacere, prius etiam expulsi sumus quam compertum ha-
beremus, quibus id rationibus fieret, nonne protinus manifestum est, iu-
re derogari nobis regnorum possessionem non potuisse, quanto minus
offerri tibi, cui in ea, ne tantillum quidem iuris esset? Et hæc de hac
parte, quæ oblationem iure tibi fieri non potuisse ostendimus, etiam ut
omnes promiscue in id regni consiliarij omne uulgus consensissent. Id-
ipsum uero longe alienissimum est. Aduenisti tandem expectatus ille,
& scæliabus auspicijs ab innocentis Hackri sanguine exorsus es, quid
commisit autem animosus iuuenis, aut quare tantum iuris mitratis scort-
atoribus permisisti? Saliæt uero, quod nobis fidem seruare uoluit pro-
tinus dignum reris, qui supplicio afficiatur? Et quem tu fide data ad te
recepisti eum, ut interficeretur permittere debuisti? Oblationem tibi
factam ais, & quæ eam in rem adducas, preter scortatores aliquot,
qui terrore & minis optimos uiros ad se compulere, neminem habere
possis. An ignoras, quanta nostri expectatione miserum uulgus, quato
nostri desyderio tenetur? Et tibi sane liberum erit, donec secus deo ui-
sum fuerit innocentem populum trucidare, & Hackrum pluribus infe-
rijs opulentum reddere, & quotquot Christierni regis nomen assump-
serint indigne perimere: non tamen stabilitam erga nos propensitatem
neque radicatum iam profunditus nostri desyderium auellere poteris. Id
uero magnum oblationis factæ iudicium est, omnem de nobis sermonem
interdicere, penaque capitali prohibere ne Christierni auitis in ditione-
bus memoria fiat, quod si illis animis expectatus fuisses, atque tu asse-
ris patruæ, quam nam ad rem illo tibi interdicto opus fuisset?

SED & hoc non incommode occurrit Fridericæ patruæ, an tibi
liberum fuisset, contra honoris iacturam, aut iuris uiolationem, quod no-
biscum contraxeras: regnis illis te ingerere, ita ut etiam donemus quod
omnes te

omnes te assumpserint. Nam & hoc cum non effecerint, ut ostendimus: omnem cause tue adimit æquitatem uiolentia. Verum ita faciamus esse. Atq; hic obiter considera non omnia quæ offeruntur acceptanda esse, quid enim si partem furti ad te quispiam detulerit, ideo ne protinus integrum esse tibi existimabis, à tra honoris iacturam, ut diximus assumere? Sunt igitur quædam, quæ si assumantur leges pununt. Nempe eodem in ordine, & in fures & partiapes furtorum animaduertunt. Atqui pridem nihil illis, cur nos deprimerent, teq; assumerent iuris fuisse ostendimus, unde necessarium est, & id ruere, quod primum assumpseras, nempe quod ais. Obtulerunt, cur non acceptaremus, quando neq; omnia acceptanda sunt, quæ offeruntur, neq; oia quæ offeruntur, iure offeruntur. Age uero longius progrediamur, atq; quo minus acceptare potueris ostendamus. Enimvero, cum ad te uenerunt scelerati illi impostores, num tibi considerandum fuit, quales essent, qui ad te regnum D. inie detulere. Atq; ut iure assumere posses, num à talibus oblatum assumere deberes? Quandoquidem tametsi quædam interdum iure haberi possunt, per quoslibet, tamen ut acquirantur uetitum est. Veluti si quando in controuersia uersatur hereditatis diuisio, quæ uni magis q̄ alteri iure competit non protinus fit, ut per quoslibet homines ius suum sibi uendicare possit, Siquidem per uetitas artes, per incantatores, per magos si quod suum est: quis assumat: is legis reus protinus effiatur, quod ad rem quidem in se iustam: iniustorum tamen opera abusus sit. Par ratio in multis alijs est. Itaq; & legibus quosdam, dum magistratu digni erant, quia tamen malorum & sceleratorum se cohortibus anxerant comuni populi iudicio repudiatos esse, quanto magis id ipsum conueniebat considerare te, quod si perpendisses mansisset integrum tibi, & inuiolatum nomen, neq; commisisses, ut apud omneis tyranni tibi nomen infligeretur. Obtulere itaq; scelerati: obtulere malefici: ideoq; obtulere quoniam nos amice, ut à nequitia desisterent admonueramus. Vnus cum neptem domi ad libidinem foueret, uiuente adhuc marito. eamq; etiam cum seniore episcopo auunculo suo comunem haberet, quod preter episcopi professionem est, per nos admonitus est, & requisitus, ut à tali se infamia purgaret mulieremq; marito restitueret. Hic nihil preter Christianam petitionem fuit. Cum uero nos idem sepenumero ingeminaremus pertesus tam pie requisitionis episcopus, aduersum nos primus hæc omnia machinatus est, teq; eam in rem instigauit.

00455
regis inuicem
manu dolo
magis regis
magis regis

Ducem ut iure assumere posset Dania regnum non tamen debuisse illis offerentibus acceptare.

Quædam aliquando iure haberi possunt, quæ tamē si per quoslibet delata habeantur legis reum habentem faciunt.

Causæ propter quas episcopi illi tres aduersus regem conspirauerunt.

Episcopus Burglonensis una cum auunculo suo domi alit neptem suam ad libidinem uiuente illius marito, unde à rege rogatus, ut eam dimitteret, in

regem iratus conspi-
rauit, Alij ob nimiam
crapulam à rege rem
prehēsi idē fecerunt.

Electio ducis uolun-
taria non fuit, sed co-
acta, ut prius osten-
sum est.

Vt ita sit, quod opti-
mi episcopi & equi-
tes obtulissent non po-
tuisse tamē ducem iure
id regnum acceptasse.

Responsio prima.

Responsio secunda.

Dux literis sigillatis
cū matre promisit se
defensurum heredes
regis Iohannis quan-
to minus poterat eos-
dem regnis & princi-
patibus exuere.

rem insignauit. Hic duo erant quorum auctoritas alios adhuc duos
frequentius, ut à nimia ebrietate continerent à nobis requisitos ad se
pertraxit. Hæc origo mali fuit, per hos electus es, qui neq; te eligere
debuerant, neq; digni erant, ut assumere te possent principem non om-
nino prius contempnendum modo pristina tibi uitæ supermansisset in-
tegritas. Et hanc tu electionem, quæ per indignos & maleficos homi-
nes fit, atq; ut boni essent iure sane non sit dignam existimas quam imis
fundamento inniti fateare. Quod est isthic tale, quale tu tam frequenter
iactare soles? Proinde id iuris fundamentum. Electio facta non est le-
gitima. Voluntariam non esse iam euicimus, Imperasti enim minis tuis,
ut fieret, & ab iniquissimis hominibus facta est, neq; tam facta, quan-
do in illorum potestate non erat, ut fieret q̄ a te uendicare, ut speciosum
iniurie abs te nobis illatæ titulum posses pretextere. An uero in mani-
bus scortatorum erat nobilissimi regni titulum, & regimen à tra iuris
concessionem, & maxime partis optimorum salicet & integerrimorū
uirorum consensum à tra ullum nostrum meritum obtulisse? Quamq̄
uero omnia libere fieri tibi potuissent, atq; ita faciamus esse, quod ma-
ximi & optimi & sanctissimi presules, & equites obtulissent, habu-
issentq; id ipsum iuris ex promissione, nonne adhuc considerare te de-
cuit non omnia omnibus decora esse, atq; adeo ut alijs quibuslibet libe-
rum esset, Angliæ, Poloniæ, Franciæ regibus aut alijs, id regnum ac-
ceptare (quandoquidem secunda hæc causa est, cur acceptasse te regna
illa perscribis) non tamen Fæderico Holsatiæ duæ Christierni regis se-
cundi patrueli, quæ iure, ut illis se dittonibus ingereret. Quando pa-
trivus eras. Talem autem non deat cum genere suo contendere, ne
forte id obijā possit, Lupum pastorem id est in fabulis. Siquidem non
te loco pastoris & patris habueramus. Deinde uiuente Illustrissimo Do-
mino patre nostro rege Iohanne cum superesset Illustrissima mater tua
auia nostra Dorothea, quæ te unice deperibat, nonne occurrit quem-
admodum eo anno, qui millesimus quadringentesimus est supra no-
nagesimum iuratus sis faciente id idem matre tua: regis Iohannis pa-
tris nostri, fratris autem tui heredes, aduersum omnes alios defende-
re, & eosdem in bonis & hereditatibus suis perpetuo seruare? Obli-
tus es forte. Sed nos in mentem bene reuocabimus. Iuratus es igitur te
heredes regis Iohannis seruaturum, quomodo potes igitur, à tra fidei et
literarum uiolationem eosdem suis omnibus exuere? Quod est hoc
ipsum

ipsum conseruandi genus? Exuere autem non potes, ergo minus etiam regnum acceptare. Hoc tecum Laconismo agere uolumus. Habes itaque ut ita faciamus esse, quod omni iure, cui uellent regnum impartiri potuissent scelerati illi impostores, Illustrissimis Angliæ, Franciæ, Poloniæ & cæte. regibus, adde etiam Turco aut Russis, in foedericam tamen Holsatiæ ducem, id ipsum minime posse, suis ipsius literis compertum est. Hic files patrie? Hic literas forte requiris, adeo omni te sensu, exuerunt monstra illa, sed subiectæ sunt, ne quid desyderes. In arce tua scriptæ sunt, coram matre scriptæ sunt, ne ui extortas esse possis auxiliari. Adeo omnia nobis aduersum te, solerter agenda sunt, ut nullam penitus ansam relinquamus tibi, quam tandem queas calumniari. Sæmus enim, quam apud te sint ingeniosi nebulones, quamq̃ omni in rerum genere egregie eruditi. Nunc audi matris tuæ auæ nostræ Illustrissimæ tuumq̃ diploma.

Literæ, quæ subsequuntur ducis uiolenter non sunt extortæ, sed neq̃ id ipsum ille dicturus est.

Diploma Friderici Holsatiæ ducis & cæte. quo polliatus est regi Iohanni presente matre sua, Illustrissima Dorothea, se heredes regis Iohannis defensurum etc, quanto minus aperte conuincatur non debuisse et regna acceptasse, et ducatus illos ademisse factum in arce eiusdem Gothorpo.

NOS DOROTHEA dei gratia, Daniæ, Suetiæ, Noruegiæ & c. regina. Et Fridericus heres, Noruegiæ Dux, Sleswicæ, Holsatiæ, Stormariæ, Dythmersiæ, Comites in Oldenborg et Delmenhorst & c. NOTVM facimus & testamur aperte pro nobis & heredibus nostris, & quibuscunq̃, ex quo dilectus filius noster, Dominus & frater rex Iohannes, & nos dux Fridericus istas ditiones nostras Sleswicum, Holsatiam, Stormariam, hereditarie diuisimus, & in duas partes concorditer partiti sumus, testamur & promittimus in fide principis, uigore presentium, si forte idem Illustrissimus frater noster diem extremum clauderet, quod nos cum dominis & amicis, terris & hominibus secundum quod optime possimus, suæ dilectionis heredibus & liberis fidum auxilium prebere uelimus, & eosdem uoluntarie defendere, inq̃; iisdem huiusmodi arabus, ciuitatibus, territorijs
○ hominibus

hominibus & bonis, & omnibus dominijs ad primapem spectantibus
& iurisdictionibus, quemadmodum illius dilectioni in ista hereditaria
diuisione, secundum contentum literarum ab utraq; parte signatarum,
iure hereditario prouenerunt, ad perpetuum tempus hereditario serua-
re, & atra detrimentum, ut possidiant, adiuuare, atra omnem dolum
malum. Pro cuius rei maiore testimonio, sigillum huic testimonio dux-
imus appendendum. Datum Gothorpi post Christi natiuitatem M.
CCCC. XC. postridie Laurentij.

Per regem Christi-
num non stetisse, quo
minus litteris staret
dux, ut prius osten-
sum est.

Hæc consyderan-
da erant duâ priusq;
regnum acceptaret.
Dux tametsi ignarus
democratice tamen in
stituendæ initium pre-
buit.

Si ad alios reges Da-
norum seductores illi
regnum detulissent, il-
los nunq; accepturos
fuisse.

Rex Christiernus
non uellet ducem unum
fuisse ex his, qui Da-
nie regnum ad alios
primapes detulissent.

Illustrissimi Do-
mini Henrici Angliæ
regis oratio si adue-
nissent Danorum se-
ductores.

Quid nunc ais patruæ? Defendere debuisti non aliena inuadere.
Id literis his pollicatus es Fridericæ uide q̄ obseruaris. Nam quod tu re-
criminari posses, per nos stetisse, quo minus obseruaris, prius euic-
mus falsum. Nisi forte ob septem florenorum milia paulo serius per-
soluenda existimes omnium literarum tuarum, omnium pollicitationum
ius alienandum esse. Quid uero consyderandum erat tibi, ut etiã lite-
ras deesse sciamus? Num apud homines auditurum te mali, aut cupi-
di sane principis, ne quid maius addamus nomine, qui ea una accepta-
tione sceleratissimis hominibus fomentum, preberes primapes pro animi
libidine permutandi, & exosam toties Democratiam instituendi? A
qua tu hominum existimatione, ut ab Aspide abhorreere debueras, & si
non tua, at saltem liberorum & generis tui causa. Enimuero ergo, quo
minus ad te pertineret, aut tuum erat suscipere, obstabat pudor, iuramen-
tum, genus, liberi. Hæc omnia, si floccipendis Fridericæ patruæ, agendum
tibi habe, quæ nemo sibi regnum uendicare dignaretur. Hic nos consenti-
am tuam appellamus, an existimes Illustrissimos & potentissimos reges
Angliæ, Frantiæ, Poloniæ, Scotiæ, aut reliquos omnes primapes, si
quod tu ais ad eos Daniæ regnum detulissent, scortatores illi non protin-
us totam illam sceleratam turbam in furcas acturos fuisse? Nisi nos sane
fallit illorum integritas, quæ neminem se fellit, adhuc nos non tam hostes
tibi sumus, ut uelimus unum fuisse te ex eorum numero, qui tam insigni-
nem prouinciam obiissent, quod si te illi agmini sociasset, iam desisses
esse Fridericæ, neq; tecum digladiaremur nisi forte ad Eacum. Itaq;
fingere recusatam à te regni possessionem esse, & nebulones illos con-
festim dimisso uno te in Angliam, si ita lubet nauigasse, quo putas uul-
tu aspecturus eosdem esset Illustrissimus princeps Henricus nobilissi-
mæ insulæ rex, frater & consanguineus noster Charissimus? quo
uultu consiliarij, quo uultu primapes omnes, quo uultu omnis promif-
sue multitudo?

que multitudo? Et prodissent illi quidem nocturnam crapulam eruc-
 tantes, ceterum pudor dementiam cohibuisset, neq; ausi fuissent enim id
 ipsum, quod tu acceptasti proponere, neq; eam quam tu iactas regni
 possessionem pudor permisisset in medium proferri. Torpuissent in-
 sani illi, & retro ad poala respexissent. Neq; te inuenissent isthic
 Friderice patruæ, quod si uero loquendum illis fuisset, quod nam
 primum obtulissent? Regnum? Atqui an dubitare possis, hæc dictu-
 rum fuisse Illustrissimum regem? Equidem regnorum sat habeo, meis
 contentus sum, uos autem quomodo audetis tam infamem proditionem
 moliri? Quomodo regem Christiernum expelletis, in quem iuris nihil
 uobis est, beneficiorum autem illius erga uos plurimum? Adco uos non
 permouet illius auspicijs res tam preclare gestæ, non uirtus patris?
 Aui splendor? Cæsaris affinitas, nostra confœderatio, principum re-
 spectus, nobilitatis existimatio. Quomodo uero ad id regnum inuitatis
 me Danu? aut quomodo me passuri estis extraneum regem, qui uo-
 biscum nutritum, inter uos natum eijatis. Aut qualem mihi fidem
 prestabitis seruandam, qui bis illi prestitam abolcuistis, aut quam mei
 rationem habituri estis, qui tam exiguum regum uestrorum optimorum,
 curam geritis? Qui autem fieri possit, ut ego isti uestræ donationi ani-
 mum adijciam, cum ut minime adijci possit, tot exemplis doauistis. De
 uobis ego nunq; tam bene meritus sum, ut protinus exinde interpretari
 possim factum esse, quod mihi huius regni oblationem iniijatis. Rex
 autem Christiernus cum optime de uobis super meritus fuerit, isq; iam
 per uos expulsus sit, nonne documentum mihi prebet, cum talibus ne-
 goaij ne aliquod mihi ipsi facessere possim? Num suscepistis? an eij-
 atis? Num confirmastis? an aboletis? Deum ergo & homines, an
 frustramini. Porro quare id ipsum in me conferre desyderatis? Existi-
 matis tam insanum, tam dementem esse, ut non protinus uideam ad leuē
 cupiditatem uestram, confestim mihi iterum in exilium abeundum esse?
 Alium querite, immo uero non isthic, sed apud inferos, quando quo-
 minus inter uiuos permanere possitis perfidia uestra effectum est.
 Hæc dixisset, hæc imperasset. Et percendissent amphora illæ magnū
 documentum omnibus hominibus prebituræ, ne temere uti regibus, ut
 calculis uellent, Idem Francus, Idem Polonus pro sua prudentia, Idem
 Scotus, Idem omnes principes effeissent. Hic non dicimus neminem
 principum esse, quos tu enumeras, cui non sat negocij sit in suis tutan-

Qualiter Danorum
 seductores uenissent,
 & qualiter ab illu-
 strissimo Angliæ rege
 accepti fuissent.

Hæc fuisset Illustrissi-
 mi Angliæ regis re-
 sponsio.

Idem feisset Illustris-
 simus Poloniæ rex.

O ij dis, ut

Nemo principum ca-
ret negocijs, ut inde
protinus alienū regnū
inuaderet.

Nihil ad ducem etiam
si Danie regnum ad
alios delatum fuisset.

Solutio illius, q̄ dux
ait ingens detrimentū
patrie suae illatum iri
ni regnū acceperat.

Dux de omnibus re-
gibus id existimat, q̄
à se factum est futu-
rum.

Quā in trāsuersum
à foeneratoribus Illu-
strissimus dux deduc-
tus sit.

dis, ut protinus aliena inuadere cupiat. Non dicimus si aduenissent nū-
trati illi scortatores quam digne accepti fuissent, quam iuste remissi.
Apud unum te locum inuenere Fridericæ. Tu ad primam petitionem
cessisti, aut certe primus expetiisti. Alioqui cum ad te uenirent, cur non
scripsisti ad patruelem tuū plurimos illi insidiari, regnumq; tibi offer-
ri, proinde sibi prospiceret, quod si quæ commisisset, id demum effi-
ceret, ut priorem infamiam aboleret? Id facere debueras. Adhortandi
à te sene eramus, admoneri debuimus. Tu nihil horum omnium effe-
cisti patrie. Quid ergo ad te si regnum ad alios detulissent? immo cum
plane scires reges & principes omnes, tam crudeli bello implicatos esse,
ut aliena expetere, aut possidere non possent, quomodo ex hoc tu ar-
gumento, sat magnam rationem consequutus es, quæ tua non erant,
tam inuadendi temere, & adhuc tam inique possidendi?

Veniamus ad id autem nunc quod tertio tu loco obiecasti, ingens scilicet
detrimentum ditionibus tuis aduenturum fuisse, aliorum regum
assumptione, neq; tuis modo, sed & Cæsariæ maiestati, & sacro Ro-
mano imperio, quorum omnium tu insignis bellator et uindex, ne id-
ipsum accideret, preuenire maluisti. Atq; hic sane miseret nos simplici-
tatis tuæ, cum non uideas quam te inique traducant hi impostores, qui
hanc tuo nomine consentiente nihilominus ipso te epistolam ad sacrum
Cæsareum regimen transmiserunt. Itaq; tu quidem de regibus omnibus
id ipsum arbitraris, quod nobis exhibuisti, nempe futuros illos ditioni-
bus tuis & sacro Romano imperio exitio. Nos autem erga reges me-
liores esse didicimus. Quid enim commiserunt aduersum te, ut protinus
existimes tales futuros eos, qui ditiones tuas, qui Romanum imperium
labefacerent? Aut quid illis cum Holsatia, quid illis cum auitis ditioni-
bus nostris, quid illis Danie regnū si acceperat tecum patrie? Tam
tu omnes crudeles, tam sanguinarios, tam uolentos existimas, ut protin-
us ex Leui regni unius possessione, arbitrarentur id ipsum, si dijs pla-
cet, imperium inuadendum uiam sibi tam latam paratam esse? Adeo in
te magnum quid commisit nobilitas, ut primum cum foeneratoribus
aduersus illam conspiraris. Deinde omnis honestatis oblitus, mulieres
& infantes expuleris. Demū non iam latenti, sed prodente se mali-
cia, omnibus regibus eam notam inuras, tanq̄ id regnum, quod illorum
non erat acceptarent, atq; ut acceptarent, protinus in tui exadium, in
sacri Romani imperij exitum accelerarent? Quid uero est hoc argu-
menti.

dibus filios Abrahæ efficiere. Iusto iudicio dei expulsi sumus, iusto iudicio dei inter tot pericula conseruati. Derelicti sumus ab omnibus mortalibus. Atq; h. s. quibus quondã terrori fuimus, nunc ludibriũ sumus. Amici erant multi, nunc in his exilijs nostris tandem didicimus, quid in amicis, quid in opibus spei reponendum sit, omnes fugiunt, omnes auersantur, omnes derident, omnes in probrum, & contumeliam uertunt, patientiam nostram. Insequuntur, dira intentant, qui nisi fuisset, quondam, nunc ipsi non essent. Hæc fatemur patrue. Hæc si legis tandem considera abyssum iudiciorum dei. Neq; enim protinus fit, ut tu dei iudicium subterfugas, quod in id patruelis tuus rex Christiernus inaderit. Neq; arbitrari debes confestim sanctum esse te, quod nos miseri atra omnem amicorum consolationem profugi degamus. Nullaq; alia custodia quam dei omnipotentis misericordia à tot insidijs in caput nostrum comparatis tegamur. Num aliquando legisti, quod scriptum est, non eos solos peccatores, qui talia passi sunt, neq; solos malos esse in quos mōs Siloe cecidit? Atq; istud quidem humanum iudicium est, quo statim beati existimantur, quos aut perpetuus delicatæ uitæ conseruat tenor, aut prodiga bonorum fortuna locupletat. Ceterum longe aliud dei iudicium est. Num scriptum est, Stulte hac nocte animam tuam repetunt abs te, que uero parasti, cui cecidit? Tu quidem nunc à mitra tuis illis scortatoribus rex uocaris. Forte etiamnum obediunt. Et audis inter cetera regem Christiernum patruelem tuum incerto in loco delitescere. Nunc huc nunc illuc uagari. Neminem illi principum ex animo bene uelle, omnes sua negotia ausari quæ suppetias ferre non possint, neq; affinitatem, neq; regum nomen, neq; potentiam preteritam estimari. Et hæc audiens, letaris sane, & modo ex tuis ad Hafniã castris, modo ex Fleusborgo literas contumeliarũ aduersum nos plenas emittis. Cingunt te Episcopi Cayaphæ, cingunt foeneratores & publicani, & modo is compertum esse sibi ait, neminem principum nobis bene uelle. Alter corruptos huius, corruptos illius consiliarios à se ait, ut negocijs nostris tragula iniiciatur. Tertius stabilitum tibi regnum iri promittit, & speciosis collatis titulis gratiam tuam per fas & nefas uenatur. Et isthoc dei iudicium est. Et gaudes cum hæc tibi exponuntur. Leticia tibi ingens oboritur, ubi in extremam nos paupertatem redactos esse comperisti. Proclamas confestim iudicium dei, iudicium dei. Et sane iudicium dei esse, non inficiamur. Nos subinde esurimus, Sudamus, noctes & dies

Abyssus iudiciorũ dei

Non ex eo q̄ in manus domini ceciderit rex existimare debet dux se euasurum eadem. Luca. xij.

Dux medijs indelicijs uiuit dum rex Christiernus magna omnium rerũ penuria exulat.

Hoc faciunt publicani.

Dux in regis calamitatibus et misericordia gaudet.

insidijs

Rex Christiernus
quondam floruit tri-
bus opulentissimis reg-
nis imperans.

Consyderate re-
rum omnium uiaſitu-
dinem o reges et prin-
cipes.

Ad id quod dux sa-
cratissimū Cæsarem
Karolum & Ferdi-
nandum orat.

Dignum rege dictū.

Admirabilia opera
dei.

Rex in deū causæ suæ
iudicem confidit.

Regis Christierni ca-
lamitas.

Fortiter dictum.

insidijs prospicere cogimur errabundi, uagi, et nullo in loco manentes.
Tu quietus sedes, edens, bibēs, ipsasq; usq; adeo intermedias delicias.
Neq; desunt, qui aliquando nostri erant, nunc tibi soli applaudentes.
Neq; desunt, qui caput etiam nostrum polliceantur. In summa hæc omnia dei iudicia sunt. Floruimus olim tribus opulentissimis regnis aliquādo atra rebellionem potiti, nunc ea nobis adempta iudicio dei sunt.
Tu in flagellum datus es nobis, tu in iram dei, in abominationem regi Christierno accidisti. Neq; perinde tamen perpetuam tibi foelicitatem metiri debes. Veniat in mentem tibi Atthyle Pannonis: Veniat Tamberlanis, Scythæ, quorum uterq; se dei iram, dei flagellum, nec immerito uocabat. Finem tamen, qualem nacti sint uide, ne quispiam tibi prescribat. Karolum oras, Ferdinandum oras, ab omnibus principibus postulas, ut causæ tuæ patrocinentur: iterum renouas stultam illam de acceptata regni Daniæ possessione excusationem: idq; Rethorum more, dum subijcis Epilogo idipsum, quod omnem maculam causæ tuæ reris adempturum. Neq; id tibi inuidemus sane, quando iam satis ostendimus, qualis sit ille Hercules tuus, quo principū animos te existimas domiturum. Tandem aliquando meminisse uelimus te fragilitatis humanæ, atq; rerum omnium uiaſitudinis. Sed hic rident scortatores tui, quibus patientia nostra peruenit in contumeliam. Iam ex duabus his euulgatis epistolis tuis, ex sua cur nos expulerint excusatione omnes ad se principes pertractos esse existimant: neq; ullum nobis refugij locum superesse. Et cum hæc legimus iustum dei iudicium ueneramur, qui dedit nos in opprobrium omni homini, qui omnium mentes à nobis alienatas esse uoluit, ut admirabiliora illius opera essent uidentia hominibus, quod atra humanum adminiculum erga nos benignitatem suam ostendisset, in id confidimus, in id speramus. Amicorum, qui olim fuere rara nūc copia est. Principes, consanguinei, affines, recessere. Opes, diuitiæ, potētia, euanuit. Iuuenilis impetus consenuit. Soli sumus relictī sumus, omnibus oneri, omnibus ludibrio. Tu qui superesse nobis possint auertis, & ad te pertrahis. Dubia omnia, Insesta omnia nobis facis. Neq; te permouet patruelis miseria, neq; humana calamitas, neq; fortune memoria. Itaq; unum necessario faciēmus. Fortiter quæ dicēmus, tam fortiter facere nō possumus. Si omnes principes fratres affines, consanguinei, nos auersentur, omnes à nobis subsidium, quod tu tantopere petis subtrahant. Si omnis ordo, sexus, conditio, status, nos excreetur,

86
execretur, paratū ad deum refugium habemus. In eum confidimus, illi
causam nostram committimus, is iudex esto. Damus tibi omnes, ex
quo cause nostrae patrocinari non potest ueritas, iudiciū requisuimus,
neq; concessum est, nihil omisimus, quod in eam rem pertineret, &
ludibriū & abominatio facti sumus. Proinde omnes sua sibi habeant,
Valeāt si ita uolunt principes, reges, affines, consanguinei, quando neq;
illos afflictio, neq; calamitas nostra permouit. Deum expetimus, ad illū
appellamus, illi causam nostram totam committimus, quando nostri ad
huc nullus misertus est. Viuemus interea, si ita placet, miseri, egeni, in=
opes, uiuemus soli, errabundi, nusquam tuti, nusquā grati. Viuemus om=
nibus in ludibriū, in contumeliā, in abominationem, exules, peregrini,
nudi. In neminem quam in deum confidentes, qui pusillorum subinde
recordatur. Ita uidebis patrulem tuum affectum esse, atq; in uotis sem=
per habes. Sed nos tibi melius precabimur. Deus tui misercatur Fri=
dericæ patruæ, neq; enim tale quid tibi uelimus accidere, quale nobis nō
desinis imprecari. Sed & hoc dei iudiciū est, grato a nobis animo
perferendum.

CORNELIVS DVPPLECIVS SCEPPERVS.

Illustrissimi D. ni e regis Christierni in aduersarios defensio, fœ=
liāter finitur per typographum Melchiorem Lothcrum, Anno domi=
nicæ incarnationis M. D. XXIII.

Si nullus principum
regi Christierno sup=
petias ferat illum ta=
men adhuc in deum
confidere.

Animaduertite hæc
reges & principes,
qui potentiā habetis.
Nam et rex Christi=
ernus aliquando impo=
tens non fuit.

48403

X 220 1857

